

مندالله کهت فیربکه

فیربوونی خویندنهوهی قورئانی پیروژ (سیپاره)

مندى إقرأ الثقافى

www.iqra.ahlamontada.com

بانگ و دهستنوئژ و نوئژ

ئاداب و زیکر

زانبارى دهربارهی قورئان

جوزئى (عم)

بیتون

نوسین و ناماده کورنی

موحه ممد عهلی

مندالہ کہت فیربکہ

❖ فیربوونی خویندنه وهی قورئانی پیروژ (سیپاره)

❖ بانگ و دهستنوئیز و نوئیز

❖ ئاداب و زیکر

❖ زانیاری دهربارهی قورئانی پیروژ

❖ جزء عمّ

نوسین و ئاماده کردنی

موحه ممهد علی

ناوی قوتابی

خویشته علی

ناوی کتیب: مندالہ کہت فیربکہ

فیربوونی خویندنه وهی قورئانی پیروژ (سیپاره)، بانگ و دهستنوئیز و نوئیز،

ئاداب و زیکر، زانیاری دهربارهی قورئانی پیروژ، جزء عم

نووسین و ئاماده کردنی: موحه ممهد عهلی

دیزاینی وینه کان: هودا سه عده دین جیباوی

دیزاینی بهرگ: ناوهندی رینوین

دیزاینی تیکست: دانا حهسه ن

نۆبه تی چاپ: دووهم ۲۰۲۱.

چاپ: ناوهندی رینوین

تیراژ: (۱۰۰۰) دانه

ژماره ی سپاردن: له بهرپوه بهرایه تی گشتی کتیبخانه گشتیه کان

ژماره (۱۴۳۴) سی سالی (۲۰۲۱) سی پی دراوه.

مافی له چاپدانه وهی پاریزراوه بو ناوهندی رینوین ©

ناوهندی رینوین

07511408868 - 07501269689

hakem1423@yahoo.com

renwen2009@yahoo.com

سلیمان - بازاری ئاوباریک - نهۆمی یه کهم
بهرامبهر کاسۆمۆل - دوکانی ژماره (۶۶)

قال رسول الله ﷺ

((خَيْرُكُمْ مَنْ تَعَلَّمَ الْقُرْآنَ وَعَلَّمَهُ))

رواه البخاري

پيغهمبەر (ﷺ) ده فەرمویت:

باشترینتان ئەو کە سەیه کە خۆی فیڕی قورئان بیٔ و
خە لکیش فیڕ بکات.

تیبینی // پیویسه مامۆستا هه ولبدات له گه ل قوتابی بو له بهرکردنی ئەم فەرموودهیه.

پیشکشه به:

★ گیانی پاکی پیغمبر و پیشهوا و مامۆستای مروّقیه تی موحه ممه د (ﷺ).

★ هه موو هاوه ل و شوینکه وته و زانا و خزمه تکاریکی قورئان له سه رده می دابه زینی قورئانه وه تا کو ئیستا.

★ به دایک و باوکم و براکانم و خوشکه کانم و هه موو کهس و کارم.

★ به گشت ئەو مامۆستایانه ی له سه ره تای مندالیمه وه ده رسیان پی و تووم و یارمه تی ده رم بوون بو به رده وام بوون له خزمه تکردنی ئەم په یامه پیروژه.

★ به گشت هاوریان و دوستانم.

★ به هه موو ئەو کهسانه ی که له خزمه تی ئەم په یامه پیروژه دان و به رده وام خه ریکی فیترکردنی مندالان و فیترخوازانی فیربوونی قورئانی پیروژن.

★ به فیترخوازانی کورد له هر شوینیکی ئەم جیهانه ن.

بِسْمِ اللّٰهِ الرَّحْمٰنِ الرَّحِیْمِ پیشہ کی چابی دووہم

سو پاس و ستایش بۆ پەروردگار، وه درود و سلّوی خودا برژی به سهر گیانی پیغه مبهر و پیشه و ما مؤستای مرّوقایه تی موحه ممه د (ﷺ).

خوشک و بریانی موسولمانم بزنان که فیربوونی خویندنه وهی قورئانی پیروز پیویسته له سهر هه موو موسولمانیک.

وه ئهرکی سهرشانی هه موو تاکیکی موسولمانه که هه ولبدات فیبری خویندنه وهی قورئانی پیروز بیت، وه ئهرکه له سهر هه موو دایک و باوکیک هاوکار و هاندهری منداله که ی بیت بۆ فیربوونی قورئانی پیروز.

بۆیه من وه ک ما مؤستایه کی فیبرکردنی قورئانی پیروز له مزگهوت و قوتابخانه ئاینیه کان و به پیی ئه و ئه زمونه ی که له م بواره دا به فه زلی خودا په یدام کردووه و به ده ستم هیناوه، به پیویستم زانی که منیش به شیک بم له م کاره گه وره یه، که فیبرکردنی قورئانی پیروزه.

هه ولکیکی زۆرم داوه ئه م نوسینه به شیوازیکی بنوسم که هه موو ئه و که سانه سوودی لیوه ربگرن که له سهره تای فیربوونی قورئانی پیروزدان، جاله ههر ئاست و ته مه نیکدا بن. به راستی ماندوو بونیککی زۆرم دیوه له گشت به شه کانی ئه م نوسینه دا و له هه ولدان بۆ به ته نها به کارهینانی جزء (عمّ) له نمونه و راهینانه کان و پرسیاره کاند، چونکه جاری و هه بووه بۆ یه ک نمونه چه ندین جار جزء (عمّ) ه گه راوم و خویندوومه ته وه، تا کو نمونه یه کم دۆزیوه ته وه که گونجاو بیت بۆ بابه ته که و ئاسته کانی سهره تا، بۆ ته مه ش به فه زلی خودای گه وره توانیم ئه م کاره بکه م.

سو پاسی هه موو ئه و ما مؤستا به ریزانه ده که م که یارمه تییان دام له پیداچوونه وه و هه له چنی چاپی یه که م، خودا پاداشتی یه که به یه که بیان بداته وه.

له کۆتایدا داواکارم له خودای گه وره به دوورم بگریت له ریا و ریابازی و ئه م کاره م بۆ بکات به تویشووی دوارپۆرم، ئه گه ر ههر هه له یه کیش له م نوسینه دا هه بیت ئه و له نه زانی و که م و کوری منه وه یه.

له خودای گه وره داواکارم که ئه م کاره م بیته هوی سود لیوه رگرتن و فیبرکردنی ههر که سیکی که ده یه ویت فیبری قورئان بیت و خزمهت به م په یامه پیروزه بکات.

آمین و الحمد لله رب العالمین

موحه ممه د علی

۳ ذوالحجه ۱۴۴۲ هجری

۲۰۲۱/۷/۱۳ میلادی (چوارقورنه)

ئەوھى ئەم نووسىنە جيا دەكاتەوھ

برىتتېيە لەم چەند خالە:-

- ۱- بە وردى و بەروونى ھەموو ئەو بابەتەنە باس كراون، كە پېويستە قوتابى لە سەرەتادا فېريان بېت.
- ۲- بۆ ھەر بابەتتېك نمونە ھېنراوھتەوھ و پراھىنان و پرسىيار دەر بارەى بابەتە كان كراوھ.
- ۳- گشت ئەو نمونانەى لە مەشق و پراھىنانە كاندا باس كراون ھەموويان لە جوزئى (عَم) دەرھېنراون، بە مەش قوتابى بە شىكى زۆرى ئەم جوزئە دەخوئىت و فېر دەبېت، پېش ئەوھى دەست بە خوئىدنى جوزئى (عَم) بكات.
- ۴- ھەر نمونەيەك بۆ ھەر بابەتتېك ھېنراوھتەوھ، تەنيا ئەو بابەتەنەى تېدايە كە پېشتر خوئىدراون، بە نمونە ئەگەر باسى فەتھە (سەر) كرابېت تەنيا ئەو نمونانە ھېنراونەتەوھ كە تەنيا فەتھە (سەر) تېدايە نمونەيەك نەھېنراوھتەوھ كە كەسرە (ژېر) يان ضەممە (بۆر) تېدا بېت، چونكە نەخوئىدراوھ.
- ۵- دوو شىواز بۆ فېربوونى خوئىدنى ئەوھى قورئانى پېرۆز بە كارھېنراوھ، شىوازە كان برىتتېن لە:

- ۱) شىوازی عەرەبى، كە لە زۆربەى ولاتان بە كاردېت.
- ۲) شىوازی كوردى، كە بە زۆرى لە حوجرە كان و مزگەوتە كانى كوردستان بە كارھاتوھ.
- ۶- پېنھامى و تەوھى بابەتە كانى تېدايە بۆ مامۆستا كان.
- ۷- كۆمەلېك زانىارى دەر بارەى قورئانى پېرۆز، فەزل و گەورەيى فېربوون و فېركردنى قورئانى پېرۆز.
- ۸- چەند سەرنجىكى گىنگ بۆ (مامۆستا) و چۆنەتەى مامەلە كردنى مامۆستا لە گەل قوتابى قورئان باسكراوھ.
- ۹- ھەندى لە ئادابە كانى قوتابى قورئان باسكراوھ.
- ۱۰- چۆنەتەى نوئىژ و دەستنوئىژ بە تەواوى روونكراوھتەوھ.
- ۱۱- مەنانى بە شىك لە ھېما كانى قورئان باسكراوھ.

چه ند سه رنجیگی گرنگ بو ماموستا

ئه و ماموستایانه ی که هه لدهستن به پهروه رده کردن و پیگه یاندنی ساواو خونچه پیگه یشتووو کان پیویسته ئاگاداری ئه م خالانه بن:

۱- پیویسته ماموستا بزانی، که گه وره ترین پاداشت، که دهستی ده که ویت به هوی ئه نجام دانی فیئرکردنی قورئانی پیروزه وهیه.

۲- تو له ئاست و پله یه کی به رزدایت و مندال و قوتابیانیش له ئاستیکی نزمی ژیری و زانیاریدان پیویسته تو به پیی ئاستی ژیری و زانستی ئه وان بدوویت.

۳- مندال هه میشه وزه یه کی تیدایه و سروشتی وایه چه ز ده کات ئه و وزه یه به کار بهییت، که واته کپ کردنه وهی ئه و وزه یه له مندالدا سه رئه نجامی خراپی ده بییت.

۴- مندال هه میشه سروشتی لاسایی کردنه وهی تیدا به هیزه، بویه پیویسته ماموستا زیاتر کرداری بییت نه ک وته و گوفتاری.

۵- مندال سروشتی له بیرچوونه وهی زور تیدایه، له بهر ئه وه ئاگادار به نابیت زور پشت به ئاموژگاری و ئاراسته کردن به ستیت بو پیگه یاندنیان به لکو پیویسته چاودییری و لیپرسینه وه یان هه بییت.

۶- پیویسته ماموستا زور جار بابه ته گرنگه کان دووباره بکاته وه بو قوتابیان، به لام به شیوازی جیاجیا، چونکه هه موو دووباره کردنه وه یه ک سود و که لکی تاییه تی خوئی هه یه.

۷- مندال هه میشه چه ز له پیکه نین و یاری و گالته و گه پ ده کات، له بهر ئه وه پیویسته به شیک له پهروه رده و فیئرکردنی مندال بریتی بییت له جووله و قسه ی خوش و نوکته ی پاک.

۸- منداڻ ھەميشە ھەستى پيشبركى و منافەسەى تىدايە، بۆيە پيويستە ئەو ھەستە بە كار بەھىندريت لەبوارى زيرەكى و داناييدا بەوھى كە جار جار پيشبركىي قورئان لەبەركردن و تاقىكردنەوھە ھەبىت و ديارى دابەش بكرىت بەسەرياندا.

۹- لاواندنەوھە و نازدان بە قوتابى كارى خۆى دەكات لە پەيوەستكردنى منداڻ بە مزگەوت و حوجرە و سەنتەر و ريڤىخراوھە كانەوھە، بۆيە دەبىي دوور بىت لە توورەبوون و لىدان و تەريقكردنەوھە.

۱۰- ھەولدان بۆ دروستكردنى تىپى سروود و وەرزش و پيشبركى كردن پىيان.

۱۱- منداڻ لەسەرەتادا لە چەند شوينىكەوھە ئاراستە دەكرىت (مال، قوتابخانە، كوڤان، مۆبايل و ئايباد) دەبىي مامۆستا ئاگادارى ھەموو جوړە ئاراستە كردنە كان بىت تا زال بىت بەسەر دەروون و رەوشتى ئەو منداڻانەدا.

۱۲- ھاندانى منداڻان لەسەر خویندننى قوتابخانە و كۆشش كردن بۆ چالاكبونيان لە وانەكانياندا.

۱۳- پۆل پۆل كردنى منداڻان لەناو مزگەوتدا و ھەر پۆلەى بدرىتە دەست مامۆستايەك ئەويش سەرپەرشتى پۆلەكەى خۆى بكات.

۱۴- پيويستە مامۆستا لىپرسينەوھەى ھەبىت و ھەوالى ئەو قوتابيانەى كە ئامادە نابن و دوا دەكەون بپرسىت و ھۆى دواكەوتنەكەيان بزانيت بۆ ئەوھى لە پرۆگرامە كە دوانەكەون و ھەست بە دلسۆزى مامۆستاكە بكەن.

فېر بوونى خويندنه وهى قورئانى پيروڻ

(سىپاره)

بِسْمِ اللّٰهِ الرَّحْمٰنِ الرَّحِیْمِ

وانه ی یه که م: پیتهکانی زمانی عه ره بی

تیبینی: پیتهکانی زمانی عه ره بی (۲۸) پیتن، جگه له پیتی همزه (ء).

ث	ت تة	ب	ا	ء
ثا	تا	با	ئه لیف	هه مزه
ذ	د	خ	ح	ج
ذال	دال	خا	حا	جیم
ص	ش	س	ز	ر
صاد	شین	سین	زا	را
غ	ع	ظ	ط	ض
غهین	عهین	ظا	طا	ضاد
م	ل	ك	ق	ف
میم	لام	کاف	قاف	فا
ے	ی	و	ه	ن
یا	یا	واو	ها	نون

تیبینی // زۆر بهی ئه و نوسراوانه ی دهر باره ی ئه م بابه ته نوسراون شیوازی (ئه یف، ب، ت، ...) یان به کارهیناوه، به لام من شیوازه زانستییه که ی خوی (ئه یف، با، تا...) م به کارهیناوه.

وانه‌ی دووهم
شیوه‌ی پیته‌کان

له گۆتایی وشه‌دا	له ناوه‌پراستی وشه‌دا	له سه‌ره‌تای وشه‌دا	پیته‌که به سه‌ربه‌خۆیی
ء ، ئ	ئ	ئ	ء
ا	ا	ا	ا
ب	ب	با	با
ت	ت	تا	تا
ث	ث	ثا	ثا
ج	بج ج	جا	بج
ح	بج ح	حا	بج ح
خ	بخ خ	خا	بخ خ
د	د	د	د
ذ	ذ	ذ	ذ
ر	ر	ر	ر
ز	ز	ز	ز
س	س	س	س

ش	ش	ث	ث
ص	ص	ض	ض
ض	ض	ط	ط
ط	ط	ظ	ظ
ظ	ظ	ع	ع
ع	ع	غ	غ
غ	غ	ف	ف
ف	ف	ق	ق
ق	ق	ك	ك
ك	ك	ل	ل
ل	ل	م	م
م	م	ن	ن
ن	ن	ه	ه
ه	ه	و	و
و	و	ي	ي

وانه‌ی سییه‌م

مانای چه‌ند وشه‌یه‌کی گرنگ

ماناکه‌ی	وشه
پیت	حَرْف (أ-ب-ت)
وشه	كَلِمَة (كَسَبَ)
سه‌ر	فَتْحَة (ـَ)
ژیر	كَسْرَة (ـِ)
بۆر	ضَمَّة (ـُ)
زه‌نه	سُكُون (ـْ)
زه‌نه‌دار	سَاكِن (يَجْعَلُ)
بزواو - جووئه‌دار	مُتَحَرِّك (لِيَعْبُدُوا)

ناساندنی هیماکان و چه ند تیبینیه ک

— به عههه بی پیی ده لئین فه تحه (الفتحة) به کوردی پیی ده لئین (سهه).

— به عههه بی پیی ده لئین که سهه (الكسرة) به کوردی پیی ده لئین (ژیه).

— به عههه بی پیی ده لئین ضه ممه (الضمة) به کوردی پیی ده لئین (بۆه).

== به عههه بی پیی ده لئین فه تحه تهین (تنوین الفتحة) به کوردی پیی ده لئین (دوو سهه).

== به عههه بی پیی ده لئین که سهه تهین (تنوین الكسرة) به کوردی پیی ده لئین (دوو ژیه).

== به عههه بی پیی ده لئین ضه ممه تهین (تنوین الضمة) به کوردی پیی ده لئین (دوو بۆه).

— به عههه بی پیی ده لئین شه دده (الشدة) به کوردی پیی ده لئین (شه دده).

— به عههه بی پیی ده لئین سو کون (السكون) به کوردی پیی ده لئین (زه نه).

تیبینی // هه رکاتیك یه كيك له پیته کانی زمانی عههه بی (—) شه دده ی هاته سهه، ئه وا پیی ده لئین (مشدد) به کوردی پیی ده لئین (شه دده دار)، جا شه دده دار بۆ ههه سی جووله ی فه تحه و که سهه و ضه ممه (سهه و ژیه و بۆه) یه ده بیته، و اتا: نَ نِ نْ

تیبینی // (شه دده) پیکهاتوو له دوو پیتی وه کویه ک، یه که میان ساکین (زه نه دار) و دووه میان متحرک (جولاهه)، بۆ نمونه:

(بَ) پیکهاتوو له بَ + وَا تَا بَبَ (أَنَّ) پیکهاتوو له أَ + نَ + نَ = أَنَّ

تیبینی // ئەم جووره له تا (ة) به (هه) ده خویندریته وه هه رکاتیك که وته کو تاییی وشه و له سههه ی وه ستایت. نمونه: الصَّلَاةُ به الصَّلَاةِ ده خویندریته وه.

تیبینی // هه رکاتیك هه مزه (ء) چوو سهه یه کیک له پیته کانی (ا، و، ی) به م شیوه یه (أ، و، ی) ئه وا له کاتی خویندنه وه و شیکردنه وه یدا به (ا، و، ی) ناخویندریته وه، به لکو ههه سهه یکیان به هه مزه ده خویندریته وه. نمونه: أَحَدٌ، مُؤَصَّدَةٌ، يُبْدِي.

چەند تېبىنىيەك لەسەر جوولە كورته كان

جوولە كورته كان: بریتین لە نیوہی جوولەہی دريژ، كە لەسەر پیت و لەژیر پیت دادەنرین، ئەوانیش:

أ/ فەتحە (سەر): لە سەر پیت دادەنریت، لە زمانی كوردیدا پێدەلین بزویئى كورت (سە). نموونە: أ به ئە دەخویندریتەوہ.

ب/ ضەممە (بۆر): لە سەر پیت دادەنریت، لە زمانی كوردیدا بریتی یە لە یەك (و). نموونە: أ به ئو دەخویندریتەوہ.

ج/ كەسەرە (ژیر): لە ژیرەوہی پیت دادەنریت، لە زمانی كوردیدا بریتی یە لە یەك پیتی (ی). نموونە: إ به ئى دەخویندریتەوہ.

تېبىنى // بۆ شیکردنەوہی شیوازی خویندەوہ، لە بەرامبەر ضەممە (بۆر) یەك (و) م بە کارهیناوە و لە بەرامبەر كەسەرە (ژیر) یەك (ی) م بە کارهیناوە.

و

و

وانه ی چوارهم پیته کان له گه لّ جووله کورته کان

أ- پیته کان له گه لّ جووله ی کورتی فه تحه (سه ر) (سـ) دا

فه تحه: دهنگی (ه) ی هه یه، بچیته سه ر هه ر پیتیک به م جووره ده یخوینینه وه:
پیته که وه ک خو ی + (ه) ی کورت = پیتیک ی فه تحه (سه ر) دار.
بو نمونه / (أ + َ = أ) به (ئه) ده خویندر پیته وه.

نمونه: (ب) : سه ره تا ماموستا ئاماژه به پیتی (ب) ده کات، پاشان ئاماژه به جووله ی کورتی فه تحه (سه ر) ده کات و ده لّی: با فه تحه به = به. با سه ر به = به.

ث	ت	ب	ء و ائ	
ثا فه تحه ته ثا سه ر ته	تا فه تحه ته تا سه ر ته	با فه تحه به با سه ر به	هه مزه فه تحه ئه هه مزه سه ر ئه	
ذ	د	خ	ح	ج
ذه	ده	خه	حه	جه
ص	ش	س	ز	ر
صه	شه	سه	زه	ره
غ	ع	ظ	ط	ض
غه	عه	ظه	طه	ضه
م	ل	ك	ق	ف
مه	له	كه	قه	فه
	ی	و	ه	ن
	یه	وه	هه	نه

نمونه بۆ فه تحه (سه ر) (—) له وشه دا:

به م جوړه ده يخوئيننه وه:

نمونه: (أَمْر)

ده ليين: هه مزه فه تحه ئه، ميم فه تحه مه، ئه مه، را فه تحه ره = ئه مه ره = ئه مه ره.
يان: هه مزه سه ر ئه، ميم سه ر مه، ئه مه، را سه ر ره = ئه مه ره = ئه مه ره.

جَمَعَ خَلَقَ حَسَدَ عَبَسَ رَفَعَ
فَقَدَرَ فَحَشَرَ فَعَدَلَكَ كَسَبَ فَعَلَ
وَقَبَّ وُلِدَ أَحَدًا وَوَجَدَكَ كَفَرَ

پرسیار و پراهيانان بۆ فه تحه (سه ر) (—)

پ/ هيماي فه تحه (سه ر) بۆ پيته كاني ئه م وشانه زياد بكه:

۱- أَمْر ۲- ذَكَرُ ۳- نَاقَةٌ

پ/ له دواي (أ، ب، ت) ديت؟

۱- دَ ۲- جَ ۳- ثَ

پ/ ئه م وشانه چو ن ده خويندرينه وه؟

۱- ذَكَرَ ۲- عَقَبَةَ ۳- وَسَقَ

پ/ له وشه ي (خَلَقَ) كام هيمايه به كارها تو وه؟

۱- فه تحه (سه ر) ۲- ضه ممه (بو ر) ۳- كه سره (ژي ر)

وانه‌ی پینجه‌م

ب- پیته‌کان له‌گه‌ڵ جوڵه‌ی کورتی که‌سره (ژیر) (—) دا

که‌سره: ده‌نگی (ی) یه‌کی کورتی هه‌یه، له‌ زمانی کوردیدا به‌رامبه‌ره به‌ یه‌ک (ی)، بچیته ژیر هه‌ر پیتیک به‌م جوړه ده‌یخوینینه‌وه: پیته‌که وه‌ک خۆی + (ی) کورت = پیتیکی که‌سره (ژیر) دار.

بۆ نمونه/ (ا + = ا) به‌ (ئی) یه‌کی کورت ده‌خویندریته‌وه.

نمونه: (ت) سه‌ره‌تا مامۆستا ئاماژه به‌ پیتی (ت) ده‌کات، پاشان ئاماژه به‌ جووله‌ی کورتی که‌سره (ژیر) ده‌کات و ده‌لی: تا که‌سره‌تی = تی. تا ژیر تی = تی.

ئ	و	ا	ی
هه‌مزه که‌سره ئی هه‌مزه ژیر ئی	با که‌سره بی با ژیر بی	تا که‌سره تی تا ژیر تی	ئا که‌سره ئی ئا ژیر ئی

ج	ح	خ	د	ذ
جی	حی	خی	دی	ذی
ر	ز	س	ش	ص
ری	زی	سی	شی	صی
ض	ط	ظ	ع	غ
ضی	طی	ظی	عی	غی
ف	ق	ک	ل	م
فی	قی	کی	لی	می
ن	ه	و	ی	
نی	هی	وی	یی	

نمونه بۆکه سره (ژیر) (—) له وشه دا

به م جوړه ده خوینینه وه:

نمونه: (به) ده لاین: با که سره بی، ها که سره هی = بی هی = بیهی

یان: با ژیر بی، ها ژیر هی = بی هی = بیهی

أَذِنَ
قَلَمَ

حَطَبِ
لَمَنِ

إِرْمَ
بَلَدِ

إِبِلِ
قَمَرِ

پرسیار و راهینان بۆ که سره (ژیر) (—)

پ/ هیمای که سره (ژیر) بۆ پیته کانی ئەم وشانه دابنئ:

کستر

۱- إِبِلِ ۲- به

پ/ له دواى (ج، ح، خ) دیت؟

۱- ت ۲- د ۳- بیس

پ/ ئەم وشانه چۆن ده خویندرینه وه؟

۱- وَلى ۲- بَخِلَ

پ/ له وشه ی (إِبِلِ) کام هیمایه به کارهاتووه؟

۱- فه تحه (سه ر) ۲- ضه ممه (بۆر) ۳- که سره (ژیر)

وانه‌ی شه‌شه‌م

ج- پیته‌کان له‌گه‌ڵ جو‌له‌ی کورتی ضه‌مه‌مه (بۆر) (ـُ) (دا)

ضه‌مه‌مه: ده‌نگی (و) و اوێکی کورتی هه‌یه، بچیته‌ سه‌ر هه‌ر پیتیک، پیته‌ که به‌م جو‌ره ده‌خوینینه‌وه: پیته‌ که وه‌ک خۆی + (و) ی کورت = پیتیک (بۆر) دار بۆ نمونه / (أ + ؤ = أ) به (ئو) یه‌کی کورت ده‌خویندریته‌وه.
نونه: (د) سه‌ره‌تا مامۆستا ئاماژه به‌ پیتی (د) ده‌کات، پاشان ئاماژه به‌ جو‌له‌ی کورتی ضه‌مه‌مه (بۆر) ده‌کات و ده‌لی: دال ضه‌مه‌مه دو = دو. دال بۆر دو = دو.

ث

تا ضه‌مه‌مه ئو
تا بۆر ئو

ت ؤ

تا ضه‌مه‌مه تو
تا بۆر تو

ب

با ضه‌مه‌مه بو
با بۆر بو

ء ؤ أ ی

هه‌مه‌مه ضه‌مه‌مه ئو
هه‌مه‌مه بۆر ئو

ذ

ذو

د

دو

خ

خو

ح

حو

ج

جو

ص

صو

ش

شو

س

سو

ز

زو

ر

رو

غ

غو

ع

عو

ظ

ظو

ط

طو

ض

ضو

م

مو

ل

لو

ك

كو

ق

قو

ف

فو

ی ؤ

یو

و

وو

ه ؤ

هو

ن

نو

نمونه بو ضمه مه (بۆر) (ـ) له وشه دا

به م جوړه ده خوینینه وه:

نمونه: (أَفِقِ)

ده ليين: همزه ضمه مه ئو، فا ضمه مه فو، ئو فو، قاف كه سره قى = ئو فو قى = ئو فوقى
يان: همزه بۆر ئو، فا بۆر فو، ئو فو، قاف ژير قى = ئو فو قى = ئو فوقى

پرسیار و پاهیان بو ضمه مه (بۆر) (ـ)

پ/ هیهای ضمه مه (بۆر) بخه ره سه ر پیته کانی ئەم وشه یه:

۱- صحف

پ/ له دوای (د، ذ، ر) دیت؟

۳- زُ

۲- بُ

۱- جُ

پ/ ئەم وشه یه چۆن ده خویندریته وه؟

۱- عُقِدِ

کـ ر قـ ذـ یـ

پ/ له وشه ی (يَكُنْ) پیتی (ك) چ هیهایه کی له سه ره؟

۳- كه سره (ژیر)

۲- ضمه مه (بۆر)

۱- فه تحه (سه ر)

پیتھکان لہ گہل ہہ رسی جوولہ ی کورت بہ یہ کہ وہ

ا ا ا
ا ا ا
ا ا ا

ی ی ی
ی ی ی
ی ی ی

و و و
و و و
و و و

ے ے ے
ے ے ے
ے ے ے

ج ج ج
ج ج ج
ج ج ج

ث ث ث
ث ث ث
ث ث ث

ت ت ت
ت ت ت
ت ت ت

ب ب ب
ب ب ب
ب ب ب

ذ ذ ذ

د د د

خ خ خ

ح ح ح

ش ش ش

س س س

ز ز ز

ر ر ر

ظ ظ ظ

ط ط ط

ض ض ض

ص ص ص

ق ق ق

ف ف ف

غ غ غ

ع ع ع

ن ن ن

م م م

ل ل ل

ك ك ك

ی ی ی

و و و

ہ ہ ہ

چەند تېبىنىيەك لەسەر جوولە درىژەكان

جوولە درىژەكان: بریتىن لە دوو ھىندەى جوولەى كورت و لە دوای پىتەو ھ دادەنریت و لە سى جوور پىكدیت:

أ/ جوولەى درىژى (ا) ئەلیف: بریتىیە لە دوو ھىندەى جوولەى كورتى فەتھە (سەر) (ـَ)، لە زمانى كوردیدا بریتىیە لە بزوينى درىژ (ا). نمونە: **قَالَ**.

تېبىنى // ھەمیشە ئەو پىتەى لەپىش جوولەى درىژى ئەلیف (ا) ھو ھ دیت فەتھە (سەر) (ـَ) ی لە سەرە و خۆشى ساکین (زەنەدار) ھ.

ب/ جوولەى درىژى واو (و): بریتىیە لە دوو ھىندەى جوولەى كورتى ضەممە (بۆر) (ـُ)، لە زمانى كوردیدا بریتىیە لە دوو پىتى (وو). نمونە: **رَسُول**.

تېبىنى // ھەمیشە ئەو پىتەى لەپىش جوولەى درىژى واو (و) ھو ھ دیت ضەممە (بۆر) (ـُ) ی لە سەرە و خۆشى ساکین (زەنەدار) ھ.

ج/ جوولەى درىژى (يا) (ي): بریتىیە لە دوو ھىندەى جوولەى كورتى كەسپە (ژىر) (ـِ)، لە زمانى كوردیدا بریتىیە لە دوو پىتى (ی) واتە (یى) نمونە: **حَدِيث**.

تېبىنى // ھەمیشە ئەو پىتەى لەپىش جوولەى درىژى (يا) (ي) ھو ھ دیت كەسپە (ژىر) (ـِ) ی ھەیە و خۆشى ساکین (زەنەدار) ھ.

تېبىنى // لە بەرامبەر جوولەى درىژى (ي) (ي) دوو (ي) م بە کارھىناو ھ و لە بەرامبەر جوولەى درىژى (و) (و) م بە کارھىناو ھ.

تېبىنى // ھەركاتىك پىتى (ر) فەتھە یان ضەممە (بۆر یان سەر) ی لەسەر بوو ئەوا بە (ر) دەخویندریتەو ھ، بەلام ئەگەر پىتى (ر) كەسپە (ژىر) ی ھەبوو ئەوا بە (ر) دەخویندریتەو ھ.

تېبىنى // زۆربەى تېبىنىيەكان لەسەر قوتابى ئەرك نین تەنیا بۆ مامۆستا گرنگن و دەبى بیان زانى.

ا و ی

وانه‌ی جهوتهم

پیته‌کان له‌گه‌ڵ جوئه درێژه‌کاندا

أ- ١ پیته‌کان له‌گه‌ڵ جوئه‌ی درێژی ئه‌لیف (ا)دا

ده‌نگی (ئا)یه‌کی درێژی هه‌یه، بچیته سه‌ر هه‌ر پیتیک به‌م جوئه ده‌یخوینینه‌وه: نمونه/ (عَا) (عَ + ا = عَا) به (عَا) ده‌خویندریته‌وه. نمونه: (عَا) ئاماژه به هه‌ر دوو پیته‌که بکه به‌یه‌که‌وه و بلی:

عه‌ین ئه‌لیف فه‌تحه عا = عا. عه‌ین ئه‌لیف عا = عا

عَا ئَا بَا تَا ثَا جَا

هه‌مزه ئه‌لیف فه‌تحه ئا با ئه‌لیف فه‌تحه با تا ئه‌لیف فه‌تحه تا ئا ئه‌لیف فه‌تحه ئا جیم ئه‌لیف فه‌تحه جا
هه‌مزه ئه‌لیف ئا با ئه‌لیف با تا ئه‌لیف تا ئا ئه‌لیف ئا جیم ئه‌لیف جا

حَا خَا دَا ذَا رَا

حا خا دا ذا پا

زَا سَا شَا صَا ضَا

زا سا شا صا ضا

طَا ظَا عَا غَا فَا

طا ظا عا غا فا

قَا كَا لَا مَا نَا

قا کا لا ما نا

هَا وَا يَا

ها وا یا

تیبینی/ با جیاوازه له‌گه‌ڵ بَ یه‌که‌میان به (با) ده‌خویندریته‌وه و دووه‌میان به (به) ده‌خویندریته‌وه.

نمونه بو جوولهی دریژی ئەلیف (ا) له وشهدا

بەم جوۆره دەخوینینهوه:

نمونه: (جِبَال) دەلیین: جیم کەسپه جی، با ئەلیف فه تحه با، جیبا، لام فه تحه

له = جی با له = جیباله

یان: جیم ژیر جی، با ئەلیف با، جیبا، لام سهر له = جی با له = جیباله

طَعَامٍ	كَافِرٌ	حَدَائِقٍ	كَانَ
نَارٍ	مَقَامٍ	خَافَ	جَاءَ
مَا لَهَا	عَذَابٌ	رَأَاهُ	عِشَارٌ

پرسیار و راهینان دەربارهی جوولهی دریژی ئەلیف (ا)

پ/ ئەم وشانه چۆن دەخویندرینهوه؟

- ۱- قَالَ ۲- نَاقَةٌ ۳- كَوَاكِبٌ

تیبینی/

- هەر کاتیگ هه مزه (ء) کهوته نیوان لام (ل) و ئەلیف (ا) ئەوا به (ئا) (آ) دەخویندریتتهوه.

نمونه: ﴿ وَالْآخِرَةُ خَيْرٌ وَأَبْقَىٰ ۗ ﴾ (۱۷) الأعلیٰ، ﴿ وَاللَّآخِرَةُ خَيْرٌ لَّكَ مِنَ الْأُولَىٰ ۙ ﴾ (۴) الضحیٰ
- به لام ئە گهر هه مزه (ء) کهوته سهر ئەلیف (ا) ئەوا به پیی جووله کهی
دەخویندریتتهوه: ئە گهر فه تحه (سهر) ی هه بوو به (ئه)، ئە گهر کەسپه (ژیر) ی
هه بوو به (ئی)، ئە گهر ضه ممه (بۆر) ی هه بوو به (ئو) دەخویندریتتهوه.

نمونه: ﴿ وَالْأَرْضُ وَمَا لَحْظَهَا ۙ ﴾ (۶) الشمس، ﴿ وَالْأُولَىٰ ۙ ﴾ (۱۳) اللیل.

وانه‌ی هه‌شته‌م

۲-ا پیته‌کان له‌گه‌ڵ ئەلیفی سه‌غیره (بچووک) (ـ) هه‌مان ده‌نگی جووله‌ی درێژی ئەلیف (ا)ی هه‌یه و به هه‌مان شیوه‌ش ده‌خویندرێته‌وه

ده‌نگی (ئا)یه‌کی درێژی هه‌یه، بچیته سه‌ر هه‌ر پیتیک به‌م جووره ده‌خوینینه‌وه: نمونه / (بـ) پیکهاتوو (ب + ـ = بـ) به (با) ده‌خویندرێته‌وه.

نونه: (بـ) سه‌ره‌تا مامۆستا ئاماژه به پیتی (ب) ده‌کات، پاشان ئاماژه به جووله‌ی درێژی ئەلیفی سه‌غیره (بچووک) (ـ) ده‌کات و ده‌لی:

با ئەلیف سه‌غیره با = با

هـ آ ئ ب ت ث ج

هه‌مزه ئەلیف سه‌غیره ئا با ئەلیف سه‌غیره با تا ئەلیف سه‌غیره تا تا ئەلیف سه‌غیره تا تا ئەلیف سه‌غیره ئا جیم ئەلیف سه‌غیره جا جیم ئەلیف جا

ح خ د ذ ر

ز س ش ص ض

ط ظ ع غ ف

ق ک ل م ن

هـ و ی

تَيَّبِينِي / ئەم جوۆره واوه (و) كه ئەليفىكى سه غيره (بچووك) له سه ره واوه كه ناخويندريته وه، به لكو ته نيا ئەليفه كه ده خويندريته وه.

نمونه: **أَلْحَيَاةُ** **الزَّكَاةُ** **الصَّلَاةُ**
به **حَيَاةً** **زَكَاةً** **صَلَاةً** ده خويندريته وه.

نمونه بو ئەليفى سه غيره (بچووك) (—) له وشهدا

بهم جوۆره ده بخوينينه وه:

نمونه: (كَيْتَبُ)

ده ليين: كاف كه سه ره كى، تا ئەليف سه غيره تا، كيتا، با فه تحه به = كى تا به = كيتابه
يان: كاف ژير كى، تا ئەليف تا، كيتا، با سه ره به = كى تا به = كيتابه

صِرَاطٌ	نَادِيَةٌ	دَحَاهَا	أَتَيْتُكَ
ءَايَاتُنَا	هَذَا	أَنْزَلْنَاهُ	صَلَاةً

پرسیار و راهینان ده رباره ی ئەلیفی سه غیره (بچووك) (—)

پ/ هێمای ئەلیفی سه غیره (بچووك) بخه ره سه ره ئەم پیتانه:

۱- ز ۲- ت ۳- ص

پ/ ئەم وشانه چۆن ده خويندريته وه؟

۱- خِتْمُهُ ۲- تَلَّهَا ۳- فَأَرَاهُ

وانه ی نۆیه م

۳-ا ئەم جوورهش له جووتله ی درێژی ئەلیف ههیه، پێی دهتین (ئهلیفی مهقصوره)
(ئ) هه مان دهنگی جووتله ی درێژی (ا) و ئەلیفی سهغیره (بچووک) (ـ) ههیه

جَی

جیم ئەلیف سهغیره جا
جیم ئەلیف جا

تَی

تا ئەلیف سهغیره تا
تا ئەلیف تا

بَی

تا ئەلیف سهغیره تا
تا ئەلیف تا

بَی

با ئەلیف سهغیره با
با ئەلیف با

ذَی

ذا

دَی

دا

خَی

خا

حَی

حا

شَی

شا

سَی

سا

زَی

زا

رَی

را

ظَی

ظا

طَی

طا

ضَی

ضا

صَی

صا

قَی

قا

فَی

فا

غَی

غا

عَی

عا

نَی

نا

مَی

ما

لَی

لا

کَی

کا

یَی

یا

وَی

وا

هَی

ها

نمونه بو ئه ليفى (مه قصوره) (ئى) له وشهدا

بهم جوړه ده خوښينه وه:

نمونه: (سَجَى) ده ليين: سين فه تحه سه، جيم ئه ليف سه غيره جا = سه جا

يان: سين سه سه، جيم ئه ليف جا = سه جا

عَصَى فَهَدَى سَعَى طَفَى إِلَى
يَرَى فَاوَى هَوَى ضَحَى سَجَى

تیبینی // هه میسه (ئه لیفی مه قصوره) و ئه لیفه کانی تر له پیشیان ه وه فه تحه (سهه) دیت، ئه وکات به ئه لیف (ا) ده خوښدرینه وه. هه ندی کات (ئه لیفی مه قصوره) (ئى) ئه لیفه سه غیر (بچووک) ه که ی له سهه نییه، بهم شیوه یه (ئى) ئه وکات چوون بزاینن که به ئه لیف ده خوښدریت ه وه؟
و/ سهه یری پیش ئه لیفه مه قصوره که ده که ین ئه گهر فه تحه (سهه) بوو، به ئه لیف (ا) ده خوښدریت ه وه، به لام ئه گهر که سهه (ژیر) بوو، ئه و به یا (ئى) ده خوښدریت ه وه.
نمونه: (سَبَّحَ اسْمَ رَبِّكَ الْأَعْلَى) لیره دا به ئه لیف (ا) ده خوښدریت ه وه چونکه له پیش خو ی فه تحه (سهه) هاتو وه.

پرسیار و راهینان ده رباره ی (ئه لیفی مه قصوره) (ئى)

پ/ ئه م وشانه چوون ده خوښدرینه وه؟

۳- مُوسَى

۲- فَنَادَى

۱- قَلَى

ئى

وانه‌ی ده‌یه‌م

ب-۱ پیته‌کان له‌گه‌ڵ جوو‌له‌ی درێژی یاء(ی)دا

ده‌نگی (ی)یه‌کی درێژی هه‌یه، له‌زمانی کوردیدا به‌رامبهره‌ به‌ (یی)، له‌گه‌ڵ هه‌ر پیتیکدا هات به‌م جووره‌ ده‌یخوینینه‌وه:

بو‌ نمونه‌/ ت + ی = (تی) به‌ (تیی) درێژ ده‌خویندریته‌وه، نه‌مه‌ دوو هینده‌ی جوو‌له‌ی که‌سره‌ (ژیر)ه (ـ) ، واتا (یی).

نمونه‌: (بی) سه‌ره‌تا مامۆستا ئاماژه‌ به‌ پیتی (ب) ده‌کات و پاشان ئاماژه‌ به‌ جوو‌له‌ی درێژی (ی) ده‌کات و ده‌لێ: با که‌سره‌ یا بیی = بیی . با یا بیی = بیی

جی جیم یا که‌سره‌ جیی جیم یا جیی	ژی ئا یا که‌سره‌ ژیی ئا یا ژیی	تی تا یا که‌سره‌ تیی تا یا تیی	بی با یا که‌سره‌ بیی با یا بیی	یی هه‌مزه‌ یا که‌سره‌ ئیی هه‌مزه‌ یا ئیی
ری رێی	زی زێی	دی دێی	خی خێی	حی حێی
ضی ضێی	صی صێی	شی شێی	سی سێی	زی زێی
فی فێی	غی غێی	عی عێی	ظی ظێی	طی طێی
نی نێی	می مێی	لی لێی	کی کێی	قی قێی
یی یێی	وی وێی	هی هێی		

نمونه بۆ جوولەى دريژى (ي) له وشهدا

بەم جووره دهخوينينه وه:

نمونه: (مُبِين) دهليين: ميم ضه ممه مو، با يا كه سره بى، مو بى، نون كه سره

نى = مو بى نى = موبىنى.

يان: ميم بوور مو، با يا بى، مو بى، نون ژير نى = مو بى نى = موبىنى

لَا يَلْفِ	كَاتِبِينَ	كَرِيمٍ	أَبِيهِ	كَبِيرٌ
يَتِيمٍ	مَجِيدٌ	وَجِيءَ	حَمِيدٍ	أَخِيهِ
حَدِيثٌ	حَرِيقٍ	عَزِيزٍ	سِينِينَ	وَيُعِيدُ
فِيلٍ	يَقِينٍ	أَمِينٍ		

پرسیار و راهینان ده بارهى جوولەى دريژى (ي)

پ/ جوولەى دريژى (ي) بوو ئەم پیتانه زیاد بکه:

۱- خِ ۲- وِ ۳- غِ ۴- كِ

پ/ ئەم وشانه چوون دهخويندرينه وه؟

۱- يُرِيدُ ۲- حَاكِمِينَ ۳- فَكِهِينَ ۴- عِبَادِي

وانہی یازدہیہم

ب- پیتہکان لہ گہلّ جوئہی دریژی یای صہ غیرہ (یای بچوک) (ے) دا

ہہ مان دہنگی (ی) یہ کی دریژی ہہ یہ لہ زمانی کوریددا یہ کسانہ بہ (یی)،
لہ گہلّ ہہر پیتیکدا ہات بہم جوّره دہیخوینینہ وہ:

بو نمونہ / ہ + ے = (ہ ے) بہ (ہیی) دہ خویندریتہ وہ.

نمونہ: (اے) سہرہ تا ماموستا ئامازہ بہ پیتی (ا) دہ کات، پاشان ئامازہ بہ
جوولّہی دریژی یا (ے) دہ کات و دہ لّی: ہہ مزہ یا صہ غیرہ ئی = ئی

یان: ہہ مزہ یا ئی = ئی.

جِے	ثِے	قِے	بِے	اِے
جیم یا صہ غیرہ جی	ٹا یا صہ غیرہ ٹی	تا یا صہ غیرہ تی	با یا صہ غیرہ بی	ہہ مزہ یا صہ غیرہ ئی
جیم یا جی	ٹا یا ئی	تا یا تی	با یا بی	ہہ مزہ یا ئی
رِے	ذِے	دِے	خِے	حِے
ری	ذی	دی	خی	حی
ضِے	صِے	شِے	سِے	زِے
ضی	صی	شی	سی	زی
فِے	غِے	عِے	ظِے	طِے
فی	غی	عی	ظی	طی
نِے	مِے	لِے	کِے	قِے
نی	می	لی	کی	قی
	یِے	وِے	ہِے	
	بی	وی	ہی	

نمونہ بو جوولّہی دریژی یای صہ غیرہ (یای بچوک) (ے) لہ وشہ دا

بِہِے طَعَامِہِے وَصَحِبَتِہِے بِيْمِيْنِہِے اِے لَفِہِے

وانه‌ی دوازده‌یه‌م

ج- پیته‌کان له‌گه‌ڵ جوڵه‌ی درێژی واو دا

۱- جوڵه‌ی درێژی واو (و) ی گه‌وره

ده‌نگی (و) واویکی درێژی هه‌یه، له‌ زمانێ کوردیدا یه‌ کسانه‌ به‌ (وو). له‌ گه‌ڵ هه‌ر پیتیکدا هات به‌م جووره ده‌یخوینینه‌وه: بو نمونه/ ب + و = (بو) به‌ (بوو) ی درێژ ده‌خویندریته‌وه، ئه‌مه‌ دوو هینده‌ی (و) ی جووڵه‌ی کورته، که‌ ضه‌مه‌ (بۆر)ه.

نمونه: (بُو) سه‌ره‌تا مامۆستا ئاماژه‌ به‌ پیتی (ب) ده‌کات، پاشان ئاماژه‌ به‌ جووڵه‌ی درێژی (و) ده‌کات و ده‌لی: با واو ضه‌مه‌ بوو = بوو. با بۆر بوو = بوو

هه‌مزه‌ واو ضه‌مه‌ ئوو	با واو ضه‌مه‌ بوو	تا واو ضه‌مه‌ توو	ئا واو ضه‌مه‌ ئوو	جیم واو ضه‌مه‌ جوو
هه‌مزه‌ واو ئوو	با واو بوو	تا واو توو	ئا واو ئوو	جیم واو جوو

حُو	خُو	دُو	ذُو	رُو
حوو	خوو	دوو	ذوو	روو

زُو	سُو	شُو	صُو	ضُو
زوو	سوو	شوو	صوو	ضوو

طُو	ظُو	عُو	غُو	فُو
طوو	ظوو	عوو	غوو	فوو

قُو	کُو	لُو	مُو	نُو
قوو	کوو	لوو	موو	نوو

هُو	وُو	یُو
هوو	ووو	یوو

نمونه بو جوولہی دریژی (و) (وو) له وشهدا

بہم جوڑہ دہیخوینینہ وہ:

نمونه: (اوتی)

دہلیین: ھمزہ واو ضہ ممہ ئوو، تا کہ سرہ تی، ئوو تی، یا فہ تحہ یہ = ئوو تی یہ = ئووتییہ
یان: ھمزہ واو ئوو، تا ژیر تی، ئوو تی، یا سہر یہ = ئوو تی یہ = ئووتییہ

یَراؤونَ	تَشَاءونَ	قُبورُ	أوتُوا	فُجورَها
يُحورَ	وَدودُ	يَذوقونَ	بُرُوجُ	رَسولُ
طُورِ	أَعوذُ	غَفورُ	يَقُولُ	تَكُونُ
يَموتُ	ثَمودَ	سَاهونَ	يُوعونَ	

پرسیار و راھینان دہربارہی جوولہی دریژی (و) وو

پ/ جوولہی دریژی (و) بلکینہ بہم پیتانہ وہ:

۱- ب — ۲- غ — ۳- ش —

و

پ/ ئەم وشانہ چۆن دہخویندرینہ وہ؟

يُوثِقُ كَفَرُوا عَابِدُونَ

وانه‌ی سیزده‌یه‌م

ج- پیته‌کان له‌گه‌ڵ جوولێی درێژی واو دا

۲- پیته‌کان له‌گه‌ڵ جوولێی درێژی واوی سه‌غیره (واوی بچوک) (و)دا
 هه‌مان ده‌نگی جوولێی (و)ی درێژی هه‌یه، له‌گه‌ڵ هه‌ر پیتیکدا هات به‌م جووره
 ده‌یخوینینه‌وه: نمونه/ (ه + و = ه‌و) به (ه‌وو) ده‌خویندریته‌وه، واتا ه + و = ه‌وو
 نمونه: (ه‌و) سه‌ره‌تا مامۆستا ئاماژه به‌ پیتی (ه‌) ده‌کات، پاشان ئاماژه به‌ جوولێی درێژی
 (و) ده‌کات و ده‌لێ: ها و او سه‌غیره ه‌وو = ه‌وو. ها و او ه‌وو = ه‌وو

ه‌و او و‌و ب‌و ت‌و و‌و ت‌و ج‌و

هه‌مزه‌ واو سه‌غیره ئوو با واو سه‌غیره بوو تا واو سه‌غیره توو تا واو سه‌غیره ئوو جیم واو سه‌غیره جوو
 هه‌مزه‌ واو ئوو با واو بوو تا واو توو تا واو ئوو جیم واو جوو

ح‌و خ‌و د‌و د‌و ر‌و

ح‌و خ‌و د‌و د‌و ر‌و
 حوو خوو دوو دوو روو

ز‌و س‌و ش‌و ص‌و ض‌و

ز‌و س‌و ش‌و ص‌و ض‌و
 زوو سوو شوو صوو ضوو

ط‌و ظ‌و ع‌و غ‌و ف‌و

ط‌و ظ‌و ع‌و غ‌و ف‌و
 طوو ظوو عوو غوو فوو

ق‌و ک‌و ل‌و م‌و ن‌و

ق‌و ک‌و ل‌و م‌و ن‌و
 قوو کوو لوو موو نوو

ه‌و و‌و ی‌و

ه‌و و‌و ی‌و
 ه‌وو ووو یوو

نمونه بۆ جوولەى دريژى واوى سه غيره (و) (وو) له وشه دا

به م جووره ده خويناينه وه:

مَالَهُ: ده ليين: ميم ته ليف فه تحه ما، لام فه تحه له، ماله، ها واو سه غيره هوو = ما له هوو = ماله هوو.

يان: ميم ته ليف ما، لام سه ر له، ماله، ها واو هوو = ما له هوو = ماله هوو

لَهُ وَ ذَكَرَهُ وَ خَلَقَهُ وَ أَمَاتَهُ وَ

كَتَبَهُ وَ وَثَّقَهُ وَ مَالَهُ وَ نَادِيَهُ وَ

أَمْرَهُ وَ عَذَابَهُ وَ يَرَهُ وَ مِزَاجَهُ وَ

خَتَمَهُ وَ فَجَعَلَهُ وَ

پرسیار و راهیتان ده باره ی جوولەى دريژى واوى سه غيره (و) (وو)

پ/ له وشه چۆن ده خويناينه وه؟

يَرَهُ مَالَهُ

و

پ/ له وشه ی (يَرَهُ) کام جوولەى دريژ به کارهاتوو؟

۱- جوولەى دريژى ته ليف ۲- جوولەى دريژى واوى سه غيره ۳- جوولەى دريژى يا (ي)

وانه‌ی چوارده‌یه‌م

سوکون (زهنه)

چهند تّیبینییه‌ک/

۱- پیتی ساکین (زهنه‌دار) له‌سه‌ری ده‌وه‌ستی و وه‌ک خۆی ده‌یلّی.

۲- هیچ کاتییک ناتوانیت به ساکین (زهنه‌دار) ده‌ست به خویندنه‌وه بکه‌یت.

واتا مه‌رجه به جوو‌لاو ده‌ست پی بکه‌یت، چونکه ساکین (زهنه‌دار) ناکه‌ویته سه‌ره‌تای وشه‌وه.

۳- هه‌روه‌ها ناشتوانیت به موته‌حه‌ریک (جوو‌لاو) بوه‌ستیت.

واتا مه‌رجه به ساکین (زهنه‌دار) کو‌تایی پی بهینیت یان بوه‌ستیت، جائه‌و وه‌ستانه‌ت به‌هۆی نه‌مانی هه‌ناسه‌وه بوو یاخود به‌هۆی هه‌له‌کردنه‌وه بوو یاخوود به‌هۆی گه‌یشتن به کو‌تایی ئایه‌ته‌که‌وه بوو یاخود به هه‌ر هۆکاریکی تر بوو.

پیتھکان لہ گھل سوکون (زہنہ)

زہنہ: بہ پیپی جوڑی چاپی قورٹان بہ دوو شیوہ نوسراوہ (ـ) (ـ) (ـ)
 پیتی زہنہ دار لہ سہری دہوہستی و وہک خوئی دہیلیی، ہہرکاتییک زہنہ
 (سوکون) چووہ سہر ہہر پیتییک ئەوا شیوازی خویندنه وہ کہی بہم جوڑہ
 دہ بیٹ: نمونہ / ب + ـ = (ب ب) بہ (ب) دہ خویندریتہ وہ.

ث	ت	ب	ء و ائ
ثا سوکون ث	تا سوکون ت	با سوکون ب	ہہ مزہ سوکون ئ
ثا زہنہ ث	تا زہنہ ت	با زہنہ ب	ہہ مزہ زہنہ ئ
د	خ	ح	ج
س	ز	ر	ذ
ط	ض	ص	ش
ف	ع	ع	ظ
م	س	ك	ق
ی	و	ه	ن

نمونه بؤ سوکون (زهنه) (—) له وشهدا

بهم جوړه ده خوینینه وه:

نمونه: (تِلْكَ)

ده لاین: تا که سږه تی، لام سوکون ل، تیل، کاف فه تحه که = تی ل که = تیلکه

یان: تا ژیر تی، لام زهنه ل، تیل، کاف سهر که = تی ل که = تیلکه

مَأْوَى	يُؤْمِنُونَ	أَبْتَرُ	تَتَّبِعُهَا	عَلِمَتْ
مِثْقَالَ	نَجَعِلِ	رِحْلَةَ	يَخْرُجُ	أَدْبَرَ
تَذْهَبُونَ	فِرْعَوْنَ	تَرْجُفُ	أُزْلِفَتْ	عَسَّعَسَ
يَشْرَبُ	أَصْحَابُ	نَضْرَةَ	بَطَشَ	أَعْلَمُ
وَأَغْطَشَ	أَفْلَحَ	أَقْسِمُ	ذِكْرَهَا	تِلْكَ
سَمَكَهَا	أَنْعَامِكُمْ	أَهْلِهِمْ	يَوْمَ	عَلَيْكَ

پرسیار و راهینان دربارهی سوکون (زهنه) (—)

پ/ زهنه بخه ره سهر ئه م پیتانه:

۱- ط ۲- ه ۳- ن

پ/ له وشه ی (أَعْلَمُ) ئه و هیایه ی که له سهر پیتی (ع) ه، چی پی ده لاین؟

۱- فه تحه (سهر) ۲- سوکون (زهنه) ۳- ضه ممه (بؤر)

پ/ ئه م وشانه چؤن ده خویندرینه وه؟

رَجِعِهِ يَشْرَبُ تَحْتِهَا وَلَقَدْ يَعْلَمُونَ

وانه‌ی پازده‌یه‌م ته‌نوین (التنوين)

ته‌نوین: بریتییه له یه کی‌ک له جوول‌ه کورته‌کانی (هه هه هه) +
نوونییکی ساکین (نوونییکی زه‌نده‌دار)، هه‌میشه ده‌که‌وئیه کو‌تایی وشه‌وه،
هیچ کاتی‌ک له سه‌ره‌تا و ناوه‌راستی وشه‌دا نایه‌ت.
- نونه ساکین (زه‌نده‌دار) ه‌که‌ی ته‌نوین به‌پیتی (نون) نانوسریت، به‌لام به
(نون) ده‌خویندریت‌ه‌وه و ده‌گوتریت.
- له کاتی به‌یه‌ک گه‌یشتنی دوو وشه‌دا ده‌خویندریت‌ه‌وه.

- جووره‌کانی ته‌نوین:

- (۱) ته‌نوینی الفتحة (فه‌تحة‌ته‌ین) به‌ کوردی پی‌ی ده‌لین (دووسه‌ر) هه.
- (۲) ته‌نوینی الكسرة (که‌سره‌ته‌ین) به‌ کوردی پی‌ی ده‌لین (دووژیر) هه.
- (۳) ته‌نوینی الضمة (ضه‌ممه‌ته‌ین) به‌ کوردی پی‌ی ده‌لین (دوو‌بوور) هه.

هه هه هه

هه

نمونه بؤ فه تحه تهين (دووسهر) (ـ) له وشهدا

بهم جوړه ده خوینینه وه:

نمونه: (کِتَبًا) ده لیین: کاف که سره کی، تائلیف صه غیره تا، کیتا، با فه تحه تهين بهن = کی تا بهن = کیتابهن.

یان: کاف ژیر کی، تائلیف تا، کیتا، با دووسهر بهن = کی تا بهن = کیتابهن. واتا کِتَبًا به کِتَبْنِ ده خویندریته وه.

مَاءٌ	شَرَابًا	بَرْدًا	عَذَابًا	أَشْتَاتًا
لُغِيَّةً	سِرَاجًا	صُبْحًا	شِدَادًا	خَيْرًا
مَفَازًا	لِبَاسًا	مَعَاشًا	مَتَعًا	صُحُفًا
طَبَقًا	مَالًا	كِرَامًا	لِسَانًا	كُفُوًا

پرسیار و راهینان دهر باره می فه تحه تهين (دووسهر) (ـ)

پ/ فه تحه تهين (دووسهر) (ـ) بؤ ئەم پیتانه دابنی:

۱- کا ۲- شا ۳- نا

پ/ له وشه می (ماء) پیتی همزه (ء) کام هیمایه می له سه ره؟
۱- که سره (ژیر) ۲- سوکون (زه نه) ۳- فه تحه تهين (دووسهر)

پ/ ئەم وشانه چوڼ ده خویندریته وه؟

۱- خَيْرًا ۲- مَتَعًا ۳- زَيْتُونًا

وانه‌ی حه‌قده‌یه‌م

۲- پیته‌کان له‌گه‌ڵ که‌سره‌ته‌ین (تنوین الکسرة) (دوو ژیر) (—) ده‌نگی (ین) ی‌ه‌یه، بچیته ژیر هه‌ر پیتیک به‌م جووره ده‌یخوینینه‌وه: پیته‌که‌ وه‌ک خوی+ین= پیتیک‌کی ته‌نوین دار. بۆ نمونه/ (ا = + ا) به‌ (ئین) ده‌خویندریته‌وه. نمونه: (ا) سه‌ره‌تا مامۆستا ئاماژه به‌ پیتی (أ) ده‌کات، پاشان ئاماژه به‌ که‌سره‌ته‌ین (دوو ژیر) ده‌کات و ده‌لی: هه‌مزه که‌سره‌ته‌ین ئین= ئین. هه‌مزه دوو ژیر ئین= ئین.

ه ه ه ا ا ب ت ت ب

هه‌مزه که‌سره‌ته‌ین ئین با که‌سره‌ته‌ین بین
هه‌مزه دوو ژیر ئین با دوو ژیر بین
تا که‌سره‌ته‌ین تین تا که‌سره‌ته‌ین تین
تا دوو ژیر تین تا دوو ژیر تین
ئا که‌سره‌ته‌ین ئین جیم که‌سره‌ته‌ین جین
ئا دوو ژیر ئین جیم دوو ژیر جین

ر د خ ح ذ د خ ح

رین دین خین حین
ذین دین خین حین

ض ص ش س ز

ضین صین شین سین زین

ف غ ع ظ ط

فین غین عین ظین طین

ن م ل ک ق

نین مین لین کین قین

ی و ه ه

یین وین هین هین

نمونه بۆ که سره تهین (دوو ژیر) (—)

به م جوړه ده خوینینه وه:

نمونه: (کِتَابِ) ده لیین: کاف که سره کی، تاء لیف فه تحه تا، کیتا، با که سره تهین بین = کیتابین.

یان: کاف ژیر کی، تاء لیف تا، کیتا، با دوو ژیر بین = کیتابین.
واتا کِتَابِ به کِتَابِنَ ده خویندریته وه.

شَيْءٍ	عَذَابٍ	هُمَزَةٍ	حَدِيثٍ
مَوْجٍ	وَشَاهِدٍ	حَاسِدٍ	نَاصِرٍ
نَفْسٍ	قُرَيْشٍ	جُوعٍ	صُحُفٍ
غَاسِقٍ	رَسُولٍ	كِرِيمٍ	مَكِينٍ

پرسیار و راهینان ده باره ی که سره تهین (دوو ژیر) (—)

پ/ که سره تهین (دوو ژیر) (—) بۆ ئه م پیتانه دابنئ:

۱- ذ ۲- ج ۳- ب ۴- ص

پ/ له وشه ی (رَسُولٍ) پیتی (ل) کام هیمایه ی وه رگرتووه؟
۱- فه تحه تهین (دووسهر) ۲- جوولہ ی دریژی ئه لیف (ا) ۳- که سره تهین (دوو ژیر)

پ/ ئه م وشانه چۆن ده خویندرینه وه؟

۱- لَهَبٍ ۲- سَفَرَةٍ ۳- عَمَدٍ ۴- طَبَقٍ

وانه‌ی هه‌ژده‌یه‌م

۳- پیته‌کان له‌گه‌ڵ ضه‌مه‌ته‌ین (تنوین الضمه) (دوو بۆر) (وو)

ده‌نگی (ون) ی هه‌یه، بچیته‌ سه‌ر هه‌ر پیتیک به‌م جووره ده‌یخوینینه‌وه: پیته‌که وه‌ک خوی+ون= پیتیکی ته‌نوین دار. بۆ نمونه/ (م + َ = مَ) به‌ (مون) ده‌خویندریته‌وه. نمونه: (ت) سه‌ره‌تا مامۆستا ئاماژه به‌ پیتی (ت) ده‌کات، پاشان ئاماژه به‌ ضه‌مه‌ته‌ین (دوو بۆر) ده‌کات و ده‌لی: تا ضه‌مه‌ته‌ین تون= تون. تا دوو بۆر تون= تون

هه‌مه‌زه ضه‌مه‌ته‌ین ئون هه‌مه‌زه دوو بۆر ئون	با ضه‌مه‌ته‌ین بون با دوو بۆر بون	تا ضه‌مه‌ته‌ین تون تا دوو بۆر تون	ئا ضه‌مه‌ته‌ین ئون ئا دوو بۆر ئون	جیم ضه‌مه‌ته‌ین جون جیم دوو بۆر جون
هه‌	هه‌	هه‌	هه‌	هه‌
ه	ه	ه	ه	ه
هون	هون	هون	هون	هون
هه‌	هه‌	هه‌	هه‌	هه‌
هه‌	هه‌	هه‌	هه‌	هه‌
هون	هون	هون	هون	هون
هه‌	هه‌	هه‌	هه‌	هه‌
هه‌	هه‌	هه‌	هه‌	هه‌
هون	هون	هون	هون	هون
هه‌	هه‌	هه‌	هه‌	هه‌
هه‌	هه‌	هه‌	هه‌	هه‌
هون	هون	هون	هون	هون
هه‌	هه‌	هه‌	هه‌	هه‌
هه‌	هه‌	هه‌	هه‌	هه‌
هون	هون	هون	هون	هون

نمونہ بؤ ضہمہ تہین (دووبؤر) (ق ۹۹) لہ وشہدا

بہم جؤرہ دہیخوینینہ وہ:

نمونہ: (کِتَابٌ) دہلین: کاف کہسره کی، تائلیف فہتحہ تا، کیتا، با
ضہمہ تہین بون = کی تا بون = کیتابون.

یان: کاف ژیر کی، تائلیف تا، کیتا، با دووبؤر بون = کی تا بون =
کیتابون.

واتا کِتَابٌ بہ کِتَابُنَّ دہخویندریتہ وہ.

شَيْءٌ قُلُوبٌ وَاحِدَةٌ كَادِحٌ شَهِيدٌ
ذِكْرٌ قَادِرٌ نَفْسٌ مُحِيطٌ حَافِظٌ
مِسْكٌ رَسُولٌ طَعَامٌ شَأْنٌ وُجُوهٌ

پرسیار و راہینان دہربارہی ضہمہ تہین (دووبؤر) (ق ۹۹)

پ/ ضہمہ تہین (دووبؤر) (ق ۹۹) بخہرہ سہر ٹہم پیتانہ:

۱- م ۲- س ۳- ذ ۴- ی

پ/ لہ وشہی (قُلُوبٌ) پیتی (ب) کام ہیماہی وہرگرتوہ؟

۱- ضہمہ تہین (دووبؤر) ۲- کہسره تہین (دووزیر) ۳- فہتحہ تہین (دووسہر)

ق

پ/ ٹہم وشانہ چؤن دہخویندریتہ وہ؟

۱- أَحَدٌ ۲- كُتِبَ ۳- عَبَادٌ ۴- خَيْرٌ

پیتھکان لہ گھل ہر سب جورہ کانی تہ نوین بہ یہ کہ وہ

ثَّ ثَّ ثَّ

تھن تھن تھن

تَّ تَّ تَّ

تھن تھن تھن

بَّ بَّ بَّ

بھن بھن بھن

اَّ اَّ اَّ

تھن تھن تھن

دَّ دَّ دَّ

دھن دھن دھن

خَّ خَّ خَّ

خھن خھن خھن

حَّ حَّ حَّ

چھن چھن چھن

جَّ جَّ جَّ

جھن جھن جھن

سَّ سَّ سَّ

سھن سھن سھن

زَّ زَّ زَّ

زھن زھن زھن

رَّ رَّ رَّ

رھن رھن رھن

ذَّ ذَّ ذَّ

ذھن ذھن ذھن

طَّ طَّ طَّ

طھن طھن طھن

ضَّ ضَّ ضَّ

ضھن ضھن ضھن

صَّ صَّ صَّ

صھن صھن صھن

شَّ شَّ شَّ

شھن شھن شھن

فَّ فَّ فَّ

فھن فھن فھن

غَّ غَّ غَّ

غھن غھن غھن

عَّ عَّ عَّ

عھن عھن عھن

ظَّ ظَّ ظَّ

ظھن ظھن ظھن

مَّ مَّ مَّ

مھن مھن مھن

لَّ لَّ لَّ

لھن لھن لھن

كَّ كَّ كَّ

کھن کھن کھن

قَّ قَّ قَّ

قھن قھن قھن

يَّ يَّ يَّ

یھن یھن یھن

وَّ وَّ وَّ

وھن وھن وھن

هَّ هَّ هَّ

ھھن ھھن ھھن

نَّ نَّ نَّ

نھن نھن نھن

وانه‌ی نۆزده‌یه‌م

شه‌دده (س)

هه‌ر کاتی‌ک یه کێک له پیته‌کانی زمان‌ی عه‌ره‌بی شه‌دده (س) ی هاته‌ سه‌ر، ته‌وا پێی ده‌لێن (مشدد) به‌ کوردی پێی ده‌لێن (شه‌دده‌دار)، پیته‌که‌ به‌تووندی ده‌رده‌پریت. هه‌موو پیتێکی شه‌دده‌دار پیکهاتوو له دوو پیت له‌هه‌مان ره‌گه‌زی ته‌و پیته‌ی که شه‌دده‌ی له‌سه‌ره: یه‌که‌میان ساکن (زه‌نه‌دار) + دووه‌میان موته‌حه‌ریک (جووله‌دار)ه.

نمونه: ن پیکهاتوو له ن ن = نن.

شیوازی خویندنه‌وه‌که‌ی به‌م جووره‌ ده‌بیت: نمونه: ن ده‌لێن: نون شه‌دده‌ فه‌تحة‌ ننه‌ یان: نون شه‌دده‌ سه‌ر ننه‌.

شکل (شیوه): س

<p>أَبَّ أَبَّ أَبَّ</p> <p>ئه‌لیف فه‌تحة‌ ئه‌ با شه‌دده</p> <p>ضه‌مه‌مه‌ ببو = ئه‌ببو</p> <p>ئه‌لیف سه‌ر ئه‌ با شه‌دده</p> <p>بو‌ر ببو = ئه‌ببو</p>	<p>أَبَّ أَبَّ أَبَّ</p> <p>ئه‌لیف فه‌تحة‌ ئه‌ با شه‌دده</p> <p>که‌سه‌ره‌ ببی = ئه‌ببی</p> <p>ئه‌لیف سه‌ر ئه‌ با شه‌دده</p> <p>ژێر ببی = ئه‌ببی</p>	<p>أَبَّ أَبَّ أَبَّ</p> <p>ئه‌لیف فه‌تحة‌ ئه‌ با شه‌دده</p> <p>فه‌تحة‌ ببه = ئه‌ببه</p> <p>ئه‌لیف سه‌ر ئه‌ با شه‌دده</p> <p>سه‌ر ببه = ئه‌ببه</p>	
<p>أَخَّ أَخَّ أَخَّ</p> <p>ئه‌خخه‌ ئه‌خخی ئه‌خخو</p>	<p>أَخَّ أَخَّ أَخَّ</p> <p>ئه‌ححه‌ ئه‌ححی ئه‌ححو</p>	<p>أَجَّ أَجَّ أَجَّ</p> <p>ئه‌ججه‌ ئه‌ججی ئه‌ججو</p>	<p>أَثَّ أَثَّ أَثَّ</p> <p>ئه‌ئئه‌ ئه‌ئئی ئه‌ئئو</p>
<p>أَزَّ أَزَّ أَزَّ</p> <p>ئه‌ززه‌ ئه‌ززی ئه‌ززو</p>	<p>أَرَّ أَرَّ أَرَّ</p> <p>ئه‌رره‌ ئه‌رری ئه‌ررو</p>	<p>أَذَّ أَذَّ أَذَّ</p> <p>ئه‌دذه‌ ئه‌دذی ئه‌دذو</p>	<p>أَدَّ أَدَّ أَدَّ</p> <p>ئه‌دده‌ ئه‌ددی ئه‌ددو</p>
<p>أَصَّ أَصَّ أَصَّ</p> <p>ئه‌صسه‌ ئه‌صسی ئه‌صسو</p>	<p>أَصَّ أَصَّ أَصَّ</p> <p>ئه‌صسه‌ ئه‌صسی ئه‌صسو</p>	<p>أَشَّ أَشَّ أَشَّ</p> <p>ئه‌ششه‌ ئه‌ششی ئه‌ششو</p>	<p>أَسَّ أَسَّ أَسَّ</p> <p>ئه‌سه‌سه‌ ئه‌سه‌سی ئه‌سه‌سو</p>

أَغَّ أَغَّ أَغَّ

ئە غغە ئە غغی ئە غغو

أَعَّ أَعَّ أَعَّ

ئە ععه ئە ععی ئە ععو

أَظَّ أَظَّ أَظَّ

ئە ظظه ئە ظظی ئە ظظو

أَطَّ أَطَّ أَطَّ

ئە ططه ئە ططی ئە ططو

أَلَّ أَلَّ أَلَّ

ئە لله ئە للی ئە للو

أَكَّ أَكَّ أَكَّ

ئە ککه ئە ککی ئە ککو

أَقَّ أَقَّ أَقَّ

ئە ققه ئە ققی ئە ققو

أَفَّ أَفَّ أَفَّ

ئە ففه ئە ففی ئە ففو

أَوَّ أَوَّ أَوَّ

ئە ووه ئە ووی ئە ووو

أَهَّ أَهَّ أَهَّ

ئە ههه ئە ههی ئە ههو

أَنَّ أَنَّ أَنَّ

ئە ننه ئە ننی ئە ننو

أَمَّ أَمَّ أَمَّ

ئە ممه ئە ممی ئە ممو

أَيَّ أَيَّ أَيَّ

ئە ییه ئە ییی ئە ییو

نمونه بۆ شه دده (س) له وشهدا

به م جوړه ده یخوینینه وه: نمونه: (رَبُّكَ) ده لیین: را فه تحه ره، با شه دده ضه ممه
ببو، ره ببو، کاف فه تحه که = ره ببو که = ره ببوکه. یان: را سه ر ره، با شه دده
بۆر ببو، ره ببو، کاف سه ر که = ره ببو که = ره ببوکه

وَتَبَّ لِلْمُتَّقِينَ فَجِرَتْ وَأَخَّرَتْ وَدَعَكَ كَذَّبَ
كَرَّهُ مَكْرَمَةٍ تَنْزَلُ يَسَّرَهُ فَبَشَّرَهُمْ وَحُصِّلَ
يَحْضُ تَطَّلِعُ يَدْعُ فَيُعَذِّبُهُ فَعَالَ تَنْفَسَ

پرسیار و راهینان ده رباره ی شه دده (س)

پ/ ئە م وشانه چۆن ده خویندرینه وه؟

وَجَنَاتٍ فَصَبَّ فَقَدَّرَهُ ثُوبَ

پ/ (ن) له چی پیکهاتوو ه؟

و/ پیکهاتوو ه له و

س

وانه‌ی بیسته‌م

هه‌مزهی به‌یه‌ک‌گه‌یانندن (همزة الوصل)

تَبیینی // هه‌میشه هه‌مزهی به‌یه‌ک‌گه‌یانندن له‌سه‌ره‌تا‌دا ده‌خویندریته‌وه و له‌گه‌یانندن‌دا ناخویندریته‌وه.

۱- هه‌رکاتی‌ک له‌گه‌ل پیتی (لام) هات و له‌سه‌ره‌تا‌وه هات ئه‌وا به (أ) ده‌خویندریته‌وه.

نمونه: **اللَّهُ** **الْإِنْسَانَ** **الَّذِينَ** **الْحَبَالُ**

به: (ئه‌للا‌هو) (ئه‌لئینسانه) (ئه‌لله‌ذینه) (ئه‌لجیبالو) ده‌خویندرینه‌وه.

- به‌لام ئه‌گه‌رچی له‌گه‌ل پیتی (لام) یش هاتی‌ت، له‌کاتی گه‌یانندن‌دا (له‌

ناوه‌راست‌دا) ناخویندریته‌وه.

نمونه: **وَاللَّهِ** **إِنَّ الْإِنْسَانَ** **إِنَّ الَّذِينَ** **وَإِذَا الْحَبَالُ**

به: (وه‌للا‌هو) (ئیننه‌لئینسانه) (ئیننه‌لله‌ذینه) (وه‌ئیده‌لجیبالو) ده‌خویندرینه‌وه.

۲- هه‌رکاتی‌ک له‌گه‌ل پیتی (لام) نه‌هاتی‌وو، ویستت به (هه‌مزهی به‌یه‌ک‌گه‌یانندن)

ده‌ست به‌خوینندنه‌وه بکه‌یت ئه‌وا به‌یه‌کی‌ک له‌م سی شی‌ویه ده‌خوینینه‌وه:

أ- ئه‌گه‌ر وشه‌که (کار) بوو و پیتی سییه‌می (بۆر) بوو ئه‌وا هه‌مزهی به‌یه‌ک‌گه‌یانندن

به (بۆر) واتا به (أ) ده‌خوینینه‌وه.

نمونه: **أَدْعُ** **أَنْظُرُ** **أَرْكُضُ**

به: (ئودعو) (ئونظور) (ئورکوض) ده‌خویندرینه‌وه.

تَبیینی // ئه‌گه‌ر پیتی سییه‌می وشه‌که ضه‌ممه (بۆر) یش بی‌ت، به‌لام ئیسم

(ناوی‌ک) له‌دوای وشه‌که‌وه هات، ئه‌وا هه‌مزهی وه‌صل (هه‌مزهی به‌یه‌ک‌گه‌یانندن)

به (أ) ناخویندریته‌وه، به‌لکو به (إ) ده‌خویندریته‌وه. نمونه: **أَبْنُ مَرْيَمَ**

به: **إِبْنُ مَرْيَمَ** ده‌خویندریته‌وه.

ب- ئە گەر وشە که پیتی سییه می (ژیر) بوو ئەوا هه مزه ی به یه کگه یاندن به (ژیر) واتا به (ا) ده خوینینه وه.

نمونه: **أَصْبِرْ** **أَكْشِفْ**

به: (ئیسبیر) (ئیکشیف) ده خویندرینه وه.

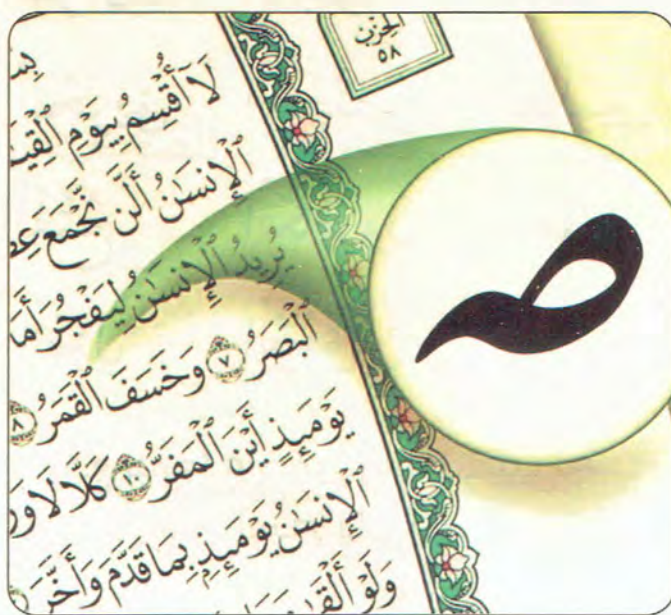
ج- ئە گەر وشە که پیتی سییه می (سه ر) بوو ئەوا هه مزه ی به یه کگه یاندن به (ژیر) واتا به (ا) ده خوینینه وه.

نمونه: **اتَّقُوا** **استَغْفِرْ**

به: (ئیتته قه و) (ئیسته غفیر) ده خویندرینه وه.

تیبینی // هه مزه ی گه یاندن: ئە لیفیکه و هیهای (سه ری صاد) یکی بچووکی له سه ره، وه ک له وینه که دا دیاره.

تیبینی // ئەم بابته پیویسته زیاتر روون بکریته وه، به لام بو ئاستی سه ره تا ئەوهنده بزانی به سه.

وانه‌ی بیست و یه‌که‌م

لامی قه‌مه‌ری و لامي شه‌مسی

۱- لامي قه‌مه‌ری

ئه‌و لامي‌ه که ده‌نووسریت و ده‌خویندریت‌ه‌وه و لامي‌ه که همه‌یشه هی‌مای سکونی له‌سه‌ره و ئه‌و پیت‌هی له پاش لامي‌ه که دیت شه‌ده‌دی نیه.

- هه‌رکاتیک یه‌کیک له‌م پیتانه‌ی خواره‌وه به‌ دوای (لام) دا‌هات، ئه‌وا (لام) ه‌که ده‌خویندریت‌ه‌وه. [أ، ب، ج، ح، خ، ع، غ، ف، ق، ک، م، ه، و، ی].

- بۆیه پیتی ده‌لین قه‌مه‌ری، چونکه وه‌کو لامي وشه‌ی (القَمَر) ده‌خویندریت‌ه‌وه.

نمونه: القَمَر به (ئه‌لقه‌مه‌ر) ده‌خویندریت‌ه‌وه، به‌لام ئه‌گه‌ر وشه‌یه‌ک یان پیتیکی له‌پیشه‌وه هات ئه‌وا هه‌مزهی وه‌سل (گه‌یاندن) ناخویندریت‌ه‌وه، به‌لام لامي‌ه که ده‌خویندریت‌ه‌وه.

نمونه: والقَمَر به (وه‌لقه‌مه‌ر) ده‌خویندریت‌ه‌وه.

القَمَر	القُرْآنُ	الأَبْتَرُ	البَيْتِ	الجِبَالِ
الْحَطَبِ	الْحَرِيقِ	الْخَنَائِسِ	العَالَمِينَ	العَظِيمِ
الْغُفُورُ	الْفَتْحُ	الْكَافِرُونَ	الْكَوْثَرُ	المِسْكِينِ
المَاعُونَ	بِالْهَزْلِ	الْوَحُوشِ	الْيَتِيمِ	

تییینی // ته‌ماشا بکه لامي‌ه که خۆی زهنه‌(ی) له‌سه‌ره و ئه‌و پیت‌هی له پاش لامي‌ه که هاتوو هه‌مای [سه‌ر یان ژیر یان بۆری له‌سه‌ره، شه‌ده‌دی له‌سه‌ر نیه.

۲- لامی شه مسی

ئهو لامه یه که ده نووسریت، به لام ناخویندریته وه و لامه که هیچی لهسهر نیه، هه همیشه ئه و پیتیه له پاش لامه که دیت شه دده ی لهسهره.

- هه رکاتییک یه کییک له م پیتانه ی خواره وه به دوا ی (لام) دا هاتن، ئه و (لام) ه که ناخویندریته وه.

[ت ، ث ، د ، ذ ، ر ، ز ، س ، ش ، ص ، ض ، ط ، ظ ، ن ، ل].

- بویه پیی ده لاین لامی شه مسی، چونکه وه کو لامی وشه ی (الشَّمْسِ) ناخویندریته وه.

نمونه: الشَّمْسِ به (ئه ششه مس) ده خویندریته وه،

واتا لامه که ناخویندریته وه، به لام ئه گهر وشه یه ک یان پیتیکی له پیشه وه هات ئه و هه مزه ی وه سلّ (گه یان دن) و لامه که ش هیچیان ناخویندرینه وه.

نمونه: وَالشَّمْسِ به (وه ششه مس) ده خویندریته وه.

الشَّمْسِ التَّرَائِبِ الثَّقَابِ الدُّنْيَا الذِّكْرَى
الرُّوحُ الزَّيْتُونَ السَّمَاوَاتِ الصُّحُفُ الصُّورِ
الضَّالِّينَ الطَّارِقِ النَّاسِ اللَّيْلِ

تیبینی // تهماشا بکه لامه که خو ی هیچی لهسهر نیه ئه و پیتانه ی له پاش لامه که هاتوون هیما ی شه دده یان لهسهره، (پیچه وانه ی پیته کانی لامی قه مهری).

چەند تېبىنىيەك دەربارەى

وەستان لەسەر كۆتايى وشە و ئايەتەكان

۱- لەكاتى وەستان لەسەر ئەو وشانەى كە پىتى كۆتاييان يە كىك لە جوڵەكانى (فەتخە يان كەسپە يان ضەممە) واتا (سەر يان ژىر يان بۆر) يان ھەيە، ئەو جوڵەكانيان ناخوڤندر ڤنەو و دەكرين بە سوكون (زەنە).

نمونه:

تَعْلَمُونَ ← ئەگەر لەسەرى بوەستى دەبیت بە: تَعْلَمُونَ.

مَلِكٍ ← ئەگەر لەسەرى بوەستى دەبیت بە: مَلِكٍ.

يَعْلَمُ ← ئەگەر لەسەرى بوەستى دەبیت بە: يَعْلَمُ.

۲- لەكاتى وەستان لەسەر ئەو وشانەى پىتى كۆتاييان (تنوينى الكسرة يان تەنوينى الضمة) واتا (دوژىر يان دووبۆر) يان ھەيە، بە ھەمان شىوہ دەكرين بە سوكون (زەنە). نمونه:

عَذَابٍ ← ئەگەر لەسەرى بوەستى دەبیت بە: عَذَابٍ.

طَعَامٌ ← ئەگەر لەسەرى بوەستى دەبیت بە: طَعَامٌ.

۳- لەكاتى وەستان لەسەر ئەو وشانەى پىتى كۆتاييان (تنوينى الفتحة) واتا (دووسەر) يان ھەيە، تەنوينە كە دەبیت بە (ئەليف).

نمونه:

مَاءً ← ئەگەر لەسەرى بوەستى دەبیت بە: مَاءً.

طَوًى ← ئەگەر لەسەرى بوەستى دەبیت بە: طَوًى.

كِرَامًا ← ئەگەر لەسەرى بوەستى دەبیت بە: كِرَامًا.

۴- لەكاتى وەستان لەسەر ئەو وشانەى بە پىتى (ة) كۆتاييان ھاتووہ، پىتى (ة) دەبیت بە (ھ) و جوڵە كە شيان نامينيت.

نمونه:

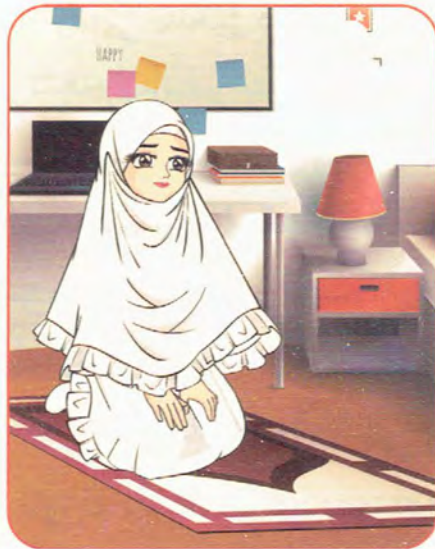
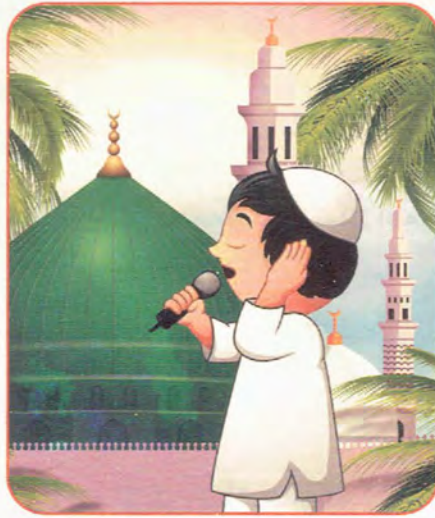
زَبَانِيَةً ← ئەگەر لەسەرى بوەستى دەبیت بە: زَبَانِيَةً.

حُطْمَةً ← ئەگەر لەسەرى بوەستى دەبیت بە: حُطْمَةً.

مُوقَدَّةً ← ئەگەر لەسەرى بوەستى دەبیت بە: مُوقَدَّةً.

بانگ

دهستنویژ - نویژ

بانگدان

اللَّهُ أَكْبَرُ اللَّهُ أَكْبَرُ اللَّهُ أَكْبَرُ

خودا گه وره ترينه (خودا له هه موو شتيك گه وره تره)

أَشْهَدُ أَنْ لَا إِلَهَ إِلَّا اللَّهُ

گه واهي (شه هادهت) ددهم هيچ په رستراويكي به حهق نبييه نيلا الله نه بيت

أَشْهَدُ أَنَّ مُحَمَّدًا رَسُولُ اللَّهِ

گه واهي (شه هادهت) ددهم كه (موحه ممه د) بيغه مبهري خودايه

حَتَّى عَلَى الصَّلَاةِ

وهرن به ره و نوپژ

حَتَّى عَلَى الْفَلَاحِ

وهرن به ره و رزگاري و سه ركه وتن و سه رفرزي

اللَّهُ أَكْبَرُ اللَّهُ أَكْبَرُ

خودا گه وره ترينه (خودا له هه موو شتيك گه وره تره)

لَا إِلَهَ إِلَّا اللَّهُ

هيچ په رستراويكي به حهق نبييه نيلا الله نه بيت

وه لامدانه وهى بانگبيژ

- سوننه ته بانگ بيژ هه رچي ووت توش بيليته وه >

- دواي شايه توماني بانگبيژ ده ليبي:

(أَشْهَدُ أَنْ لَا إِلَهَ إِلَّا اللَّهُ وَحْدَهُ لَا شَرِيكَ لَهُ وَأَنَّ مُحَمَّدًا عَبْدُهُ وَرَسُولُهُ رَضِيْتُ بِاللَّهِ رَبًّا وَبِالْإِسْلَامِ دِينًا وَبِمُحَمَّدٍ رَسُولًا).

هه ر كه سي كه گويي له بانگ بيژ بوو بيلي خوي گه وره له گونا هه كاني

خوش ده بي. مسلم ۲۹۰/۱. ابن خزيمه ۲۲۰/۱.

- كاتيک بانگبيژ وتي:

(حَتَّى عَلَى الصَّلَاةِ - حَتَّى عَلَى الْفَلَاحِ) بلي ي: (لَا حَوْلَ وَلَا قُوَّةَ إِلَّا بِاللَّهِ).

هه ر كه س ناوا له دلييه وه بيلي ده چيته به هه شته وه. البخاري ۱۵۲/۱ و مسلم ۲۸۸/۱.

دوای بانگ

دوای وه لām دانه وهی بانگ بیژ صلاوات بده له سهر پیغه مبهەر (ﷺ). مسلم ۲۸۸/۱.
(اللَّهُمَّ صَلِّ عَلَى مُحَمَّدٍ وَعَلَى آلِ مُحَمَّدٍ).

پاشان بلّی : (اللَّهُمَّ رَبِّ هَذِهِ الدَّعْوَةِ التَّامَّةِ وَالصَّلَاةِ الْقَائِمَةِ آتِ مُحَمَّدًا الْوَسِيلَةَ
وَالْفَضِيلَةَ وَابْعَثْهُ مَقَامًا مَحْمُودًا الَّذِي وَعَدْتَهُ).

واته : خوییه ئه ی په روه ردگاری ئه م بانگه وازه ته و او و نو یژه دامه زراوه، پله ی
به رزی (الوسيلة) ببه خشه به پیغه مبهەرمان محمد (ﷺ)، (الوسيلة) (شویئیکه
له به هشت دایه بو کس نابی جگه له بهنده یه که له بهنده کانی خوی
گه وره)، وه پیغه مبهەر (ﷺ) فه رموییه تی : (تومیدم وایه که ئه وه که سه من یم)،
وه (الفضيلة) که پله یه کی زیاده یه به سهر دروست کراواندا.

وه بیبه ئه و شوینه سوپاس کراوه ی که به لّینت پی داوه (که پله ی شه فاعه تی
گه وره یه له رۆژی دوایی دا).

- ههر که سیك ئه م پارانه وه یه بلّی کاتی بانگ ده بیستی بهر شه فاعه تی
پیغه مبهەر (ﷺ) ده که ویت. البخاری ۱۵۲/۱

- بپاریه وه بو خۆت له نیوان بانگ و قامه ت دا، چونکه پارانه وه ی ئه و کاته
ره ت نا کریته وه. رواه البخاری ۵۱۷/۲۴۴/۸. وانظر صحیح ابو داود (۴۸۹).

فه زئی بانگدان

۱- بانگ بیژ له رۆژی دوایی دا له هه موو که سیك گهردن و ملی به رزتر و
دریژتره. مسلم ۳۸۷ عن معاویه.

۲- وه هه موو شتیک له مرؤف و جنۆکه و شتی تر شایه تی بو دده ن له رۆژی
دوایی دا. البخاری ۷۳، ۷۲/۲.

۳- ههر موسلمانیک (۱۲) سأل بانگ بدات (به بی بهرانبه ر) ئه و به هه شتی
بو واجب ده بی و به هه موو بانگیك له رۆژی کدا (۶۰) چاکه و به هه موو
قامه تیک (۳۰) چاکه ی ده ست گیر ده بی.

قامهت کردن

ئيقامهت: واتا هه لسانده وه.

چۆنیه تیی قامهت کردن و شیوازی و تهنه که ی:

قامهت (یازده) پرسته یه، ئه ویش قامهتی (بیلال)ه (ﷺ) له ژێردهستی پیغه مبهەر (ﷺ) بهم شیویه قامهتی کردوو له سه فەر و له ناوشاردا:

اللَّهُ أَكْبَرُ اللَّهُ أَكْبَرُ

خودا گه وره ترینه (خودا له هه موو شتیگ گه وره تره)

أَشْهَدُ أَنْ لَا إِلَهَ إِلَّا اللَّهُ

گه واهی (شه هادهت) ددهم ههچ په رستراویکی به حهق نییه ئیلا الله نه بیته

أَشْهَدُ أَنَّ مُحَمَّدًا رَسُولُ اللَّهِ

گه واهی (شه هادهت) ددهم که (موحه مبهه د) پیغه مبهه ری خودایه

حَتَّى عَلَى الصَّلَاةِ

وهرن به ره و نویتز

حَتَّى عَلَى الْفَلَاحِ

وهرن به ره و پزگاری و سه رکه وتن و سه رفرازی

قَدْ قَامَتِ الصَّلَاةُ قَدْ قَامَتِ الصَّلَاةُ

نویتز نزیک بوویه وه

اللَّهُ أَكْبَرُ اللَّهُ أَكْبَرُ

خودا گه وره ترینه (خودا له هه موو شتیگ گه وره تره)

لَا إِلَهَ إِلَّا اللَّهُ

ههچ په رستراویکی به حهق نییه ئیلا الله نه بیته

نزای چوونه سه رئاو (ئاودهست)

قاچی چه یم پیش ده خه م و ده لیم:

بِسْمِ اللّٰهِ، اللّٰهُمَّ اِنِّيْ اَعُوْذُ بِكَ
مِنَ الْخُبَيْثِ وَالْخُبَايِثِ

(به ناوی خودا، خودایه په نات پی ده گرم له شهیتانی
نیرو می.)

نزای ده رچوون له سه رئاو (ئاودهست)

قاچی راستم پیش ده خه م و ده لیم:

غُفْرَانَكَ

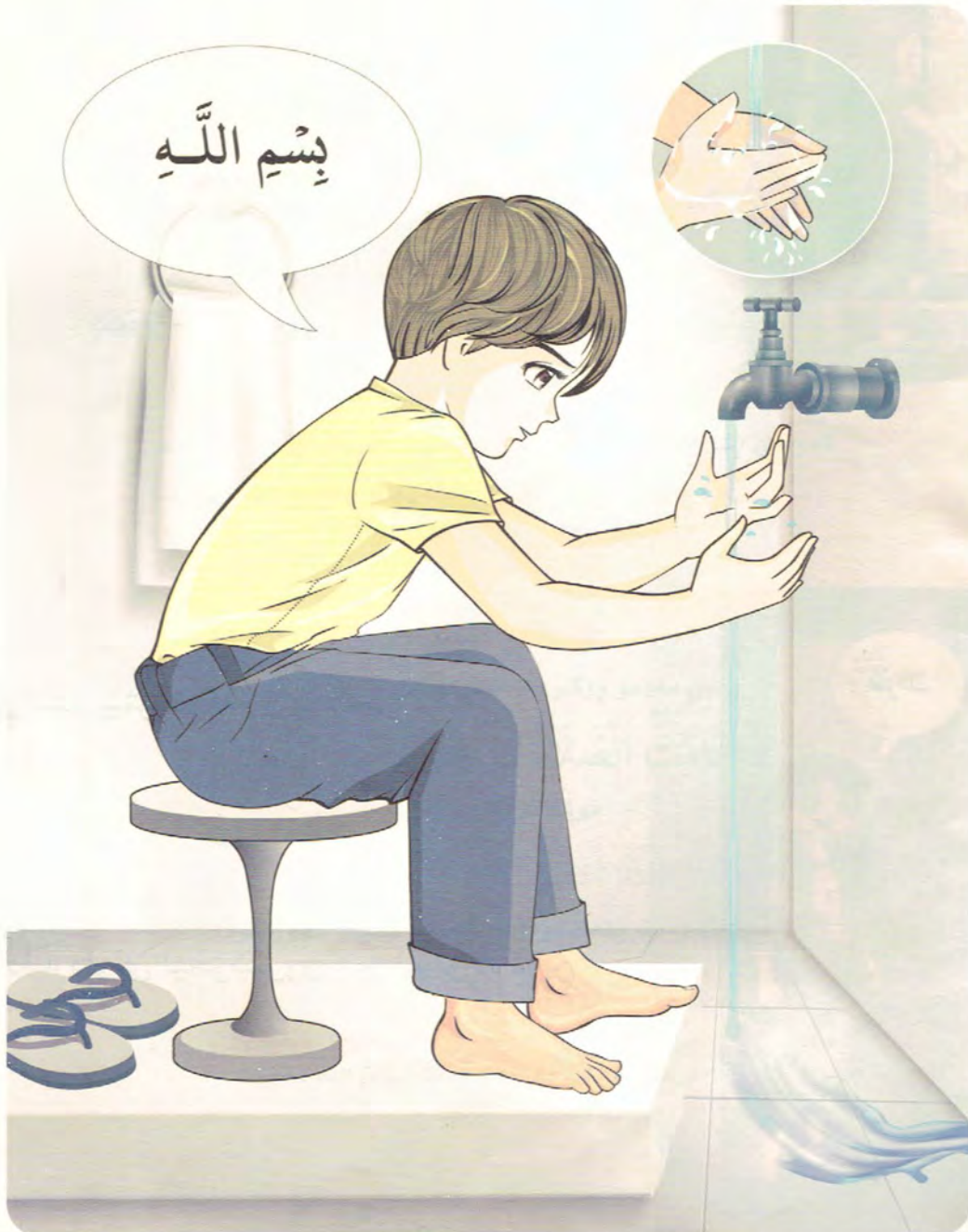
خودایه داوای لیخوشبوون هه ر له تو ده کهین

دەستنوڤژگرتن

۱- نىەت ھىنان: كاتىك ويستت دەستنوڤژ بگريت له دلى خۆتدا نىەتى دەستنوڤژگرتن بەينە.

۲- بلن: (بَسْمِ اللّٰهِ).

۳- شوشتنى ھەردوو دەست: ھەردوو دەستت تاكو مەچەكت سى جار بشۆ، له گەل بەينى پەنجەكانت.

۴- ئاۋ لە دەم وەردان:

(سێ جار) بە دەستی راست ئاۋ لە دەمت (زار) ت وەر دەدەیت و فریی دەدەیتەو، ئەم کردارەش پێی دەلین: (المضمضة).

۵- ئاۋ ئە ئوت وەردان:

ئوتت پاك بىكەرەوۋە و سى جار بە دەستى راستت ئاۋ بىكەرە ئوتتەوۋە و پاشان بە دەستى چەپت فرىيى بىدەرەوۋە، ئەم كىردارەش پىيى دەلىن: (الاستشاق).

۶- شوشتنی هه موو روخسار:

(سئ جار) روخسارت (دهم و چاوت) بشۆ له شوینی (روانی مووی سه ره وه تاژیر چه ناگه) و له (نهرمه ی گوئی راسته وه بۆ نهرمه ی گوئی چه پ).
(إِذَا قُمْتُمْ إِلَى الصَّلَاةِ فَاغْسِلُوا وُجُوهَكُمْ) [المائدة ۶].
واتا: (كاتيك ههستان بۆ نوێژکردن روخسارتان بشۆن). (تهفسیری ئاسان).

۷- شوشتنی ههردوو باسکت تا ئانیشکه کانت:

(وَأَيْدِيكُمْ إِلَى الْمَرَافِقِ). [المائدة: ۶].

(باسکه کانتان تاوه کو ئانیشکه کانتان بشۆن).

یه کهم جار باسکی راستت (سی جار) بشۆ پاشان باسکی چهپت (سی جار).

۸- دەستھېنان بەسەر ھەموو سەردا (مەسحى سەر):

دوای شوشتنى باسكە كانت، دووبارە دەستت تەر دە كەيت و دەستت بەسەر ھەموو سەرتدا دەھىنيت لە پيشەوہى سەرتەوہ بۆ دواوہى سەرت پاشان لە پشتى سەرتەوہ بۆ پيشەوہى سەرت.

(وَأَمْسَحُوا بِرُءُوسِكُمْ). [المائدة: ۶].

واتا: (وہ دەستى تەر بەھینن بە سەرتاندا). (پوختەى تەفسیری قورئان).

۹- دهستهینان به دیوی دهرهوه و ناوهوهی گوی (گویچکه) دا:

پیغمبر (ﷺ) دهفرمویت: (الأذنان من الرأس). [الترمذي: ۳۸، ابن ماجه: ۴۴۳،
«السلسلة الصحيحة: ۳۶»].

واتا: (ههردوو گوی به شیکن له سهر).

دهستت تهر بکه و پهنجهی شایه تومان به دیوی ناوهوهی گوییه کانت
(گویچکه کانت) دا بیئه و پهنجهی گهورهت به دیوی دهرهوهی گویچکه کانتدا بیئه.

۱۰- شوشتنی هەردوو پێیه کانت تا کو قوله پیکانت (گوئزینگه کانت):

- له پێی راست دەست پێکه و سێ جار بیشۆ پاشان پێی چه پت سێ جار بشۆ، هەروەها نیوانی په نجه کانت جوان بشۆ.

(وَأَرْجُلَكُمْ إِلَى الْكَعْبَيْنِ). [المائدة: ۶].

(وه هەردوو پێیه کانیشتان تاوه کو قوله پیکانتان بشۆن).

ئەو شتانەى دەستنوئز دەشكىنن

- ۱) (مىز و پىسايى) كردن و (با) لىبونەو، ھەر شتىك لە دەرچە كانى پىش و پاشى مرؤف بىتە دەرەو.
- ۲) شتىك بىتە قەتماغە لەسەر پىست، وەك مۆم يان بۆيەى نىنۆك، يان ھەر شتىكى ترى ھاوشىو، يان ھەر شتىك رىگر بىت لە تەر بوون.
- ۳) نووستنىكى قول.
- ۴) لەھۆش خۆ چوون.
- ۵) شىت بوون و لەدەستدانى عەقل.
- ۶) دەستدان لە ھەندىك ئەندامى جەستە.

تەيە مەوم

ئەگەر ئاوت دەست نەكەوت بۆ دەستنوئزگرتن يان خۆشوشتن يان بەھۆى (نەخۆشىيەك يان شكانىك يان برىنىك) نەتوانى دەستنوئز بگرى، ئەوا تەيە مەوم بکە، لەبرى دەستنوئزگرتن يان خۆشوشتن.

- حوكمى تەيە مەوم كردن ئەگەر ئاوت دەست نەكەوت؟

وہلام: دروستە تەيە مەوم بكرىت ئەگەر ئاوت دەست نەكەوى.

بەنگە:

۱- خواى گەرە دەفەر موويت: (فَلَمْ تَجِدُوا مَاءً فَتَيَمَّمُوا صَعِيدًا طَيِّبًا) [المائدة: ۶].
(ئاوتان دەست نەدەكەوت (بۆ خۆشوشتن و دەست نوئزگرتن) ئەوا تەيە مەوم بکەن بە (خۆل) خاكىكى پاك.

۲- پىشەوا نەوہوى (رەحمەتى خواى لى بىت) دەفەر موويت: (دروستە تەيە مەوم بكرىت ئەگەر ئاوت نەبوو، بە بەلگەى قورئان و فەرموودەى صحيح و ئىجماع). المجموع (۲/۲۶۱).

- ئەو شتانەى تەيەمموميان پى دەكرىت:

گلىكى خاوين، يان بە ھەر شتىك كە لە رەگەزى زەوى بىت، وەك لم و بەرد و گەچ.

- چۆنەتى تەيەمموم كردن:

ئەو كەسەى تەيەمموم دەكات پىويستە لەسەرى لە پىشدا لە دلىدا نىت بەينى. پاشان (بِسْمِ اللّٰهِ) بكات، ئىنجا ھەردوو دەستى بكىشى بەرووى زەوى پاكدە و پاشان دەم و چاوو ھەردوو دەستى ھەتا مەچەكى (بازنى دەستى) دەستى پىدا بەينىت بكات.

نوٲژ

۱- نوٲژ چييه؟

نوٲژ: په رستشٲكه له چه ند و ته و كرداريك پٲكدٲت، به ته كبير (اللَّهُ أَكْبَرُ) ده سٲٲده كات و به سلاودانه وه كوٲايي پٲدٲت، رٲژانه (۵ جار) نوٲژ ئه نجام ده درٲت. (۳ سال) پٲش كوچي پٲغه مبه ر (ﷺ) له مه ككه وه بو مه دينه له سه ر موسولمانان فهرزكرا.

۲- خو پاكدردنه وه پٲش نوٲژ كردن:

- ا- ده سٲنوٲژ بگره، (كاتٲك ده سٲنوٲژت نه بوو).
- ب- خوٲ بشو، ئه گهر (پٲوٲسٲت به خو شوشٲن بوو)، به لام ئه گهر ئاوت ده سٲ نه كه وت، يان به كارهيٲناني زيانت پٲبگه يه نٲت ته يه موم بكه.

۳- پاكدردنه وه ي جل و به رگ و جيگه ي نوٲژ كردن:

جل و وبه رگ و جيگاي نوٲژه كه ت پاكبكه ره وه.

به نكه:

(وَتِيَابِكَ فَطَهَّرْ) - (پوشاكه كه ت خاوين رابگره) (المٲر: ۴).

پٲغه مبه ر (ﷺ) فهرموويه تي: (أَرِيْقُوا عَلَيْهِ سَجَلًا

من الماء) [الدارقطني: ۴۵۳، صححه الالباني الإرواء: ۲۸۰].

كاتٲك ده شته كييه ك له مزگه وت ميزي كرد-

پٲغه مبه ر (ﷺ) فهرمووي: (سه تليك ئاوي پٲدا برٲژن).

۴- روو کردنه قیبله:

روو بکهره قیبله ئه و شوینه ی که موسولمانان له کاتی نوێژدا رووی تیده کهن که بریتییه له که عبه ی پیروژ به بی روو وه رگیران.

به نکه:

(قَوْلٍ وَجْهَكَ شَطْرَ الْمَسْجِدِ الْحَرَامِ) (البقرة ۱۴۹).

(روو بکهره که عبه ی پیروژ). (تەفسیری ئاسان).

پێغه مبه ر (ﷺ) ده فه رمویت: (إِذَا قُمْتَ إِلَى الصَّلَاةِ فَأَسْبِغِ الوُضوءَ، ثُمَّ اسْتَقْبِلِ الْقِبْلَةَ) [البخاري ۶۲۵۱، مسلم ۳۹۷]. (کاتیك ويستت نوێژ بکه یت به جوانی ده ستنوێژ بگره، پاشان روو بکهره قیبله)

۵- نیه ت هینانی نوێژ:

له دلی خۆتدا نیه تی ئه و نوێژه بهینه که ده ته ویت بیکه یت.

به نکه:

(إِنَّمَا الْأَعْمَالُ بِالنِّيَّاتِ) [البخاري، مسلم].

(هه موو کرده وه کان به پیی نیه ته کانیا ن).

۶- ته کبیر کردن (اللَّهُ أَكْبَرُ):

ته کبیره ی نوێژ دابه ستن بکه و بلی:

(اللَّهُ أَكْبَرُ).

به نکه:

پێغه مبه ر (ﷺ) ده فه رمویت: (إِذَا قُمْتَ إِلَى الصَّلَاةِ فَكَبِّرْ). [البخاري ۷۹۳، مسلم ۳۹۷].

کاتیك ويستت ده ست به نوێژ بکه یت: (اللَّهُ أَكْبَرُ) بکه.

۷- دست به زکردنه وه:

له گه ل (الله أَكْبَرُ) دهسته کانت بهرز بکه وه به هاوتای شانت یان گویچکته. وه پروانه شوینی سوجده کته، وه پییه کانت به فراوانی ههردوو شانت بکه ره وه.

به تگه:

پیغه مبه ر (ﷺ) دهفه رمویت: (أَنَّ رَسُولَ اللَّهِ ﷺ) كَانَ يَرْفَعُ يَدَيْهِ حَذْوَ مَنْكِبَيْهِ إِذَا افْتَتَحَ الصَّلَاةَ. [البخاري ۷۳۸].
(فَرَفَعَ يَدَيْهِ حَتَّى حَادَّتَا بِأُذُنَيْهِ) [مسلم ۴۰۱، أبو داود ۹۵۷].

۸- دانانی دهست:

له سه روی ناوکه وه دهستی راستت ده خه یته سه ر دهستی چه پت.

به نکه: (وَضَعْ يَدَهُ الَيْمَنَى عَلَى الْيُسْرَى) [مسلم ۴۰۱].

پیغه مبه ر (ﷺ) له ناو نویتز دهستی راستی له سه ر دهستی چه پی داده نا.

۹- خویندن یه کیگ له نزاکانی ده سپیگی نویتز:

نمونه: ((سُبْحَانَكَ اللَّهُمَّ وَبِحَمْدِكَ وَتَبَارَكَ اسْمُكَ وَتَعَالَى جَدُّكَ وَلَا إِلَهَ غَيْرُكَ)).

واتسا: خودایه پاکى و بى گهردى و ستایش بو تو یه، وه ناوی تو پیرۆزه و فه ر و بهره که تی و زۆره و ده سه لاتت گه وره و بلند ه و هیچ په ر س تراویک نیسه به هق جگه له تو.

تییینی // سوننه ته له دواى ته کبیره ی نویتز دابهستن و پیش خویندنى سورته ی (الفاتحة) ثم نزایه یان یه کیگ له نزاکانی نویتز دابهستن بخوینریت.

۱۰- خویندنی سوږه تی (الفاتحة):

أَعُوذُ بِاللَّهِ مِنَ الشَّيْطَانِ الرَّجِيمِ

په نا ده گرم به خودا، له شهیتانی نه فرهت لی کراو

بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ ﴿١﴾ الْحَمْدُ لِلَّهِ رَبِّ الْعَالَمِينَ ﴿٢﴾ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ ﴿٣﴾

به ناوی خواي به خشندهی میهره بان * هه موو سو پاس و ستایش بو خواي

په روه ردگاری جیهانیان * به خشندهی میهره بان *

مَلِكِ يَوْمِ الدِّينِ ﴿٤﴾ إِيَّاكَ نَعْبُدُ وَإِيَّاكَ نَسْتَعِينُ ﴿٥﴾ أَهْدِنَا الصِّرَاطَ الْمُسْتَقِيمَ

خاوه نی روژی سزاو پاداشت دانه وه * خوايه ته نها تو ده په رستین وه ته نها له تو

داوای یارمه تی ده که ین * ریتموونیان بکه بو ریگی راست

صِرَاطَ الَّذِينَ أَنْعَمْتَ عَلَيْهِمْ غَيْرِ الْمَغْضُوبِ عَلَيْهِمْ وَلَا الضَّالِّينَ ﴿٦﴾

* ریگی ته وانه ی که چاکه ت له گه ل کردوون نه ک (ریی) ته وانه ی خه شمی

(تویان) لی گیراوه وه نه ک (ریی) گو مرایان. (پوخته ی ته فسیری قورثان).

پیغه مبه ر (ﷺ) ده فرمویت: (لَا صَلَاةَ لِمَنْ لَمْ يَقْرَأْ بِفَاتِحَةِ الْكِتَابِ) [البخاري ۷۶۵ مسلم ۳۹۴].

(نوژی ته وه که سه دروست نییه که سوږه تی (الفاتحة) سی تیدا نه خوینیت).

۱۱- خویندنی سوږه تی یان چه ند ئایه تی که له سوږه تی کی تر له دوو رکاتی سه ره قادا:

بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ

به ناوی خواي به خشندهی میهره بان

قُلْ هُوَ اللَّهُ أَحَدٌ ﴿١﴾ اللَّهُ الصَّمَدُ ﴿٢﴾ لَمْ يَلِدْ وَلَمْ يُولَدْ ﴿٣﴾

بلی: ته وه خواي تاک و ته نیا * ته وه خوايه ی بی نیاز و جی ی نیاز و نومیده *

که سی لی نه بووه و له که س نه بووه *

وَلَمْ يَكُنْ لَهُ كُفُوًا أَحَدٌ ﴿٤﴾

وه هه رگیز هیچ که س هاوشیوه و هاوتای نی یه *. (پوخته ی ته فسیری قورثان).

به نگه: (ثُمَّ اقْرَأْ مَا تيسَّرَ مَعَكَ مِنَ الْقُرْآنِ). [البخاري ۷۲۲ مسلم ۳۹۲].

واتا: (دواتر هینده ی بو ت گونجا له قورثان بیخوینه).

۱۲- رکوع بردن:

بَلَّيْ: (اللَّهُ أَكْبَرُ) وه له گه لّ -اللَّهُ أَكْبَرُ- دا ههردوو دهسته کانت بهرزبکه ره وه، وه په نجه کانت به ریکی بگره و بلاویان مه که ره وه.

پاشان بچوره رکوع، پشتت بچه مینه ره وه، سه رت له ئاستی پشتت ریکی رابگره و دهسته کانت له سه رت نه ژنۆت دابنئ و په نجه کانت بلاو بکه وه هه ر وه ک ئه وه ی ئه ژنۆ کانت بگریت.

(۳ جار) بَلَّيْ: (سُبْحَانَ رَبِّيَ الْعَظِيمِ) (وَبِحَمْدِهِ).

واتا: (پاک و بیگهردی بو خودای میهره بان و سوپاس و ستایش هه ر بو ئه وه).

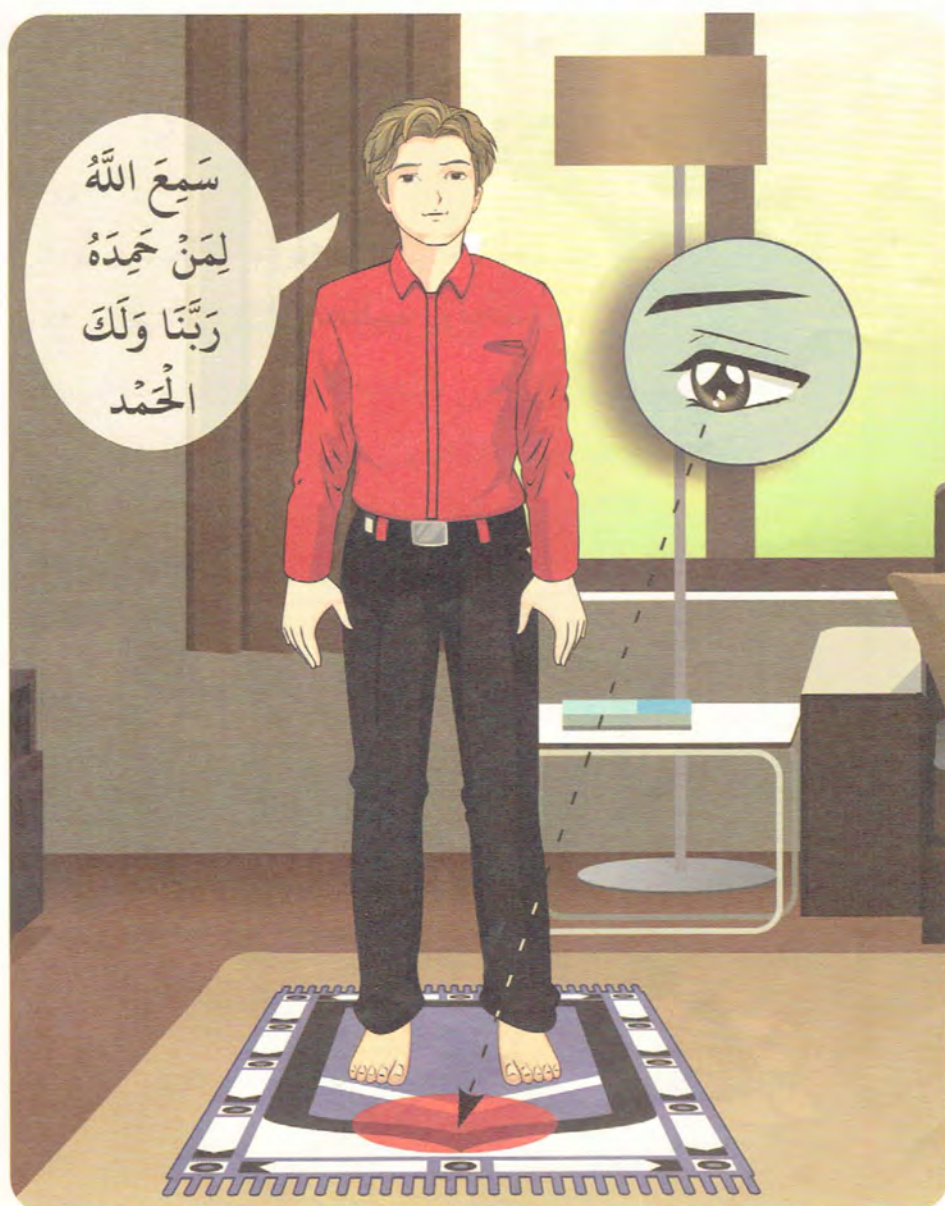

كاتيك ههستايتهوه له ركوع، پشتت راست بكهروهه و جاريكى تر دهسته كانت بهرز بكهروهه به هاوتاي شانتي يان گويچكه كانت و بلى:

(سَمِعَ اللَّهُ لِمَنْ حَمِدَهُ رَبَّنَا وَلَكَ الْحَمْدُ). [البخاري ۸۰۴].

كاتيك پيغه مبهه (ﷺ) سهري بهرز ده كردهوه له ركوع دهسته كانيشى بهرز ده كردهوه) [البخاري ۷۳۵].

كاتيك پيغه مبهه (ﷺ) سهري بهرز ده كردهوه - له ركوع - پشتي راست ده كردهوه هه تاوه كو پرپه كاني پشتي ده گه رانهوه جيگاي خويان) [البخاري ۸۲۸].

۱۴- سوجده بردن:

- ده چيته سوجده و له گه ليدا ده ليني: (الله اَكْبَرُ).
- ده بيت (حهوت) نه دامي لاشهت له سهر زهوي دابنييت كه نه مانهن: (نيوچه وان و لوت - ههر دوو ده ست - ههر دوو نه ژنو - ههر دوو پي). [البخاري ۸۱۲ مسلم ۴۹۰].
- په نجه كاني ده ستت بلاو مه كه ره وه و پرويان بكه ره قيبله. [البخاري ۸۲۸].
- ده سته كانت له ناستي شانت دابني يان له ناستي گويچكه كانت.
- ثايشكت له سهر زهوي دامه ني. [مسلم ۴۹۸].
- ههر دوو پييه كانت به يه كه وه بل كينه، وه په نجه كاني پيت روو بكه ره قيبله.
- (۳ جار) بلي: (سُبْحَانَ رَبِّيَ الْأَعْلَى (وَبِحَمْدِهِ)). [ابن ماجه ۸۸۸ صحيح ابن ماجه ۷۲۵].

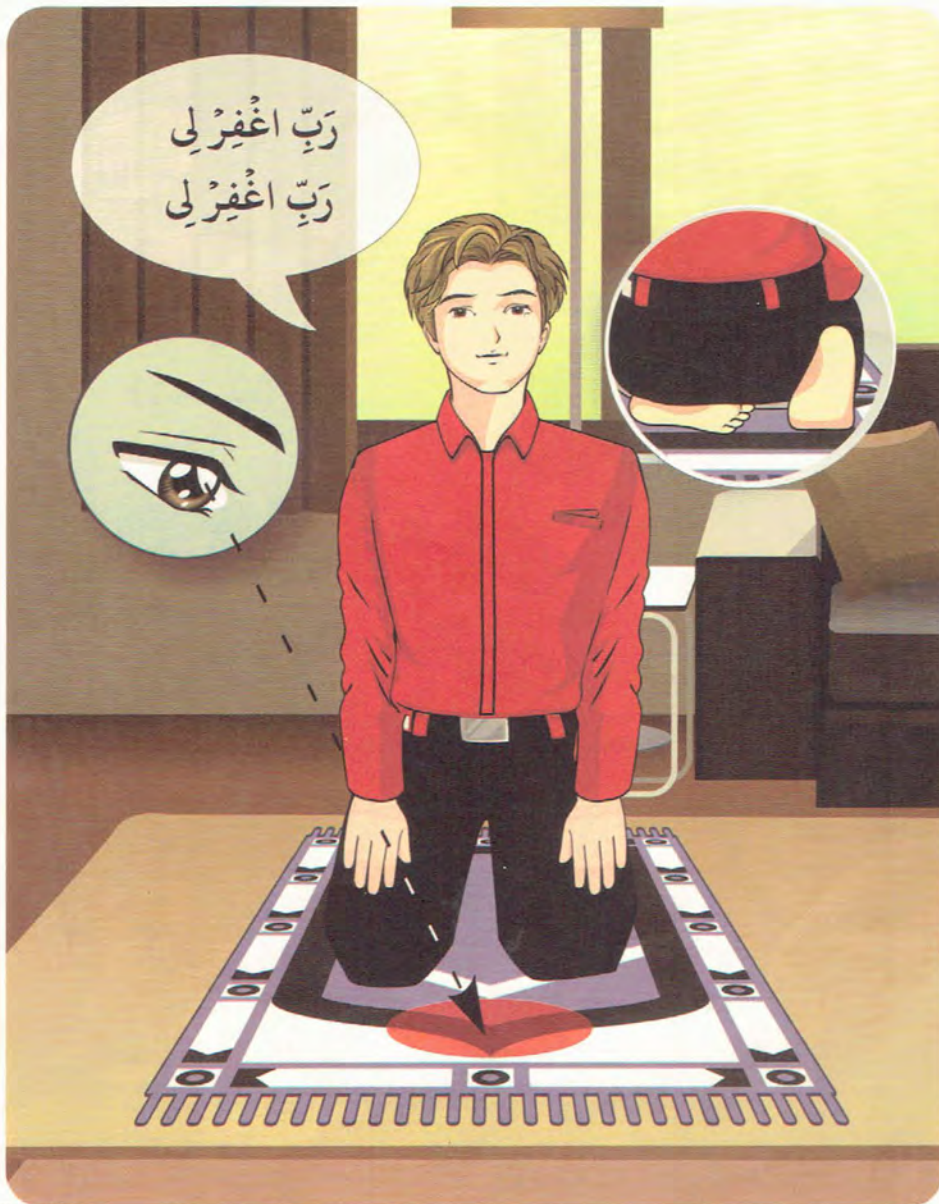
۱۵- له دواى سوجدهى يه كه م:

(اللَّهُ أَكْبَرُ) ده لئى و داده نيشيت،

پيى چه پت راده خهى و له سه رى داده نيشيت، وه پيى راستت ده چه قيئيت، زهوى و بلى: (رَبِّ اغْفِرْ لِي رَبِّ اغْفِرْ لِي). [صحيح الارواء ۳۳۵ ابن ماجه ۸۸۸].

۱۶- جاريكى تر ده لئى: (اللَّهُ أَكْبَرُ) و سوجدهى (دووهم) ده به يت:

پاشان هه لده ستيته وه و ركاتى دووهم به هه مان شيوهى ركاتى يه كه م ده خويئى، پاشان دواى دوو سوجدهى تر داده نيشيت بو خويئندنى ته حيات.

۱۷- خویندنی ته حیات:

وه کو شیوازی نیوان دوو سوجهده که دانیشه و ته حیات بخوینه و بلی:

(التَّحِيَّاتُ لِلَّهِ وَالصَّلَوَاتُ وَالطَّيِّبَاتُ، السَّلَامُ عَلَيْكَ أَيُّهَا النَّبِيُّ وَرَحْمَةُ
اللَّهِ وَبَرَكَاتُهُ، السَّلَامُ عَلَيْنَا وَعَلَى عِبَادِ اللَّهِ الصَّالِحِينَ أَشْهَدُ أَنْ لَا إِلَهَ إِلَّا
اللَّهُ، وَأَشْهَدُ أَنَّ مُحَمَّدًا عَبْدُهُ وَرَسُولُهُ) [البخاري ۸۳۱].

(اللَّهُمَّ صَلِّ عَلَى مُحَمَّدٍ وَعَلَى آلِ مُحَمَّدٍ)، (كَمَا صَلَّيْتَ عَلَى إِبْرَاهِيمَ وَعَلَى آلِ
إِبْرَاهِيمَ، إِنَّكَ حَمِيدٌ مَجِيدٌ، اللَّهُمَّ بَارِكْ عَلَى مُحَمَّدٍ وَعَلَى آلِ مُحَمَّدٍ، كَمَا
بَارَكْتَ عَلَى إِبْرَاهِيمَ وَعَلَى آلِ إِبْرَاهِيمَ، إِنَّكَ حَمِيدٌ مَجِيدٌ) [البخاري ۳۳۷۰].

تَبَيَّنِي // (له ته حیاتی نوژی به یانیدا ئەم بە شەهێ ته حیاتی ش که له دوای
(اللَّهُمَّ صَلِّ عَلَيَّ...) دیت ده خویندرییت، به لām له نوژی ۳ رکاتی و ۴ رکاتی
ته نیا له ته حیاتی دووهمدا ده خویندرییت، له ته حیاتی یه که مدا ناخویندرییت).

جا بۆ ئەو هی به ئاسانی ته حیاتی بخویندریته وه و له بهر بکری به رینووس (إملاء) ی
کوردی دهینوسینه وه :

(ئه ته حیاتی لیللاهی، وه صه له واتو وه طه ییباتو، ئەسسه لامو عه له یکه
ئه ییوه نه بی یو وه ره حمه توللاهی وه به ره کاتوه، ئەسسه لامو عه له ینا وه
عه لا عیبادیللاهی صالحین، ئەشه دو ئەن لا ئیلا هه ئیله للآه وه ئەشه دو
ئه نه موحه ممه دهن عه بدوه و ره سولو ه)

(ئه للآه ممه صلی عه لا موحه ممه د وه عه لا ئالی موحه ممه د)، که ما
صه لله یته عه لا ئیبراهیمه وه عه لا ئالی ئیبراهیم ئینه که حه میدوم مه جید،
ئه للآه ممه باریک عه لا موحه ممه دین وه عه لا ئالی موحه ممه د، که ما
باره کته عه لا ئیبراهیمه وه عه لا ئالی ئیبراهیم، ئینه که حه میدوم مه جید).

۱۸- کردنی رکاته کانی (۳ و ۴):

له دوای ئەو هی که ته حیاتی یه که م ده خوینیت له گه ل هه ستانه وه دا بلی: (اللَّهُ أَكْبَرُ).
وه دهسته کانت به رزبکه وه و رکاتی (۳ و ۴) بکه، وه کو رکاته کانی تر.

۱۹- خویندنی ته حیاتی کۆتایی:

دوای ئەو هی سوژهی (دووهم) ده بهیت له رکاتی (چوارهم) دابنیشه به شیوازی
(ته وه پروک).

* دواتر ئاماژهی پیده کهین.

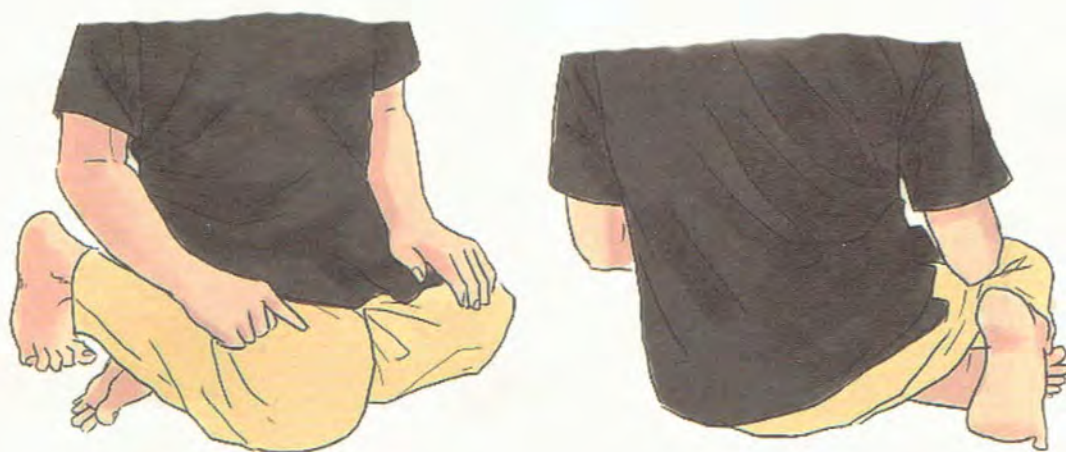
وه ته حیاتی بخوینه، له کۆتایی ته حیاتی ئەم نزایه شی بۆ زیاد بکه:

(اللَّهُمَّ إِنِّي أَعُوذُ بِكَ مِنْ عَذَابِ الْقَبْرِ وَمِنْ عَذَابِ النَّارِ وَمِنْ فِتْنَةِ
الْمَحْيَا وَالْمَمَاتِ وَمِنْ فِتْنَةِ الْمَسِيحِ الدَّجَالِ). [البخاري ۱۳۷۷ مسلم ۵۸۸].

* شیوازی دانیشتنی ته وه پروک:

ئهو نویره ی دوو ته حیاتی تیدایه، وهك: (نیوه پرو - عه سر - ئیواره (شیوان) -
خهوتنان) به شیوازی دانیشتنی (ته وه پروك) له ته حیاتی کوتاییدا دابنیشه.
[البخاري ۸۲۸].

شیوازه که ی: پیی راستت ده چه قینیت، وه پیی چه پت ده خه یته ژیر پی ی
راستت.

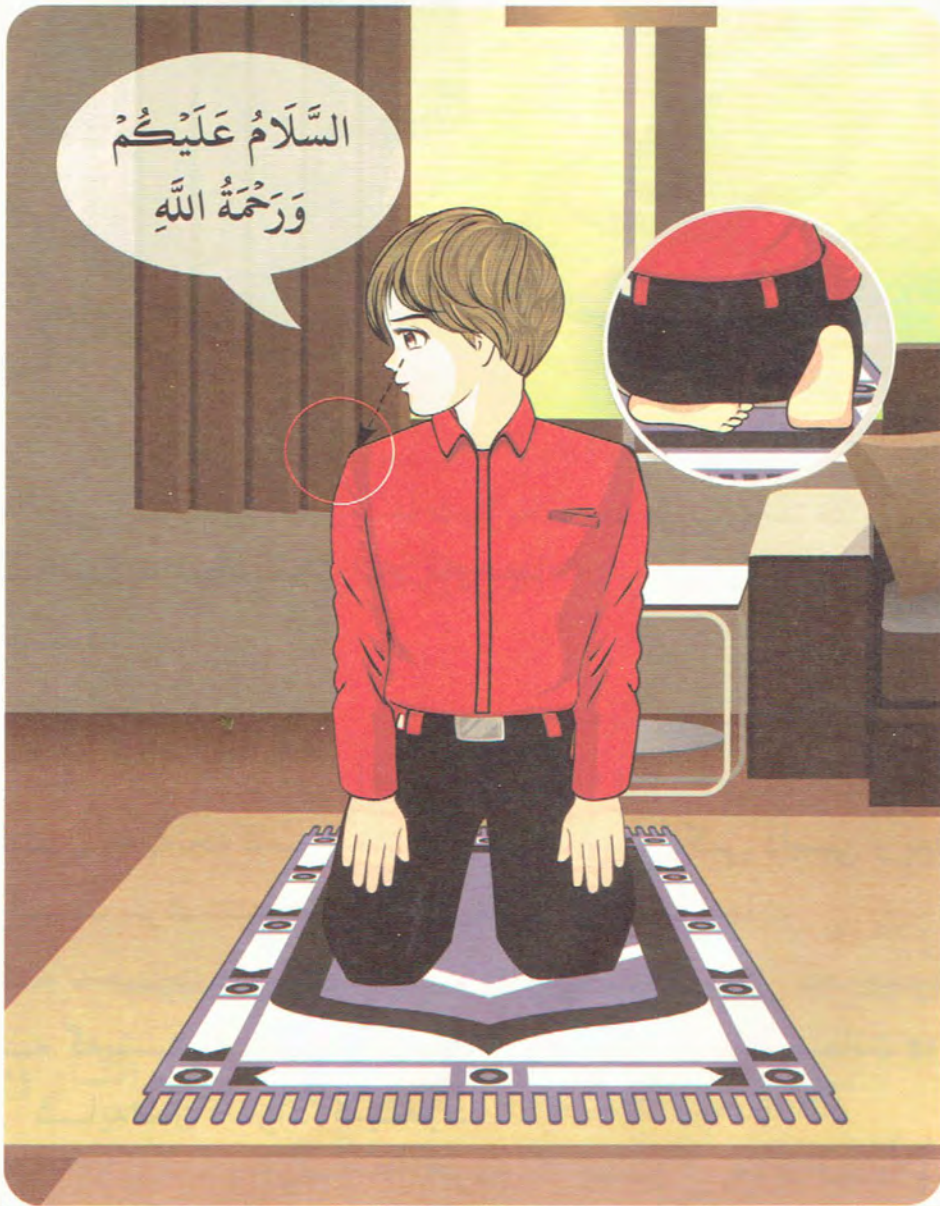
۲۰- چۆنیه تی دانیشتنن له ته حیاتی له وه کاته ی که ته حیاتی ده خوینیت:

دهستی راستت له سه رانی راستت دابنی، وه دهستی چه پت له سه رانی
چه پت دابنی، وه په نجه کانی دهستی چه پت به ریکی دابنی و په نجه کانی
دهستی راستت بنوشتینه وه جگه له په نجه ی شایه تومان.
کاتیك که ته حیاتی ده خوینیت سه ره تا سه یری شوینی سه جده ده که یت،
پاشان که گه یشیتته شایه تمان سه یری په نجه ی شایه تمانت ده که یت و
په نجه ی شایه تمان به رزده که یه وه.

۲۱- سلاودانه وهی کۆتایی:

له دواى ئه وهى كه ته حياتى كۆتاييت خویند سه ره تا به لای راستدا سلاو
بده وه و بلى:

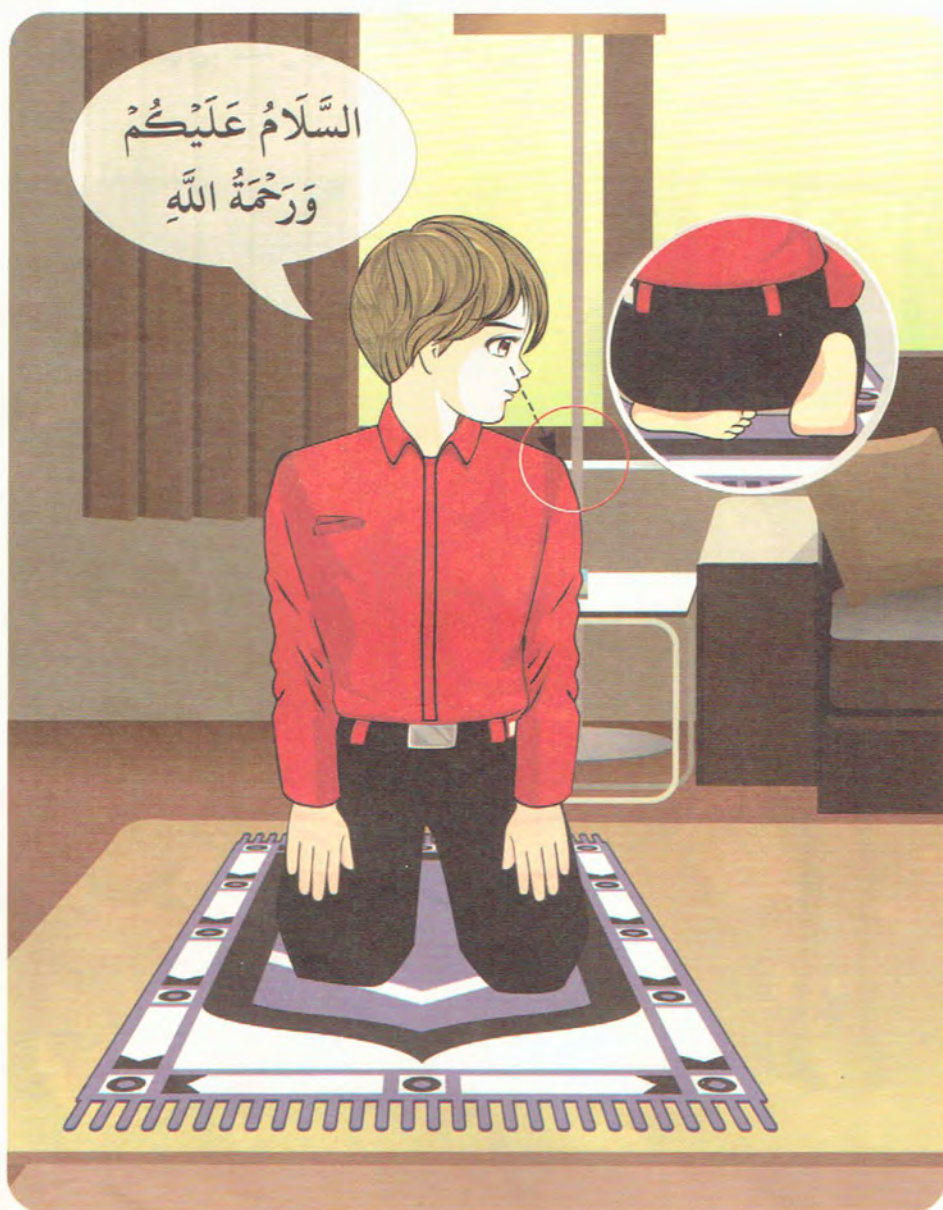
(السَّلَامُ عَلَيْكُمْ وَرَحْمَةُ اللَّهِ).

پاشان به لای چه پدا سلاو بده وه و بلی:

(السَّلَامُ عَلَيْكُمْ وَرَحْمَةُ اللَّهِ).

[مسلم ۴۳۱-۴۹۸-۵۸۲].

ئەو شتانەى نوپژ بە تال دەكەنەوہ:

- (۱) قسە کردن لە کاتی نوپژ.
- (۲) شت خواردن.
- (۳) جوولەى زۆر.
- (۴) پیکەنینى بە دەنگ.
- (۵) ھەر شتیکیش دەستنوپژ بشکینى لە کاتی نوپژدا، نوپژە کەت بە تال دە کاتەوہ.

ئەو شتانەى لە کاتی نوپژدا ناپەسندە (مکروہ) ە بکرىن:

- (۱) تەماشانە کردنى شوینى سوجدە.
- (۲) پەلە کردن لە ئەنجامدانى نوپژ.
- (۳) تەماشاکردنى ئاسمان، سەر بەرزکردنەوہ.
- (۴) ئاوردانەوہ.
- (۵) پەنجە و مل تەقاندن.
- (۶) ھەلگرتنى شت بەبى پپووستى.
- (۷) نوپژ کردن لەو کاتەى خەو بەسەرت دا زال بى.
- (۸) باویشکدان.
- (۹) خۆدانە سەر لایە ک (خۆ خوارکردنەوہ).

ئەو ویردانەى لەدوای نوپژ دەگوترىن

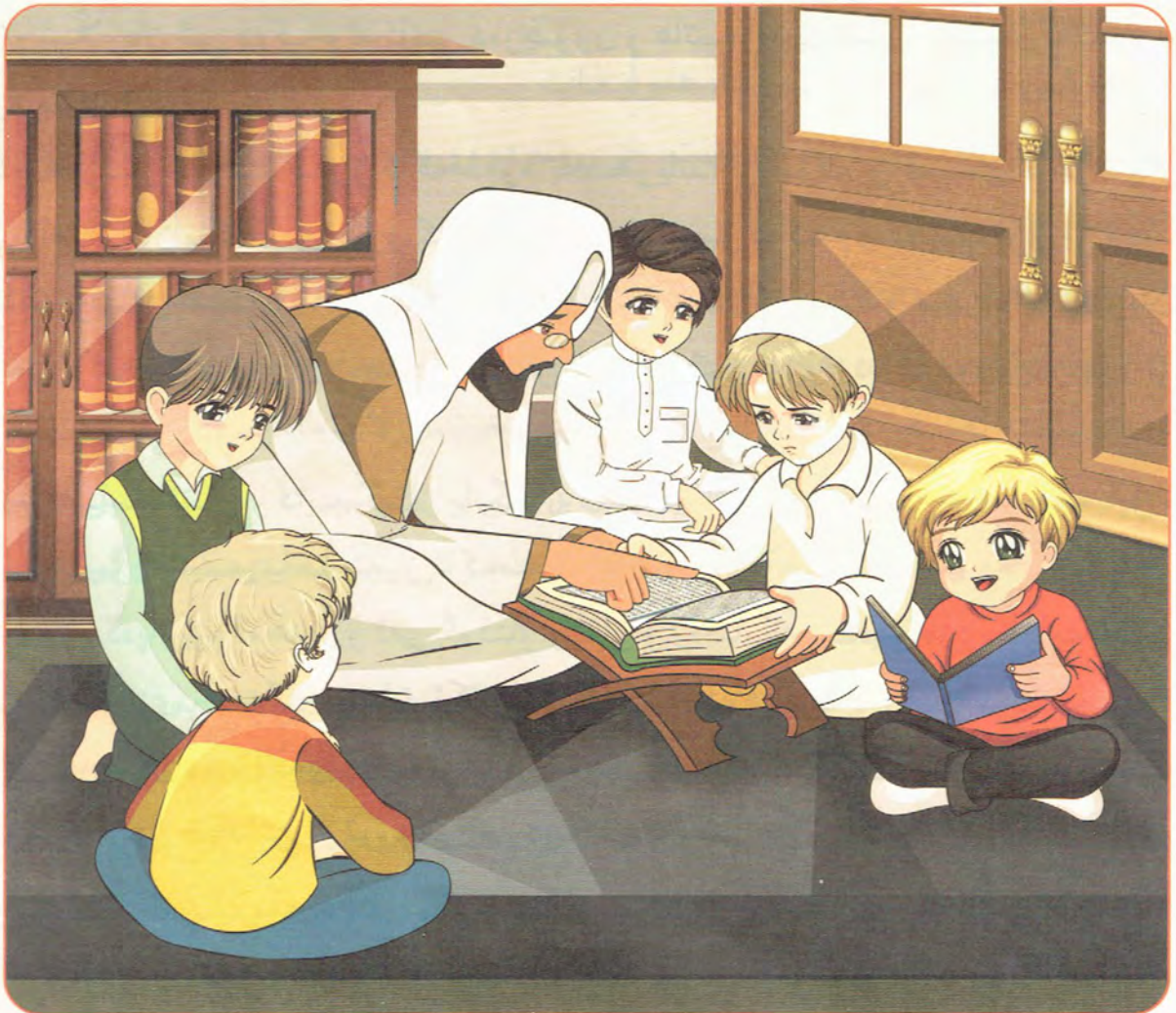
ھەر کە نوپژە کەت ئەنجام دا، ئەو ویردانە بخوینە کە پىغەمبەر (ﷺ) خویندوو و یە تى:

- (۳) جار دەلێى: (أَسْتَغْفِرُ اللَّهَ) رواه احمد.
- پاشان دەلێى: (اللَّهُمَّ أَنْتَ السَّلَامُ وَمِنْكَ السَّلَامُ، تَبَارَكْتَ يَا ذَا الْجَلَالِ وَالْإِكْرَامِ) رواه النسائي.
- (۳۳) جار دەلێى: (سُبْحَانَ اللَّهِ).
- (۳۳) جار دەلێى: (الْحَمْدُ لِلَّهِ).
- (۳۳) جار دەلێى: (اللَّهُ أَكْبَرُ).
- دواتر (۱) جار دەلێى: (لَا إِلَهَ إِلَّا اللَّهُ وَحْدَهُ لَا شَرِيكَ لَهُ، لَهُ الْمُلْكُ وَلَهُ الْحَمْدُ، وَهُوَ عَلَى كُلِّ شَيْءٍ قَدِيرٌ) رواه البخاري.

هه ندى له ئادابه كانى

قوتابى قورئان

هەندى له ئادابەکانى قوتابى قورئان

۱- ئادابى رېزگرتن له دايك و باوك

۱- زۆر باش و چاكه كار ده بيم له گه ليان و دهسته كانيان ماچ ده كه م و هه رگيز دل يان نايه شينم.

۲- زۆر ريزيان لى ده گرم و هه رده م له كارى چاكه دا گوپرايه ليان ده بيم و پيوستيه كانيان جييه جى ده كه م، وه هه رگيز به بى مؤله تى ئەوان بۆ هيچ شوينيك ناپۆم.

۳- سلاويان لى ده كه م له كاتى ده رچوون و هاتنه وه م بۆ مال، پيشيان ناكه وم له رويشتندا.

۴- هه رگيز ده نگم به رز ناكه مه وه به سه رياندا و ئوف و قسه ي ناخوشيش به رامبه ريان ناكه م، هه موو كات نزاى خيريان بۆ ده كه م و ده ليم: (رَبِّ اَرْحَمُهُمَا كَمَا رَبَّيَانِي صَغِيرًا). واتا: په روه رداگارا په حميان پى بكه و ميه ره بان به بۆيان، هه روه كو چۆن ئەوان په حميان به من كرد و منيان په روه رده كردووه به بچوو كى و به مندالى.

۵- به بابه گيان و دايه گيان بانگيان ده كه م و هه رگيز ده نكي خۆم و مۆبايل و ته له فزيۆن به سه رياندا به رز ناكه مه وه.

۶- خۆم ده پاريزم له هه موو ته و گوفتار و كار و په فتارانه ي ده بنه هۆى ئازاردانيان.

۷- زۆر ريزى خزمه كان و هاوپرئيكانى دايك و باوكم ده گرم.

۸- پيغه مبهر (ﷺ) فه رمويه تى: په زامه ندى خودا له په زامه ندى دايك و باوكدايه، تووره بوونى خوداش له تووره بوونى دايك و باوكدايه.

۲- ئادابەکانی قوتابی لە گەڵ مامۆستا کەیدا

۱- پێویسە قوتابی بە چاوی فێرکار و پەرورەدەکارەووە سەیری مامۆستا کە ی بکات، وای دابنێ مامۆستا کە ی پەرورەدەکارە و پەرورەدە ی دە کات و فێرکارە و زانستی فێر دە کات.

۲- پێویستە لە سەر قوتابی گوێرایە لێ مامۆستا کە ی بێت و لە هەموو کارە کانی دا پرس و پراویژی پێ بکات و لە قسە ی دەرنە چێت.

۳- ئەرکی قوتابی ئەو هیه کە هەوڵ بەت پێش هاتنی مامۆستا ئامادە بێت، خۆ ی بە دوور بگرێت لەو ه ی دوا بکە و یت لە دەرسە کە ی.

۴- لە ئادابەکانی قوتابی ئەو هیه کە نابێت بە بێ مۆلەت وەرگرتن بچێتە ژوورەووە بۆ لای مامۆستا کە ی، بە لکو بۆ هەر کاریک پێویستە پرس ی پێ بکات.

۵- پێویستە لە سەر قوتابی کە دەچێتە دەرس خۆیندن لای مامۆستا، بێر و هۆشی ئامادە بێت و لە حالە تی خەوآوو یان برسی یان تینوو دا نە بێت، دلی خالی بێت لە شتە سەر قالد کەرە کان، بۆ ئەو ه ی دلخۆش بێت بەو ه ی کە دە گو تریت و تی بگات لەو ه ی دە بیستیت.

۶- لە نیشانەکانی ریزگرتنی مامۆستا ئەو هیه کە قوتابی بە ئەدەبەووە دانیشیت لە بەردەم مامۆستا کەیدا، نابێت جۆلە ی زۆر یان پێبکە نیت و گالته بکات، بە لکو دەبێ بە هەموو ئەندامە کانیە روو لە مامۆستا بکات و گوێی لێ بگریت.

۷- هەرکاتیک قوتابی لە گەڵ مامۆستا کەیدا ریی کرد، هەرگیز نابێت پێش مامۆستا کە ی بکە و یت، بە لکو لە تەنیشتیەووە یاخود لە دوا یەووە بپروات.

۸- پئویسته له سهر قوتابی چاکه کار بیت له گه ل مامۆستاکه یدا و سهردانی بکات و هه میشه له خزمه تکردنی مامۆستاکه ی بهردهوام بیت، هه رگیز په یوه ندی چاکه کردن له گه ل مامۆستاکه یدا نه پچرینیت تا کو تایبی ژیانی.

۹- پئویسته له سهر قوتابی تا مامۆستاکه ی له ژیاندا یه دو عای خیری بو بکات، دوای مردنی مامۆستاکه شی داوای لیخۆشبوونی بو بکات و چاکه ی بو بکات.

۳- ئادابی نوستن

۱- هه ول دهدهم له دوای نوژی عیسا بخهوم، مه گه کاتییک خهریکی زانست بم، یان له لای میوان دا بنیشم.

۲- هه ول دهدهم هه موو شهویک به دهستنوژی وه بخهوم.

۳- له سهر لای راستم دهخهوم نه ک له سهر سک و پشت و لای چهپ.

۴- پیش ئه وهی بخهوم (آیه

الکرسی) و سوره ته کانی (قُلْ هُوَ اللَّهُ أَحَدٌ) و (قُلْ أَعُوذُ بِرَبِّ الْفَلَقِ) و (قُلْ أَعُوذُ بِرَبِّ النَّاسِ) سئی جار ده خوینم، پاشان نزا ده کهم و ده لیم: بِاسْمِكَ اللَّهُمَّ أَمُوتْ وَ أَحْيَا، و اتا: (به ناوی تو وه په روهردگارا ده مرم و

زیندوده بمه وه).

پاشان سئی جاریش ده لیم: (اللَّهُمَّ قِنِي عَذَابَكَ يَوْمَ تَبْعَثُ عِبَادَكَ).

واته: په روهردگارا له سزای خۆت بمپاریزه، له و رۆژهی بهنده کانت زیندوده که یته وه.

۵- کاتییکیش به خه به رهاتم سوپاسی خوا ده کهم و ده لیم:

(الْحَمْدُ لِلَّهِ الَّذِي أَحْيَانَا بَعْدَ مَا أَمَاتَنَا وَإِلَيْهِ النُّشُورُ).

واتا: (سوپاس بو ئه و خویه ی زیندووی کردینه وه، دوای ئه وهی مراندینی و گه رانه وه شهان هه ر بو لای ئه وه).

۴- ئادابی سلاوکردن

۱- سلاوکردن سوننه ته، به لام وه لامدانه وهی سلاو واجبه.

۲- به پروويه کی خوش و گه شه وه سلاو له مال و که سوکارم و ههر موسلمانیک ده کهم و پیی ده لیم: (السَّلَامُ عَلَیْكُمْ وَرَحْمَةُ اللَّهِ وَبَرَکَاتُهُ).
ئه گهر که سیکیس سلاوی لیکردم به پروويه کی خوش و گه شه وه وه لامی ده ده مه وه و ده لیم: (وَعَلَیْكُمْ السَّلَامُ وَرَحْمَةُ اللَّهِ وَبَرَکَاتُهُ).

۳- ده بیت بزاین که سی سوار ده بی سلاو له که سی پیاده بکات، وه ده بیت پیاده سلاو له دانیشتوو بکات، وه ده بی خه لکیکی کهم یه کهم جار سلاو بکهن له خه لکیکی زور، وه ئیمه ی مندالیش ده بی یه کهم جار سلاو بکهن له گهره کان.

۴- ههر گیز که مته رخه م و سارد و سر نابم له به رامبه ر ئه و که سانه دا که سلاوم لیده کهن، به لکو زور ریژیان لیده گرم و به جوانترین شیوه وه لامی سلاویان ده ده مه وه.

۵- له شه ودا به دهنگی نزم سلاو ده کهم، واتا: ههر کاتییک که سییک خه وتبوو سلاو به دهنگی نزم ده کهم له کهسانی تر.

۶- سلاو له و که سانه ناکه م که: (که سی خه وتوو- که سییک ده ستنوئیز بگریت یان نوئیز بکات- که سییک قورئان بخوینیت- که سییک نان بخوات و پاروی له ده مدا بیت، دواتر سلاویان لی ده کهم.

۷- ئه گهر سلاوت کرد و وه لام نه درایه وه، دلته نگ مه به، بللی له وانیه ئاگای لینه بیت.

۸- کاتییک ده گهریمه وه ماله وه سلاو ده کهم.

۵- ئادابى قورئانخوئىن و قورئانخوئىندن

۱- كاتىك ويستم قورئانى پىرۆز بخوئىنم دهستنوئىژ ده گرم و زۆر به ريزه وه قورئانه كه ده گرم و له سه ر كۆشم يان له سه ر شتىك دايدە نييم، هەرگيز له سه ر زه وى داينانييم.

۲- له شوئىنىكى پاكو رووه و قىبله داده نيشم، سيواك به كارده هييم پيش قورئانخوئىندن.

۳- به ده نگیكى خوئش و به له سه رخوئى قورئان ده خوئىنم و په له پهل ناكه م.

۴- له واتاي ئايه ته كان راده مييم و هه وئ ده دم كار به فه رمانه كانى بكه م و خوئشم له قه ده غه كراوه كانى بپارييم.

۵- كاتى كه قورئانم خوئىند ته نها له به ر خوا ده بخوئىنم و له به رامبه ر خوئىندنى پاره و كرى له هيچ كه س داوا ناكه م، خوئم ده پارييم له روو پامايى (الرياء).

۶- كاتى گوئىم له قورئان خوئىندن بوو ده نگه ده نگ ناكه م و زۆر به چاكى گوئى بو راده گرم.

۷- ئه گه ر له شم پاك نه بوو يان دهستنوئىژم نه بوو ئه وا قورئان هه ئنا گرم و دهستى بو ئابه م.

۸- ئه گه ر باوئشك يان پژمينم هات ده وهستم، دوايى دهست به قورئانخوئىندن ده كه مه وه.

۹- گوئگرتن له قورئان رۆژانه له: مۆبايل-كاسييت-راديو-ته له فزيوئن-يان هه ر ئاميرىكى تر.

۱۰- ئافره تان خوئيان دابپوئشن و له چك بكه ن.

۶- ئادابى چوونە مزگەوت

تېيىنى // پېويستە لەسەر مامۇستا گرنگىيەكى
زۆر بەم ئادابە بدات و زۆر بە جوانى بۇ قوتابى
روون بکاتەوہ.

- ۱- جلى جوان و پاک لەبەر دە کەم و قژم
شانە دە کەم و خۆم بۆن خوش دە کەم.
- ۲- زوو دە پۆم بۇ مزگەوت و بە دەستنوئژەوہ
دە چمە مزگەوت.
- ۳- کاتى چوونە ژورەوہ قاچى راستم پيش
دە خەم و دە ليم:

(بِسْمِ اللّٰهِ • وَالصَّلَاةُ وَالسَّلَامُ عَلَى رَسُوْلِ اللّٰهِ • اللّٰهُمَّ افْتَحْ لِيْ اَبْوَابَ رَحْمَتِكَ). رواه مسلم.

واتا: (بە ناوى خودا، دروود و سلاوى خودا لەسەر پيغەمبەرى خودا (ﷺ)،
پەرەردگارا دەرگاگانى سۆز و بەزەيتەم لى بکەرەوہ).

- ۴- دانانىشم تاكو دوو پرکات نوئژ نە کەم.
- ۵- سىواک دە کەم.

- ۶- کاتىک دوو پرکات نوئژم کرد لە شوئنى خۆم دادەنیشم تاكو قامەت دە کریت بۇ نوئژ.
- ۷- هەرگىز بە بەردەمى نوئژ خوئنە کاندانارۆم و هەنگاو بەسەر شانياندا هە ئنانيم.
- ۸- قسەى بى سود ناکەم، ئە گەر قسەشم کرد زۆر بە هيمنى قسە دە کەم و دەنگم
بەرزناکەمەوہ.

- ۹- خۆم بە يادى خواوہ خەرىک دە کەم و نزا دە کەم لە نيوان بانگ و قامەتدا.
- ۱۰- کرين و فروشتن لە ناو مزگەوتدا ناکەم.

۱۱- نابيت بونی ناخوشمان لیبیت وە ک: بونی سیر و پياز و گۆرەوى... هتد.

۱۲- مزگەوت پيس ناکەم و بە پاک و خاوينى رايدە گرم.

۱۳- بەردەوام ريز لە نوئژ خوئنان دە گرم بە تايبەتى مامۇستاي مزگەوت.

۱۴- وە لامى مۆبايل نادەمەوہ لە ناو مزگەوت و مۆبايله کەم بى دەنگ دە کەم.

۱۵- کاتیکيش ويستم بيمە دەرەوہ قاچ (لاق)ى چە پيم پيش دە خەم و دە ليم:

(بِسْمِ اللَّهِ، وَالصَّلَاةُ وَالسَّلَامُ عَلَى رَسُولِ اللَّهِ، اللَّهُمَّ إِنِّي أَسْأَلُكَ مِنْ فَضْلِكَ). ابن ماجه.
 واتا: (به ناوی خودا، دروود و سلاوی خودا له سهر پیغه مبهری خودا (ﷺ)،
 په روه ردگارا ده رگاکانی به خششی خۆتم لئ بکه ره وه).

۷- ئادابی ئاو خواردنه وه

- ۱- به دانیشتنه وه و به دهستی راست و به سئ جار ئاو بخۆره وه، له نیوانیاندا هه ناسه بده له ده ره وه ی په رداخه که.
- ۲- وتنی (بسم الله) له سه ره تادا، وه وتنی (الحمد لله) له کو تایدا.
- ۳- ته وه نده ئاو بکه ره ناو په رداخه که وه که بۆت ده خوریته وه.
- ۴- په رداخیک درزی تیدا بوو یان شکابوو ئاوی تیدا مه خۆره وه.
- ۵- ئاوت دابه شکرد له گه وره وه ده ست پیبکه، پاشان له لای راستی گه وره که وه، خۆت کو تا که س ئاو بخۆره وه.

۶- پیش خه وتن یه ک په رداخ ئاو بخۆره وه، له به یانیا نندا (۱-۲) په رداخ ئاو پیش نان خواردن بخۆره وه.

۸- ئادابى نانخواردن

۱- هەردوو دەستت لە پیش و دوای نان خواردن پاک بشۆ.

۲- وتنى (**بِسْمِ اللّٰهِ**) لە سەرەتادا، هەركاتىك بىرت كهوتەوه بلى: (**بِسْمِ اللّٰهِ فِيْ اَوَّلِهِ وَآخِرِهِ**).
۳- بە دەستی راستت نان بخۆ، لە بەردەم خۆتەوه بخۆ.

۴- پێویستت بە شتێك بوو بە هیمنی داوای بكه.

۵- خواردنیكت بە دل نه بوو هیچ قسه مه كه و به بى دەنگی دەست هه لگره له خواردن.

۶- باسی شتی قیزهون مه كه له كاتى نان خواردندا.

۷- ئەوهی له دەستت كهوتە خوارهوه پاکی بكهوه و بیخۆ، فوی پێدا مه كه.

۸- كاتىك كهسى گهوره دهستى پيكره ئينجا توش دهست پى بكه.

۹- له كاتى نان خواردنى ميوانه كاندا ته ماشايان مه كه.

۱۰- به پراكشانهوه نان مه خۆ.

۱۱- راسته وخۆ له دوای نان خواردن پالمه كهوه و مه خهوه.

۱۲- كه سىك بانگهيشتى كردیت بچۆ به دەم بانگهيشته كه یه وه.

۱۳- له كۆتايدا بلى: (**الْحَمْدُ لِلّٰهِ الَّذِىْ اَطْعَمَنِ هَذَا الطَّعَامَ وَرَزَقْنِيْهِ مِنْ غَيْرِ حَوْلٍ مِّنِّيْ وَلَا قُوَّةٍ**).

واته : سوو پاس و ستایش بو ئەو خوايهی ئەم خواردنهى پێدام به بى هیچ هیز و توانايه كى من رزق و رۆزىمى دا.

۱۴- له دوای نانخواردن به ردهمى خۆت پاکبكه ره وه و پیسی جیمه هیله.

۹- ئادابى چۈنە سەرئائو

۱- پېش ئەوھى بچمە ژوورەوھ دەلیم: (اللَّهُمَّ إِنِّي أَعُوذُ بِكَ مِنَ الْخُبْثِ وَالْخُبَائِثِ). البخاري و مسلم.
واتە: (پەرەردگارا پەنات پیدەگرم لە خراپە و پیسی شەیتانە نیرو میکان).
پاشان قاچ(لاق)ى چەپم پېش دەخەم و دەچمە ژوورەوھ.

۲- ئەگەر شتتیکم پېبوو ناوی خودای تیدا بوو لە گەل خۆم نایبەمە ژوورەوھ، مۆبایل باقورئانیشی تیدا بێت ئاساییە بیبەمە سەرئائویش.

۳- بە چاکى دەوروبەرم دادەپۆشم و دەرگا دادەخەم و ناھیلەم کەس چاوی لیم بێت.

۴- ھەرگیز لەسەر ئاودا وەلامى بانگ نادەمەوھ و قسە ناکەم، مەگەر زۆر پېویست بێت.

۵- ھەرگیز بە پێوھەم و ناو سەر ئاوھە بە پاكو خاوینى رادەگرم و پیسی ناکەم.

۶- دەستی راستم بە کاردەھینم بۆ دەرگا کردنەوھ و بەلوعە کردنەوھ و مەسینە گرتن.

۷- دەستی چەپ بە کاردەھینم بۆ خو پاککردنەوھ.

۸- کاتیکیش ھاتمە دەرەوھ قاچی راستم پېش دەخەم و دیمە دەرەوھ و دەلیم:

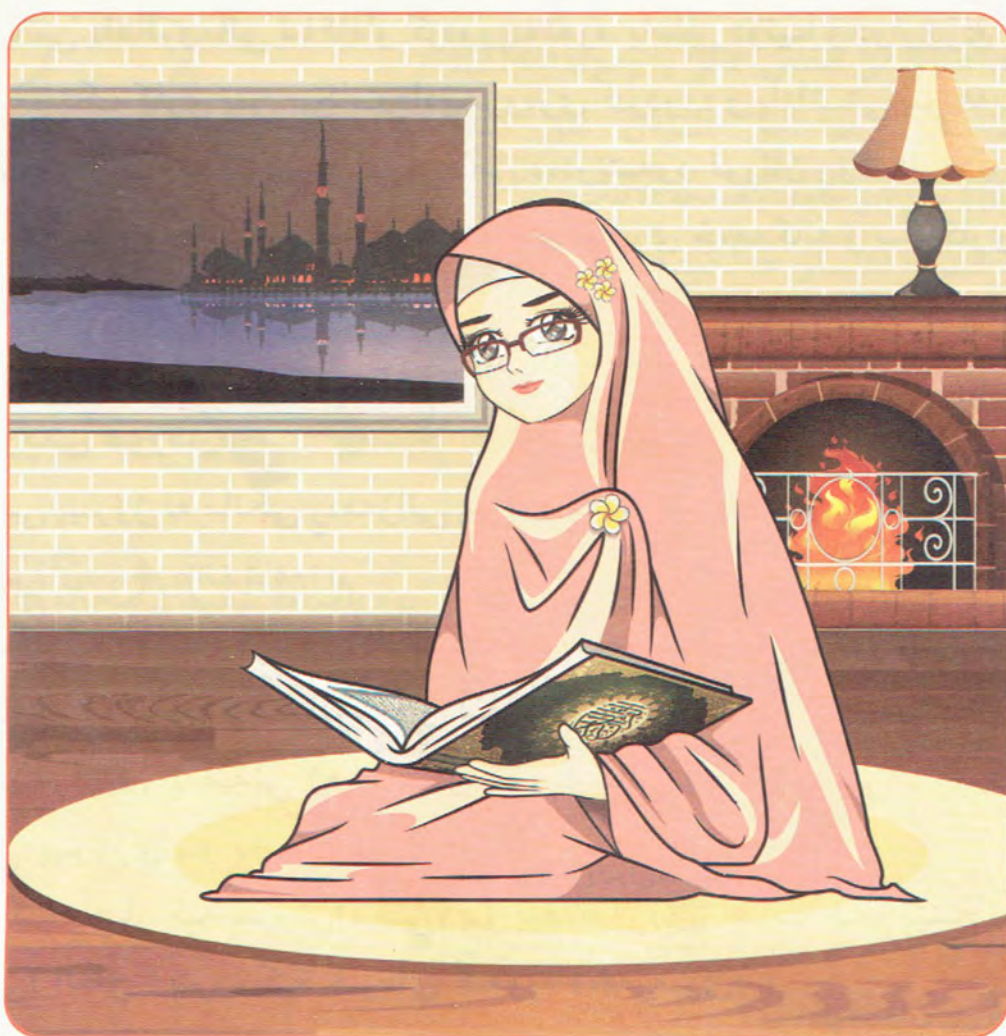
(عُفْرَانُكَ) ابوداود و ابن ماجه.

واتە: (پەرەردگارا لیمخۆشە).

۹- پاشان بەر لەوھى دەست بۆ ھیچ شتیک بېم دەستە کانم زۆر بە پاکی بە ئاو سابوون دەشۆم.

چەند زانیارییهک دەر باره‌ی
قورئانی پیرۆز

چەند زانیارییه ک دەربارە ی قورئانی پیروژ

- پیناسە ی قورئان:

قورئان وتە ی خودای گەورە یه، لە ریگای جیبریلە وە کە فریشتە یه کی خوای گەورە یه (تایبە تە بە دابە زاندنی وە حی) دابە زیوہ بو سەر پیغە مبه رمان (موحه ممه د(ﷺ))، دوا پە یامی ئاسمانیە بو مروثه کان رهوان کراوه و هیچ پە یامیکی تر دوا ی ئە و نیه، بو ئە وە ی لە تاریکی و نە فامیە وە دەریانبە ینی بو روناکی و زانست و زانیاری، قورئان بە رنامە یه کی گشتگیره، دە رمانی هە موو دە ردیکی تیدایه، یاسای هە موو ژیا نی تیدایه، هە وائی گە لە کانی پیشووی داوه و لە زیانی داها توومانی ئاگادار کردووینه تە وە، باسی دونیا و دوا رۆژی کردوو، هەر کە سیکی کاری پی بکات دادپەر وە ری کردوو و پاداشتی بو هە یه، ئە و کە سە ی وە کو نزا بە کاری به ینی وە لامی دە دریتە وە، قورئان رۆشنا ییە بو دلە کان و ئارامییە بو رۆحه کان، بە هاری سینە یه و لابەری خە مە کانه و تکاکاری رۆژی دوا ییە، خویندە وە ی پە رستشە.

- دابە زینی قورئان

- قورئانی پیروژ لە مانگی رە مە زانی پیروژدا دابە زیوہ: ﴿شَهْرُ رَمَضَانَ الَّذِي أُنزِلَ فِيهِ الْقُرْآنُ...﴾ (البقرة: ۱۸۵).

لە یه کیکی لە دە شە وە پیروژە کاندای دابە زیوہ، ئە و شە وە ش لە قورئانی پیروژدا بە (لیلة القدر) هاتوو: ﴿إِنَّا أَنْزَلْنَاهُ فِي لَيْلَةِ الْقَدْرِ﴾ (القدر).

- پیغە مبه ر(ﷺ) تە مە نی (۴۰) سأل بوو، سأل (۶۱۰) زاینی بوو، کاتیکی قورئانی پیروژی بو دابە زی.

- بو یه کە م جار کە سروش (وحي) بو پیغە مبه ر(ﷺ) هات، ئە م پینج ئایە تە ی سورە تی (العلق) بوو، کە خودای گە و رە دە فە رموی:

﴿ اقْرَأْ بِاسْمِ رَبِّكَ الَّذِي خَلَقَ ۝۱ خَلَقَ الْإِنْسَانَ مِنْ عَلَقٍ ۝۲ اقْرَأْ وَرَبُّكَ الْأَكْرَمُ ۝۳
الَّذِي عَلَّمَ بِالْقَلَمِ ۝۴ عَلَّمَ الْإِنْسَانَ مَا لَمْ يَعْلَمْ ۝۵ ﴾ (العلق).

دەربارەى كۆتائىەت كە دابەزى زانايان را جيايان هەيه، بەلام راى بەهيز
ئەو هەيه كە كۆتائىەت كە دابەزى ئەم ئايەتە پيرۆزە بوو:

((الْيَوْمَ أَكْمَلْتُ لَكُمْ دِينَكُمْ وَأَتْمَمْتُ عَلَيْكُمْ نِعْمَتِي وَرَضِيتُ لَكُمُ الْإِسْلَامَ دِينًا
فَمَنْ اضْطُرَّ فِي مَخْمَصَةٍ غَيْرٍ مُتَجَانِفٍ لِإِثْمٍ فَإِنَّ اللَّهَ غَفُورٌ رَحِيمٌ)) (المائدة: ۳).

ئەو هەش پيش (۹) رۆژ لەو هەفاتی پيغه مەبەر (ﷺ) بوو.

- گەورەیی و پاداشتی فيربوونی قورئان و فيرکردنی:

- پيغه مەبەر (ﷺ) دەفەر مويت: ((خَيْرُكُمْ مَنْ تَعَلَّمَ الْقُرْآنَ وَعَلَّمَهُ)) رواه البخاري.

واتا: (باشترينتان ئەو كە سەيە كە خۆى فيرى قورئان بيت و خەلكيش فير بكات).
- هەر و هەها فەرمويه تى:

((إِنَّ لِلَّهِ أَهْلِينَ مِنَ النَّاسِ، قَالُوا يَا رَسُولَ اللَّهِ (ﷺ):

مَنْ هُمْ، قَالَ: هُمْ أَهْلُ الْقُرْآنِ أَهْلُ اللَّهِ
(وَخَاصَّتُهُ)) سنن ابن ماجه، وصححه الألباني.

واتە: خودا لەناو خەلكيدا دۆستى
هەيه، گوتيان: ئەوانە كين ئەى
پيغه مەبەرى خودا (ﷺ)?

فەرمووى: ئەوانە قورئان خوينه كانن،
دۆست و هەلبژيردراوى خودان.

- هەر و هەها فەرمويه تى: ((اقْرَأُوا الْقُرْآنَ فَإِنَّهُ يَأْتِي بِيَوْمِ الْقِيَامَةِ شَفِيعاً لِأَصْحَابِهِ))
رواه المسلم.

واتە: قورئان بخوینن چونكە قورئان لە رۆژى دوايدا دەبيت بە تەكاکار بۆ
خاوەنە كەى.

- هەر و هەها پيغه مەبەرى پيشە و امان (ﷺ) دەفەر موي: ((الَّذِي يَقْرَأُ الْقُرْآنَ وَهُوَ مُهْرَبٌ بِهِ
مَعَ السَّفَرَةِ الْكِرَامِ الْبَرَّةِ وَالَّذِي يَقْرَأُ الْقُرْآنَ وَهُوَ يَتَتَعْتَعُ فِيهِ وَهُوَ عَلَيْهِ شَاقٌّ لَهُ أَجْرَانِ))

رواه البخاري و المسلم.

واته: ئەو کەسەى کە قورئان دەخوینى و لىى شارەزايە (بەئاسانى دەخوینى، بەبى وەستان و لى تىکچوون)، لە گەل ئەو فریشتە بەرپرز و چاکە کارانە دایە کە دەنێردرین بۆ لای پیغەمبەرەن. وە ئەو کەسەش کە قورئان دەخوینى و زمانى تەتەلە دە کات تىیدا و لەسەرى زەحمەتە ئەو دەو پاداشتى بۆهەیه.

- هەر وەها فەرمویه تی: ((وَمَا اجْتَمَعَ قَوْمٌ فِي بَيْتٍ مِنْ بُيُوتِ اللَّهِ يَتْلُونَ كِتَابَ اللَّهِ، وَيَتَدَارَسُونَهُ بَيْنَهُمْ، إِلَّا نَزَلَتْ عَلَيْهِمُ السَّكِينَةُ، وَغَشِيَتْهُمُ الرَّحْمَةُ، وَحَفَّتْهُمُ الْمَلَائِكَةُ، وَذَكَرَهُمُ اللَّهُ فِيمَنْ عِنْدَهُ)) رواه المسلم.

واته: هەر کۆمە لىک کۆبىنە وە لە مالىک لە ماله کانى خودا و قورئان بخویننە وەو لە نىوان خویناندا هەولى فیربوونى بدەن، ئەوا بىگومان ئارامى دادە بە زیت بەسەریاندا وە رەحمەت دایان دەپۆشیت و فریشتە کان چوار دەوریان دەدەن و خودای گەورەش باسیان دە کات لای ئەوانەى کە لای ئەون.

- هەر وەها فەرمویه تی: ((تَعَلَّمُوا الْقُرْآنَ، وَاتْلُوهُ، فَإِنَّكُمْ تُوجَرُونَ فِيهِ بِكُلِّ حَرْفٍ عَشْرَ حَسَنَاتٍ، أَمَا إِنِّي لَا أَقُولُ: أَلِفٌ، وَلَكِنْ: أَلْفٌ، وَلَا مِمْ، وَمِمْ، ثَلَاثُونَ حَسَنَةً، ذَلِكَ بِأَنَّ اللَّهَ عَزَّ وَجَلَّ يَقُولُ: مَنْ جَاءَ بِالْحَسَنَةِ فَلَهُ عَشْرُ أَمْثَالِهَا)) المعجم الكبير للطبراني.

واته: قورئان فیربن و بىخویننە وە، چونکە پاداشتى هەر پیتىک (۱۰) چاکەیه من نالیم (الم) پیتىکە، بە لکو (الف و لام و ميم) سى (۳۰) چاکەیه چونکە خودای گەورە دە فەرموى هەر کەس چاکەیه ک بکات دە (۱۰) ئەو وەندەى چاکە کەى پاداشتى هەیه.

- دەنگ خۆش کردن له کاتی قورئان خویندندا:

- پیغەمبەر (ﷺ) دە فەرمویت: (زَيِّنُوا الْقُرْآنَ بِأَصْوَاتِكُمْ، فَإِنَّ الصَّوْتِ الْحَسَنَ يَزِيدُ الْقُرْآنَ حَسَنًا). رواه أحمد وأبو داود وابن ماجه والحاكم وصححه الألباني.

واته: قورئان پرازیننە وە بە دەنگە کانتان، بىگومان دەنگى خۆش جوانى زیاتر دە بە خشیت بە قورئان.

- هەر وەها دە فەرمویت: ((لَيْسَ مِمَّا مَنْ لَمْ يَتَعَنَّ بِالْقُرْآنِ)) . أخرجه البخاري ۷۵۲۷.

واته: لە ئیمە نىیه ئەو کەسەى بە ئاوازی خۆش قورئان نەخوینیت.

- هه ندىك زانىارى له سهر قورئانى پيروژ

- قورئانى پيروژ (۱۱۴) سورته و (۶۲۳۶) ئايه ته كه به سهر (۳۰) جوزء دا دابه شبوون هه رجوژئيكيش دابه ش ده بيت به سهر (۴) به ش كه پييانده و وترت (الحزب) به مەش قورئانى پيروژ ده بيته (۱۲۰) حزب.

- يه كه م شوين كه قورئانى لى دابه زى بو سهر پيغه مبه ر (ﷺ) له ئه شكه وتى (حراء) بوو له يه كيك له چياكانى ده ورى شارى مه ككه.

- هه روه ها ته واوى سورته ته كان دابه ش ده بن به سهر: مه ككى (المكية) كه ژماره يان (۸۷) سورته ته، وه مه ده نى (المدنية) كه (۲۷) سورته تن، ته واوى سورته ته كانيش (بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ) ي تيدايه جگه له سورته تى (التوبة) به لام سورته تى (النمل) دوو (بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ) ي تيدايه.

- ناوى سورته ته كانى قورئانى پيروژ (۶) سورته تيان به ناوى پيغه مبه رانن له وانه سورته ته كانى [يونس - هود - يوسف - ابراهيم - محمد - نوح].

- هه ندىك له ناوه كانى قورئانى پيروژ

القرآن، الفرقان، التنزيل، الذكر، الكتاب، الوحي، احسن الحديث، الصراط المستقيم، العروة الوثقى، الروح، القول، النور، ... هتد.

- (سه جدهى قورئان خوئندن - سجدة التلاوة) چؤنيه تى و حوكمه كه ي:

ئهم سه جدهيه له كاتى قورئان خوئندندا ده برت، له (۱۵) شوين له قورئانى پيروژدا ههيه، هه ركات گه يشتته ئه و شوينه و ئه و ئايه ته ت ته واو كرد سو جدهى تيلاه ده به يت.

- چؤنيه تى سه جدهى قورئان خوئندن: وه ك سه جدهى نوژه، نزاى سه جدهى تيلاه يان هه ر نزايه كى تر ده خوئيت دواتر سهر به رز ده كه يته وه و پاشان ده ست ده كه يه وه به قورئان خوئندن.

- نزای سه جدهی قورئان خویندن:

((سَجَدَ وَجْهِي لِلَّذِي خَلَقَهُ وَشَقَّ سَمْعَهُ

وَبَصَرَهُ جِجْوَلِهِ وَقَوْتِهِ)) رواه أبو داود (١٤١٤)، والترمذي

(٥٨٠)، والنسائي (٢٢٢/٢)، وصححه الألباني.

واتا: { رووم کړنوشی برد بۆ ئه و خوایهی

که دروستی کردووه، بینین و بیستنی بۆ دارشتوووه و پپی به خشيوه به توانایی و به ویستی خوئی، پاکي و بیگهردی و بی کهم و کورتی بۆ ئه و خوایه یه که چاکترینی به دیهینه رانه }.

ههروه ها ئه گهر نزای سه جدهی قورئان خویندن نه زانی دروسته بلیین:

(سُبْحَانَ رَبِّيَ الْأَعْلَى).

- نمونه له قورئانی پیروژ: (وَإِذَا قُرِئَ عَلَيْهِمُ الْقُرْآنُ لَا يَسْجُدُونَ ﴿٢١﴾ الانشقاق: ٢١

- هیهای سه جدهی قورئان خویندن: (﴿١﴾).

- حوکمی سه جدهی قورئان خویندن: به رای زۆربهی زانایان سوننه ته.

- هه ندی له تاییه تمه ندیه کانی سوپهت و تاییه ته کانی قورئانی پیروژ

- له رووی دریژی و کورتیه وه دریژترین سوپهت له قورئاندا سوپهتی (البقرة) یه که (٢٨٦) تاییه ته وه، کورتترین سوپه تیش (الکوثر) ه که (٣) تاییه ته، کورتترین تاییه ت (طه، یس، حم) ن، وه دریژترین تاییه تیش (تایه الدین) ه، دریژترین وشه (فأسقینا کموه) وه. - یه کهم سوپهت له قورئاندا به پپی ریزبه ندی سوپهتی (الفاتحة) یه و کۆتا سوپه تیش سوپهتی (الناس) ه.

- قورئانی پیروژ له ماوهی (٢٣ سال) دا دابه زیوه بۆ سه ر پیغه مبه ر (ﷺ)، ماوهی (١٣ سال) له مه ککه و (١٠ سال) له مه دینه.

- گه وره ترین سوپهتی قورئان (الفاتحة) یه، گه وره ترین تاییه تیش (تایه الكرسي) ه.

- سوپهتی (الاخلاص) به رامبه ره به سییه کی قورئان.

- سوپهتی (یس) به دلی قورئان ناسراوه، سوپهتی (الرحمن) به بوکی قورئان ناسراوه.

- (۲۰) له سووده کانی خویندنه وهی قورئانی پیروژ

- ۱- فریشته کان نزای ره حمهت و لیخو شبوونت بو ده کهن.
- ۲- بهرامبهر ههر پیتیک (۱۰) چاکهت بو دنوسریت.
- ۳- له لای خوای گه وره به بی ئاگا ناژمیردریت.
- ۴- شهیتانه کان لیت دوور ده که ونه وه، له و مالش دوور ده که ونه وه که قورئانی تیدا ده خوینریت.
- ۵- قورئانخوینی لیزان ده بیته هاوړی فریشته کان.
- ۶- ده بیته یه کیک له که سه تایبه ته کان و نزیکه کانی خوای گه وره.
- ۷- قورئان خوین ههست به وه ده کات که لای خوای گه وره شتیکی بو هاتووه، به لام پیغه مبه ر نییه.
- ۸- دلت پر ده بیت له ملکه چی و له خوا ترسی.
- ۹- به دنیایی نه و کاته ی به قورئان خه ریک ده بیت له خراپه دوور ده بیت.
- ۱۰- له خوای گه وره نزیک ده بیته وه به مهش نزا کانت قبول ده بیت.
- ۱۱- خوای گه وره له لای فریشته کان باسی قورئانخوینان ده کات.
- ۱۲- له ناخوشیه کانی روژی دوایی بی ترس ده بیت.
- ۱۳- خوای گه وره دلت روناک ده کاته وه.
- ۱۴- پلهت بهرز ده بیته وه.
- ۱۵- دایک و باوکت سه ربهرز و روو سور ده بن له دنیا و دوا روژدا.
- ۱۶- ده بیته هو ی ره زامه ندی خوای تاک و ته نها.
- ۱۷- دلی پیغه مبه ر (ﷺ) خوش ده کات.
- ۱۸- نه فست پاک ده بیته وه.
- ۱۹- وه لام دانه وهی ناو گوړ و قیامه تت ئاسان ده کات.
- ۲۰- له روژی دوایی به خششی زیاتر وهرده گریت.

هه جرکردن (وازهینان) له قورئان

به پراستی زۆر به مان خه ریکه نزیك ده بینه وه له هه جرکردن (وازهینان) ی قورئان، هه جرکردن هه ر ئه وه نیه واز له خویندنه وه ی قورئان بهینیت، به لکو (وازهینان له: تیرامان و کارپیکردن و گه یاندنی) ئه مانه ش به شیکن له هه جرکردنی قورئانی پیروژ.

- خوای گه وره ده فهرمویت:

(وَقَالَ الرَّسُولُ يَا رَبِّ إِنَّ قَوْمِي اتَّخَذُوا هَذَا الْقُرْآنَ مَهْجُورًا) (الفرقان: ۳۰).

(دوای دوور که وتنه وه ی ئوممهت له قورئان) پیغه مبه ر (ﷺ) سکالا ده کات و ده فهرمویت: (په روه ردگارا به پراستی قه ومه که م وازیان له م قورئانه هیناوه و پشت گوئیان خستوووه و گرنگی پی نادهن).

- ئیامی ابن القیم (په حمه تی خوای لیبی) که له سالی (۷۵۱ کۆچی) وه فاتی کردوه ده فهرمویت:

هه جرکردن و پشت کردن و وازهینان له قورئان چه ند جوړیکه:

۱- وازهینان له گو یگرتن و ئیمان پیبون و هه ست راگرتن لیی، (واته ئیمانی پیئیه و بیباوه ره به قورئان).

۲- وازهینان له کرده وه پیکردنی و پراوه ستان له سه ر حه لال و حه پرامه کانی، ئه گه رچیش ده یخوینتته وه و ئیمانی شی پیئیه تی.

۳- وازهینان له حوکم کردن به قورئان و گه پراوه وه بو حوکمه کانی قورئان له ئوسولی دین و فهرعه کانی دین.

۴- وازهینان له تیفکران لیی و وردبونه وه له مانا و ئه مر و نه هیه کانی و تیگه یشتن له قورئان.

۵- وازهینان به وه ی نایخوینین بو شیفا و چاره سه ری هه موو نه خو شییه کانی دل و لاشه،

یان نایخوینین و ناگه پیننه وه بو قورئان بو هه موو ئه و نه خو شی و کیشه مه عنه ویانه ی هه مانه که چاره سه ره که ی له قورئاندا هه یه.

- یه کیک له هۆکاره کانی ره قبوونی دل بریتیه له: وازهینان له قورئان.

هه ندى له هيماكانى ناو قورئان

(**ص**) باشته بهرده وام بيت له سهه ر قورئانخويندن، به لام وه ستانيش له سهه ر وشه كه ئاساييه و دروسته. نمونه: ﴿يَوْمَ لَا تَمْلِكُ نَفْسٌ لِنَفْسٍ شَيْئًا وَالْأَمْرُ يَوْمَئِذٍ لِلَّهِ﴾ (الانفطار: ١٩).

(**ق**) باشته له سهه ر وشه كه بوه ستيت، وه ئاساييه له قورئانخويندن بهرده وام بيت. نمونه: ﴿وَأَمَّا الَّذِينَ ءَامَنُوا وَعَمِلُوا الصَّالِحَاتِ فَيُوَفِّيهِمْ أُجُورَهُمْ وَاللَّهُ لَا يَجِبُ الظَّالِمِينَ﴾ (ال عمران: ٥٧).

(**ج**) وه ستان و بهرده وام بوون له قورئانخويندن ئاساييه.

نمونه: ﴿الَّذِي لَهُ مُلْكُ السَّمَوَاتِ وَالْأَرْضِ وَاللَّهُ عَلَىٰ كُلِّ شَيْءٍ شَهِيدٌ﴾ (البروج: ٩).

(**م**) پيويسه له سهه ر ئه و وشه يه بوه ستيت كه ئه م ميمه بچوكه (ميمى سهه ر تا) ي له سهه ر و ناييت بهرده وام بيت له قورئانخويندن. نمونه: ﴿إِنَّمَا يَسْتَجِيبُ الَّذِينَ يَسْمَعُونَ وَالْمَوْتَىٰ يَبْعَثُهُمُ اللَّهُ ثُمَّ إِلَيْهِ يُرْجَعُونَ﴾ (الانعام: ٣٦).

(**لا**) ناييت له سهه ر وشه كه بوه ستيت.

نمونه: ﴿الَّذِينَ نُوفِّئُهُمُ الْمَلَائِكَةَ طَيِّبِينَ يَقُولُونَ سَلَامٌ عَلَيْكُمْ ادْخُلُوا الْجَنَّةَ بِمَا كُنْتُمْ تَعْمَلُونَ﴾ (النحل: ٣٢).

(**ه**) ئه مه له قورئانى پيرؤزدا جيگره وه ي پيتى ياء (ي) ه له هه ندى شوينى قورئاندا، پيشى ده لين (يائى بچوك)، له حاله تى رويشتن و بهرده وام بوونيش ده خويندريتته وه.

(**ه**) هيماى سهه ر قورئانخويندنه، هه ركاتيك گه يشتيت به م هيمايه سهه ر بهه . نمونه: ﴿كَلَّا لَا نُطِئُكَ وَأَسْجُدَ وَأَقْرَبَ﴾ (العلق: ١٩).

(**ه**) هه ركاتيك ئه م ميمه بچوكه ت له سهه ر پيتى (ن) بينى ئه و نيشانه ي ئه وه يه نونه كه به ميم ده خويندريتته وه. نمونه: ﴿كَلَّا لَئِن بَدَنَّ فِي الْخُطْمَةِ﴾ (الهمزة: ٤).

(**ه**) ئه مه هيماى دريژكرده وه ي پيته كانى مه دديه.

(**ه**) دروسته له سهه ر يه كييك له م سى نوختانه بوه ستيت، به لام ناييت له سهه ر هه ر دوو كيان بوه ستيت. ﴿ذَٰلِكَ الْكِتَابُ لَا رَيْبَ فِيهِ هُدًى لِّلْمُتَّقِينَ﴾ (البقرة: ٢).

هه نديک زانياري ده ربارهي جوزئي (عمّ)

★ جوزئي (عمّ): ريزبه نديه كه ي له قورئاندا جوزئي (۳۰) ه و ژمارهي سورپه ته كاني (۳۷) سورپه تن و ژمارهي ئايه ته كاني (۵۶۴) ئايه تن، وه ژمارهي وشه كاني (۲۴۲۳) وشه ن.

★ ئەم جوزئه پيى ده ليين جوزئي (عمّ) له بهرئه وه ي به وشه ي (عمّ) له سورپه تي (النبأ) ده ست پي ده كات.

★ به گشتي سورپه ته كاني ئەم جوزئه سورپه تي كورتن، وه ئاسان و خيرا ده توانرئيت له بهر بكرين.

★ سورپه ته كاني ئەم جوزئه دابه شبوون به سه ر مه كي (المكيه) و مه ده ني (المدنيه)، سورپه ته (مه كي) ه كان ئەو سورپه تانه ن كه له (مه كه) بو پيغه مبه ر (ﷺ) دابه زيون پيش ئەوه ي پيغه مبه ر (ﷺ) كوچ بكات بو (مه دينه)، سورپه ته (مه ده ني) ه كان ئەو سورپه تانه ن كه دواي كوچي پيغه مبه ر (ﷺ) بو (مه دينه) دابه زيون.

★ جوزئي (عمّ) دوو سه جده ي قورئان خوئندن ي تيدايه:

۱- ﴿وَإِذَا قُرِئَ عَلَيْهِمُ الْقُرْآنُ لَا يَسْجُدُونَ﴾ (الانشقاق: ۲۱).

۲- ﴿كَلَّا لَا تُطَعُّهُ وَاسْجُدْ وَاقْتَرِبْ﴾ (العلق: ۱۹).

هه ندى لهو سه رچاوانه ی سوو دم ئی وه رگرتوون

- ۱- قورئانی پیروۆز.
- ۲- ته فسیری ئاسان، نوسینی (بورهان محمد أمين).
- ۳- پوخته ی ته فسیری قورئان، نوسینی (محمد ملا صالح باموکی).
- ۴- ته فسیری ریبه ر، نوسینی (صلاح الدین عبدالکریم).
- ۵- ته فسیری پامان، نوسینی (ئه حمه د کاکه مه حمود).
- ۶- صحیح البخاری.
- ۷- صحیح المسلم.
- ۸- قه لای موسولمانان، نوسینی (حه مزه به رزنجی).
- ۹- مالپه ری زانستی ته جوید (zanstitajweed.com).
- ۱۰- القاعدة النورانية.
- ۱۱- تحفة البنيان على القاعدة النورانية و البغدادية.
- ۱۲- نورالبيان.
- ۱۳- به رنامه ی Quran teacher.
- ۱۴- با فیری ئادابه ئیسلامیه کان بین، نوسینی (عمر عبدالرحمن).
- ۱۵- پوخته ی ئادابه ئیسلامیه کان بو نه وجه وانان. ئاماده کردنی (سوړان عمر).
- ۱۶- كيفية تعليم الصلاة والوضوء.
- ۱۷- How To Pray
- ۱۸- به رنامه ی كيفية الصلاة.
- ۱۹- به رنامه ی نویتز.
- ۲۰- پرۆگرامی په روه رده ی مندالان. ئاماده کردنی (محمد سینه موکی).

حججنا

سُورَةُ النَّبَاِ

بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ

عَمَّ يَتَسَاءَلُونَ ﴿١﴾ عَنِ النَّبَاِ الْعَظِيمِ ﴿٢﴾ الَّذِي هُمْ فِيهِ مُخْتَلِفُونَ ﴿٣﴾
 كَلَّا سَيَعْمُونَ ﴿٤﴾ ثُمَّ كَلَّا سَيَعْمُونَ ﴿٥﴾ أَلَمْ نَجْعَلِ الْأَرْضَ مِهْدًا ﴿٦﴾
 وَالْجِبَالَ أَوْتَادًا ﴿٧﴾ وَخَلَقْنَاكُمْ أَزْوَاجًا ﴿٨﴾ وَجَعَلْنَا نَوْمَكُمْ سُبَاتًا
 ﴿٩﴾ وَجَعَلْنَا اللَّيْلَ لِبَاسًا ﴿١٠﴾ وَجَعَلْنَا النَّهَارَ مَعَاشًا ﴿١١﴾ وَبَنَيْنَا
 فَوْقَكُمْ سَبْعًا شِدَادًا ﴿١٢﴾ وَجَعَلْنَا سِرَاجًا وَهَّاجًا ﴿١٣﴾ وَأَنْزَلْنَا
 مِنَ الْمُعْصِرَاتِ مَاءً ثَجَّاجًا ﴿١٤﴾ لِنُخْرِجَ بِهِ حَبًّا وَنَبَاتًا ﴿١٥﴾ وَجَنَّاتٍ
 أَلْفَافًا ﴿١٦﴾ إِنَّ يَوْمَ الْفَصْلِ كَانَ مِيقَاتًا ﴿١٧﴾ يَوْمَ يُفَخُّ فِي السُّورِ
 فَتَاتُونَ أَفْوَاجًا ﴿١٨﴾ وَفُتِحَتِ السَّمَاءُ فَكَانَتْ أَبْوَابًا ﴿١٩﴾ وَسُيِّرَتِ
 الْجِبَالُ فَكَانَتْ سَرَابًا ﴿٢٠﴾ إِنَّ جَهَنَّمَ كَانَتْ مِرْصَادًا ﴿٢١﴾ لِلطَّاغِينَ
 مَعَابًا ﴿٢٢﴾ لِبَيْتِينَ فِيهَا أَحْقَابًا ﴿٢٣﴾ لَا يَدْخُلُون فِيهَا بَرْدًا وَلَا شَرَابًا
 ﴿٢٤﴾ إِلَّا حَمِيمًا وَغَسَّاقًا ﴿٢٥﴾ جَزَاءً وَفَاقًا ﴿٢٦﴾ إِنَّهُمْ كَانُوا
 لَا يَرْجُونَ حِسَابًا ﴿٢٧﴾ وَكَذَّبُوا بِآيَاتِنَا كِذَابًا ﴿٢٨﴾ وَكُلَّ شَيْءٍ
 أَحْصَيْنَاهُ كِتَابًا ﴿٢٩﴾ فَذُوقُوا فَلَنْ نَزِيدَكُمْ إِلَّا عَذَابًا ﴿٣٠﴾

إِنَّ لِلْمُتَّقِينَ مَفَازًا ﴿٣١﴾ حَدَائِقَ وَأَعْنَابًا ﴿٣٢﴾ وَكَوَاعِبَ أَتْرَابًا ﴿٣٣﴾ وَكَأْسًا
 دِهَاقًا ﴿٣٤﴾ لَا يَسْمَعُونَ فِيهَا لَغْوًا وَلَا كِدًّا ﴿٣٥﴾ جَزَاءً مِّن رَّبِّكَ عَطَاءً
 حِسَابًا ﴿٣٦﴾ رَبِّ السَّمَوَاتِ وَالْأَرْضِ وَمَا بَيْنَهُمَا الرَّحْمَنِ لَا يَمْلِكُونَ
 مِنْهُ خِطَابًا ﴿٣٧﴾ يَوْمَ يَقُومُ الرُّوحُ وَالْمَلَائِكَةُ صَفًّا لَا يَتَكَلَّمُونَ
 إِلَّا مَن أِذِنَ لَهُ الرَّحْمَنُ وَقَالَ صَوَابًا ﴿٣٨﴾ ذَلِكَ الْيَوْمَ الْحَقُّ فَمَن
 شَاءَ اتَّخَذْ إِلَىٰ رَبِّهِ مَثَابًا ﴿٣٩﴾ إِنَّا أَنْذَرْنَاكُمْ عَذَابًا قَرِيبًا يَوْمَ
 يَنْظُرُ الْمَرْءُ مَا قَدَّمَتْ يَدَاهُ وَيَقُولُ الْكَافِرُ بَلَيْتَنِي كُنْتُ تُرَابًا ﴿٤٠﴾

سورة النازعات

آياتها
٤٦ترتيبها
٧٩

بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ

وَالنَّازِعَاتِ غَرْقًا ﴿١﴾ وَالنَّشِيطَاتِ نَشْطًا ﴿٢﴾ وَالسَّابِحَاتِ سَبْحًا ﴿٣﴾
 فَالسَّبِقَاتِ سَبْقًا ﴿٤﴾ فَالْمُدْبِرَاتِ أَمْرًا ﴿٥﴾ يَوْمَ تَرْجُفُ الرَّاجِفَةُ ﴿٦﴾
 تَتَّبِعُهَا الرَّادِفَةُ ﴿٧﴾ قُلُوبٌ يَوْمَئِذٍ وَاجِفَةٌ ﴿٨﴾ أَبْصَرُهَا
 خَشِيعَةٌ ﴿٩﴾ يَقُولُونَ أَيْنَا الْمَرْدُودُونَ فِي الْحَافِرَةِ ﴿١٠﴾ أَيْنَا ذَاكُنَا
 عِظْمًا تَنْخَرَةٌ ﴿١١﴾ قَالُوا اتِّلْكَ إِذَا كَرَّهَتْ خَاسِرَةٌ ﴿١٢﴾ فَإِنَّمَا هِيَ زَجْرَةٌ
 وَاحِدَةٌ ﴿١٣﴾ فَإِذَا هُمْ بِالسَّاهِرَةِ ﴿١٤﴾ هَلْ أَتَاكَ حَدِيثُ مُوسَىٰ ﴿١٥﴾

إِذْ نَادَاهُ رَبُّهُ بِالْوَادِ الْمُقَدَّسِ طُوًى ﴿١٦﴾ أَذْهَبَ إِلَى فِرْعَوْنَ إِنَّهُ طَغَى ﴿١٧﴾
 فَقُلْ هَلْ لَكَ إِلَى أَنْ تَزَكَّى ﴿١٨﴾ وَأَهْدِيكَ إِلَى رَبِّكَ فَتَخْشَى ﴿١٩﴾ فَأَرَاهُ
 آيَةَ الْكُبْرَى ﴿٢٠﴾ فَكَذَّبَ وَعَصَى ﴿٢١﴾ ثُمَّ أَذْبَرَ سَعْيَهُ ﴿٢٢﴾ فَحَشَرَ
 فَنَادَى ﴿٢٣﴾ فَقَالَ أَنَارِبُكُمْ أَلْأَعْلَى ﴿٢٤﴾ فَأَخَذَهُ اللَّهُ نَكَالَ الْآخِرَةِ وَالْأُولَى
 ﴿٢٥﴾ إِنَّ فِي ذَلِكَ لَعِبْرَةً لِمَنْ يَخْشَى ﴿٢٦﴾ أَنْتُمْ أَشَدُّ خَلْقًا مِمَّا سَمَّاءُ بَنَدَهَا
 ﴿٢٧﴾ رَفَعَ سَمَكَهَا فَسَوَّنَهَا ﴿٢٨﴾ وَأَغَطَشَ لَيْلَهَا وَأَخْرَجَ ضُحَاهَا ﴿٢٩﴾
 وَالْأَرْضَ بَعْدَ ذَلِكَ دَحَاهَا ﴿٣٠﴾ أَخْرَجَ مِنْهَا مَاءَهَا وَمَرْعَاهَا ﴿٣١﴾
 وَالْجِبَالَ أَرْسَاهَا ﴿٣٢﴾ مَتَعَا لَكُمْ وَلَا تَعْمِكُمْ ﴿٣٣﴾ فَإِذَا جَاءَتِ الطَّامَّةُ
 الْكُبْرَى ﴿٣٤﴾ يَوْمَ يَتَذَكَّرُ الْإِنْسَانُ مَا سَعَى ﴿٣٥﴾ وَبُرْزَتِ الْجَحِيمُ
 لِمَنْ يَرَى ﴿٣٦﴾ فَأَمَّا مَنْ طَغَى ﴿٣٧﴾ وَءَاثَرَ الْحَيَاةِ الدُّنْيَا ﴿٣٨﴾ فَإِنَّ الْجَحِيمَ
 هِيَ الْمَأْوَى ﴿٣٩﴾ وَأَمَّا مَنْ خَافَ مَقَامَ رَبِّهِ وَنَهَى النَّفْسَ عَنِ الْهَوَىٰ ﴿٤٠﴾
 فَإِنَّ الْجَنَّةَ هِيَ الْمَأْوَى ﴿٤١﴾ يَسْأَلُونَكَ عَنِ السَّاعَةِ أَيَّانَ مُرْسَاهَا ﴿٤٢﴾
 فِيمَ أَنْتَ مِنْ ذِكْرِهَا ﴿٤٣﴾ إِلَىٰ رَبِّكَ مُنتَهَاهَا ﴿٤٤﴾ إِنَّمَا أَنْتَ مُنذِرٌ
 مَنْ يَخْشَى ﴿٤٥﴾ كَالَّذِي يَرُؤُنَهَا الْمِيبْتُومَ إِلَّا عَشِيَّةً أَوْ ضُحَاهَا ﴿٤٦﴾

سورة عبس

بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ

عَبَسَ وَتَوَلَّى ۝١ أَن جَاءَهُ الْأَعْمَى ۝٢ وَمَا يَدْرِيكَ لَعَلَّهُ يَزِيكِي ۝٣ أَوْ
 يَذْكُرُ فَتَنْفَعَهُ الذِّكْرَى ۝٤ أَمَا مِنْ أُسْتَعْنَى ۝٥ فَأَنْتَ لَهُ تَصَدَّى ۝٦
 وَمَا عَلَيْكَ أَلَّا يَزِيكِي ۝٧ وَأَمَا مِنْ جَاءَكَ يَسْعَى ۝٨ وَهُوَ يَخْشَى ۝٩ فَأَنْتَ
 عَنْهُ تَلَهَّى ۝١٠ كَلَّا إِنَّهَا تَذْكِرَةٌ ۝١١ فَمَنْ شَاءَ ذَكَرْهُ ۝١٢ فِي صُحُفٍ مُّكَرَّمَةٍ
 ۝١٣ مَرْفُوعَةٍ مُّطَهَّرَةٍ ۝١٤ بِأَيْدِي سَفَرَةٍ ۝١٥ كِرَامٍ بَرَرَةٍ ۝١٦ قَتِلَ الْإِنْسَانُ
 مَا أَكْفَرَهُ ۝١٧ مِنْ أَيِّ شَيْءٍ خَلَقَهُ ۝١٨ مِنْ نُّطْفَةٍ خَلَقَهُ فَقَدَّرَهُ ۝١٩ ثُمَّ
 السَّبِيلَ يَسَّرَهُ ۝٢٠ ثُمَّ أَمَاتَهُ فَأَقْبَرَهُ ۝٢١ ثُمَّ إِذَا شَاءَ أَنشَرَهُ ۝٢٢ كَلَّا لَمَّا
 يَقِضْ مَا أَمَرَهُ ۝٢٣ فَلْيَنْظُرِ الْإِنْسَانُ إِلَى طَعَامِهِ ۝٢٤ أَنَّا صَبَبْنَا الْمَاءَ صَبًّا
 ۝٢٥ ثُمَّ شَقَقْنَا الْأَرْضَ شَقًّا ۝٢٦ فَأَنْبَتْنَا فِيهَا حَبًّا ۝٢٧ وَعَيْنًا وَقَضْبًا ۝٢٨
 وَزَيْتُونًا وَنَخْلًا ۝٢٩ وَحَدَائِقَ غُلْبًا ۝٣٠ وَفِكْهَةً وَأَبًّا ۝٣١ مَتَّعَّاكُمْ
 وَلَا نَعْمَكُمْ ۝٣٢ فَاذْجَأَّتِ الصَّاحَةُ ۝٣٣ يَوْمَ يَفِرُّ الْمَرْءُ مِنْ أَخِيهِ ۝٣٤
 وَأُمِّهِ وَأَبِيهِ ۝٣٥ وَصَجْبَتِهِ وَبَنِيهِ ۝٣٦ لِكُلِّ أَمْرٍ مِنْهُمْ يَوْمَئِذٍ شَأْنٌ
 يُغْنِيهِ ۝٣٧ وَجُوهٌ يَوْمَئِذٍ مُّسْفِرَةٌ ۝٣٨ ضَاكِكَةٌ مُّسْتَبْشِرَةٌ ۝٣٩ وَوُجُوهٌ
 يَوْمَئِذٍ عَلَيْهَا غَبَرَةٌ ۝٤٠ تَرَهَقَهَا قَتَرَةٌ ۝٤١ أُولَئِكَ هُمُ الْكُفْرَةُ الْفَجْرَةُ ۝٤٢

سورة التكاوير

ترتيبها
٨١آياتها
٢٩

بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ

إِذَا الشَّمْسُ كُوِّرَتْ ١ وَإِذَا النُّجُومُ انْكَدَرَتْ ٢ وَإِذَا الْجِبَالُ
 سُيِّرَتْ ٣ وَإِذَا الْعِشَارُ عُطِّلَتْ ٤ وَإِذَا الْوُحُوشُ حُشِرَتْ
 ٥ وَإِذَا الْبِحَارُ سُجِّرَتْ ٦ وَإِذَا النُّفُوسُ زُوِّجَتْ ٧ وَإِذَا
 الْمَوءِدَةُ سُئِلَتْ ٨ بِأَيِّ ذَنْبٍ قُتِلَتْ ٩ وَإِذَا الصُّحُفُ نُشِرَتْ
 ١٠ وَإِذَا السَّمَاءُ كُشِطَتْ ١١ وَإِذَا الْجَحِيمُ سُعِّرَتْ ١٢ وَإِذَا الْجَنَّةُ
 أُزْلِفَتْ ١٣ عَلِمَتْ نَفْسٌ مَّا أَحْضَرَتْ ١٤ فَلَا أُقْسِمُ بِالْخُنُوسِ ١٥
 الْجَوَارِ الْكُنُوسِ ١٦ وَالْيَلِيلُ إِذَا عَسَّعَسَ ١٧ وَالصُّبْحُ إِذَا تَنَفَّسَ ١٨
 إِنَّهُ لَقَوْلُ رَسُولٍ كَرِيمٍ ١٩ ذِي قُوَّةٍ عِنْدَ ذِي الْعَرْشِ مَكِينٍ ٢٠ مُطَاعٍ
 ثَمَّ أَمِينٍ ٢١ وَمَا صَاحِبُكُمْ بِمَجْنُونٍ ٢٢ وَلَقَدْ رَآهُ بِالْأَفْقِ الْمُبِينِ
 ٢٣ وَمَا هُوَ عَلَى الْغَيْبِ بِضَنِينٍ ٢٤ وَمَا هُوَ بِقَوْلِ شَيْطَانٍ رَجِيمٍ ٢٥
 فَأَيْنَ تَذَهَبُونَ ٢٦ إِنَّ هُوَ إِلَّا ذِكْرٌ لِلْعَالَمِينَ ٢٧ لِمَنْ شَاءَ مِنْكُمْ أَنْ
 يَسْتَقِيمَ ٢٨ وَمَا تَشَاءُونَ إِلَّا أَنْ يَشَاءَ اللَّهُ رَبُّ الْعَالَمِينَ ٢٩

سورة الانفطار

ترتيبها
٨٢آياتها
١٩

بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ

إِذَا السَّمَاءُ انْفَطَرَتْ ﴿١﴾ وَإِذَا الْكَوَاكِبُ انْتَثَرَتْ ﴿٢﴾ وَإِذَا الْبِحَارُ
فُجِرَتْ ﴿٣﴾ وَإِذَا الْقُبُورُ بُعْثِرَتْ ﴿٤﴾ عَلِمْتَ نَفْسٌ مَّا قَدَّمَتْ
وَأَخَّرَتْ ﴿٥﴾ يَا أَيُّهَا الْإِنْسَانُ مَا غَرَّكَ بِرَبِّكَ الْكَرِيمِ ﴿٦﴾ الَّذِي
خَلَقَكَ فَسَوَّنَكَ فَعَدَلَكَ ﴿٧﴾ فِي أَيِّ صُورَةٍ مَّا شَاءَ رَكَّبَكَ ﴿٨﴾
كَلَّا بَلْ تُكذِّبُونَ بِالذِّينِ ﴿٩﴾ وَإِنَّ عَلَيْكُمْ لَحَافِظِينَ ﴿١٠﴾ كِرَامًا
كَتِبِينَ ﴿١١﴾ يَعْلَمُونَ مَا تَفْعَلُونَ ﴿١٢﴾ إِنَّ الْأَبْرَارَ لَفِي نَعِيمٍ ﴿١٣﴾ وَإِنَّ
الْفُجَّارَ لَفِي جَحِيمٍ ﴿١٤﴾ يَصَلُونَهَا يَوْمَ الذِّينِ ﴿١٥﴾ وَمَاهُمْ عَنْهَا بِغَائِبِينَ ﴿١٦﴾
وَمَا أَدْرَاكَ مَا يَوْمَ الذِّينِ ﴿١٧﴾ ثُمَّ مَّا أَدْرَاكَ مَا يَوْمَ الذِّينِ ﴿١٨﴾
يَوْمَ لَا تَمْلِكُ نَفْسٌ لِنَفْسٍ شَيْئًا وَالْأَمْرُ يَوْمَئِذٍ لِلَّهِ ﴿١٩﴾

سورة المطففين

آياتها
٣٦

ترتيبها
٨٣

بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ

وَيْلٌ لِّلْمُطَفِّفِينَ ﴿١﴾ الَّذِينَ إِذَا اكْتَالُوا عَلَى النَّاسِ يَسْتَوْفُونَ ﴿٢﴾
وَإِذَا كَالُوهُمْ أَوْ وَزَنُوهُمْ يُخْسِرُونَ ﴿٣﴾ أَلَا يَظُنُّ أُولَئِكَ أَنَّهُمْ
مَبْعُوثُونَ ﴿٤﴾ لِيَوْمٍ عَظِيمٍ ﴿٥﴾ يَوْمَ يَقُومُ النَّاسُ لِرَبِّ الْعَالَمِينَ ﴿٦﴾

كَلَّا إِنْ كَتَبَ الْفُجَّارِ لِفِي سَجِينٍ ﴿٧﴾ وَمَا أَدْرَاكَ مَا سَجِينٌ ﴿٨﴾ كِتَابٌ
 مَّرْقُومٌ ﴿٩﴾ وَيَلُومُ يَوْمَئِذٍ الْمُكَذِّبِينَ ﴿١٠﴾ الَّذِينَ يَكْذِبُونَ يَوْمَ الدِّينِ ﴿١١﴾
 وَمَا يَكْذِبُ بِهِ إِلَّا كُلُّ مُعْتَدٍ أَثِيمٍ ﴿١٢﴾ إِذْ تُتْلَى عَلَيْهِ آيَاتُنَا قَالَ أَسْطِيرُ
 الْأَوَّلِينَ ﴿١٣﴾ كَلَّا بَلْ رَانَ عَلَى قُلُوبِهِمْ مَا كَانُوا يَكْسِبُونَ ﴿١٤﴾ كَلَّا إِنَّهُمْ
 عَنْ رَبِّهِمْ يَوْمَئِذٍ لَمَحْجُوبُونَ ﴿١٥﴾ ثُمَّ إِنَّهُمْ لَصَالُوا الْجَحِيمِ ﴿١٦﴾ ثُمَّ يُقَالُ
 هَذَا الَّذِي كُنْتُمْ بِهِ تُكَذِّبُونَ ﴿١٧﴾ كَلَّا إِنْ كَتَبَ الْأَبْرَارِ لِفِي عِلِّيِّينَ
 ﴿١٨﴾ وَمَا أَدْرَاكَ مَا عِلِّيُّونَ ﴿١٩﴾ كِتَابٌ مَّرْقُومٌ ﴿٢٠﴾ يَشْهَدُهُ الْمُقَرَّبُونَ ﴿٢١﴾
 إِنَّ الْأَبْرَارَ لَفِي نَعِيمٍ ﴿٢٢﴾ عَلَى الْأَرَآئِكِ يَنْظُرُونَ ﴿٢٣﴾ تَعْرِفُ فِي
 وُجُوهِهِمْ نَضْرَةَ النَّعِيمِ ﴿٢٤﴾ يُسْقَوْنَ مِنْ رَحِيقٍ مَخْتُومٍ ﴿٢٥﴾
 خِتْمُهُ مِسْكٌَ وَفِي ذَلِكَ فَلْيَتَنَافَسِ الْمُتَنَافِسُونَ ﴿٢٦﴾ وَمِرَاجُهُ
 مِنْ تَسْنِيمٍ ﴿٢٧﴾ عَيْنَا يَشْرَبُ بِهَا الْمُقَرَّبُونَ ﴿٢٨﴾ إِنَّ الَّذِينَ
 أَجْرَمُوا كَانُوا مِنَ الَّذِينَ ءَامَنُوا يَضْحَكُونَ ﴿٢٩﴾ وَإِذَا مَرُّوا بِهِمْ
 يَتَغَامَرُونَ ﴿٣٠﴾ وَإِذَا انْقَلَبُوا إِلَىٰ أَهْلِهِمْ انْقَلَبُوا فَكِهِينَ ﴿٣١﴾
 وَإِذَا رَأَوْهُمْ قَالُوا إِنَّ هَؤُلَاءِ لَضَالُّونَ ﴿٣٢﴾ وَمَا أَرْسَلْنَا عَلَيْهِمْ
 حَافِظِينَ ﴿٣٣﴾ فَالْيَوْمَ الَّذِينَ ءَامَنُوا مِنَ الْكُفَّارِ يَضْحَكُونَ ﴿٣٤﴾

سكتة لطيفة
على اللام

عَلَى الْأَرَائِكِ يَنْظُرُونَ ﴿٣٥﴾ هَلْ تَوْبَ الْكُفَّارِ مَا كَانُوا يَفْعَلُونَ ﴿٣٦﴾

ترتيبها ٨٤
سُورَةُ الْاِنْشِقَاقِ
آياتها ٢٥

بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ

إِذَا السَّمَاءُ انشَقَّتْ ﴿١﴾ وَأَذِنَتْ لِرَبِّهَا وَحُقَّتْ ﴿٢﴾ وَإِذَا الْأَرْضُ مُدَّتْ
 ﴿٣﴾ وَأَلْقَتْ مَا فِيهَا وَتَخَلَّتْ ﴿٤﴾ وَأَذِنَتْ لِرَبِّهَا وَحُقَّتْ ﴿٥﴾ يَتَأْتِيهَا
 الْإِنْسَانُ إِنَّكَ كَادِحٌ إِلَى رَبِّكَ كَدًا حَافِلًا قِيهِ ﴿٦﴾ فَأَمَّا مَنْ أُوْتِيَ
 كِتَابَهُ بِيَمِينِهِ ﴿٧﴾ فَسَوْفَ يُحَاسَبُ حِسَابًا يَسِيرًا ﴿٨﴾ وَيَنْقَلِبُ
 إِلَىٰ أَهْلِهِ مَسْرُورًا ﴿٩﴾ وَأَمَّا مَنْ أُوْتِيَ كِتَابَهُ وَرَاءَ ظَهْرِهِ ﴿١٠﴾ فَسَوْفَ
 يَدْعُوا بُثُورًا ﴿١١﴾ وَيَصِلَىٰ سَعِيرًا ﴿١٢﴾ إِنَّهُ كَانَ فِي أَهْلِهِ مَسْرُورًا ﴿١٣﴾
 إِنَّهُ ظَنَّ أَنْ لَنْ يَحُورَ ﴿١٤﴾ بَلَىٰ إِنَّ رَبَّهُ كَانَ بِهِ بَصِيرًا ﴿١٥﴾ فَلَا أُقْسِمُ
 بِالشَّفَقِ ﴿١٦﴾ وَاللَّيْلِ وَمَا وَسَقَ ﴿١٧﴾ وَالْقَمَرِ إِذَا اتَّسَقَ ﴿١٨﴾
 لَتَرْكَبُنَّ طَبَقًا عَن طَبَقٍ ﴿١٩﴾ فَمَا لَهُمْ لَا يُؤْمِنُونَ ﴿٢٠﴾ وَإِذَا قُرِئَ
 عَلَيْهِمُ الْقُرْآنُ أَنْ لَا يَسْجُدُونَ ﴿٢١﴾ بَلِ الَّذِينَ كَفَرُوا يَكْذِبُونَ
 ﴿٢٢﴾ وَاللَّهُ أَعْلَمُ بِمَا يُوعُونَ ﴿٢٣﴾ فَبَشِّرْهُمْ بِعَذَابٍ أَلِيمٍ ﴿٢٤﴾
 إِلَّا الَّذِينَ آمَنُوا وَعَمِلُوا الصَّالِحَاتِ لَهُمْ أَجْرٌ غَيْرُ مَمْنُونٍ ﴿٢٥﴾

سورة البروج

ترتيبها
٨٥آياتها
٢٢

بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ

وَالسَّمَاءِ ذَاتِ الْبُرُوجِ ﴿١﴾ وَالْيَوْمِ الْمَوْعُودِ ﴿٢﴾ وَشَاهِدٍ وَمَشْهُودٍ
 ﴿٣﴾ قِيلَ أَصْحَابُ الْأُخْدُودِ ﴿٤﴾ النَّارِ ذَاتِ الْوَقُودِ ﴿٥﴾ إِذْ هُمْ عَلَيْهَا
 قُعُودٌ ﴿٦﴾ وَهُمْ عَلَى مَا يَفْعَلُونَ بِالْمُؤْمِنِينَ شُهُودٌ ﴿٧﴾ وَمَا نَقَمُوا
 مِنْهُمْ إِلَّا أَنْ يُؤْمِنُوا بِاللَّهِ الْعَزِيزِ الْحَمِيدِ ﴿٨﴾ الَّذِي لَهُ مُلْكُ
 السَّمَوَاتِ وَالْأَرْضِ وَاللَّهُ عَلَى كُلِّ شَيْءٍ شَهِيدٌ ﴿٩﴾ إِنَّ الَّذِينَ
 فَتَنُوا الْمُؤْمِنِينَ وَالْمُؤْمِنَاتِ ثُمَّ لَمْ يَتُوبُوا فَلَهُمْ عَذَابٌ جَهَنَّمَ وَلَهُمْ
 عَذَابُ الْحَرِيقِ ﴿١٠﴾ إِنَّ الَّذِينَ ءَامَنُوا وَعَمِلُوا الصَّالِحَاتِ لَهُمْ
 جَنَّاتٌ تَجْرِي مِنْ تَحْتِهَا الْأَنْهَارُ ذَلِكَ الْفَوْزُ الْكَبِيرُ ﴿١١﴾ إِنَّ بَطْشَ
 رَبِّكَ لَشَدِيدٌ ﴿١٢﴾ إِنَّهُ هُوَ بَدِيٌّ وَبَعِيدٌ ﴿١٣﴾ وَهُوَ الْغَفُورُ الْودُودُ ﴿١٤﴾
 ذُو الْعَرْشِ الْمَجِيدُ ﴿١٥﴾ فَعَالٌ لِمَا يَرِيدُ ﴿١٦﴾ هَلْ أَتَاكَ حَدِيثُ الْجُنُودِ
 ﴿١٧﴾ فِرْعَوْنَ وَثَمُودَ ﴿١٨﴾ بَلِ الَّذِينَ كَفَرُوا فِي تَكْذِيبٍ ﴿١٩﴾ وَاللَّهُ مِنْ
 وَرَائِهِمْ مُحِيطٌ ﴿٢٠﴾ بَلْ هُوَ قُرْءَانٌ مَجِيدٌ ﴿٢١﴾ فِي لَوْحٍ مَحْفُوظٍ ﴿٢٢﴾

سورة الطارق

ترتيبها
٨٦آياتها
١٧

بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ
 وَالسَّمَاءِ وَالطَّارِقِ ﴿١﴾ وَمَا أَدْرَاكَ مَا الطَّارِقُ ﴿٢﴾ النَّجْمُ الثَّاقِبُ ﴿٣﴾ إِنَّ كُلَّ
 نَفْسٍ لَّمَّا عَلَيهَا حَافِظٌ ﴿٤﴾ فَلْيَنْظُرِ الْإِنْسَانُ مِمَّ خُلِقَ ﴿٥﴾ خُلِقَ مِنْ مَّاءٍ
 دَافِقٍ ﴿٦﴾ يَخْرُجُ مِنْ بَيْنِ الصُّلْبِ وَالتَّرَائِبِ ﴿٧﴾ إِنَّهُ عَلَى رَجْعِهِ لَقَادِرٌ ﴿٨﴾
 يَوْمَ تَبْلَى السَّرَائِرُ ﴿٩﴾ فَهَلْهُنَّ مِنْ قُوَّةٍ وَلَا نَاصِرٍ ﴿١٠﴾ وَالسَّمَاءِ ذَاتِ الرَّجْعِ ﴿١١﴾
 وَالْأَرْضِ ذَاتِ الصَّدْعِ ﴿١٢﴾ إِنَّهُ لَقَوْلُ فَصْلٍ ﴿١٣﴾ وَمَا هُوَ إِلَّا هَزْلٌ ﴿١٤﴾ إِنَّهُمْ
 يَكِيدُونَ كَيْدًا ﴿١٥﴾ وَأَكِيدُ كَيْدًا ﴿١٦﴾ فَمَهْلُ الْكَافِرِينَ أَمَهُلُهُمْ رُوَيْدًا ﴿١٧﴾

سُورَةُ الْأَعْلَى

آياتها
١٩ترتيبها
٨٧

بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ
 سَبِّحْ اسْمَ رَبِّكَ الْأَعْلَى ﴿١﴾ الَّذِي خَلَقَ فَسَوَّى ﴿٢﴾ وَالَّذِي قَدَّرَ فَهَدَى ﴿٣﴾
 وَالَّذِي أَخْرَجَ الْمَرْعَى ﴿٤﴾ فَجَعَلَهُ غُثَاءً أَحْوَى ﴿٥﴾ سَنُقَرِّبُكَ
 فَلَا تَنْسَى ﴿٦﴾ إِلَّا مَا شَاءَ اللَّهُ إِنَّهُ يَعْلَمُ الْجَهْرَ وَمَا يَخْفَى ﴿٧﴾ وَنُيَسِّرُكَ
 لِلْيُسْرَى ﴿٨﴾ فَذَكِّرْ إِنْ نَفَعَتِ الذِّكْرَى ﴿٩﴾ سَيَذَكِّرْ مَنْ يَخْشَى ﴿١٠﴾
 وَيَتَجَنَّبُهَا الْأَشْقَى ﴿١١﴾ الَّذِي يَصْلَى النَّارَ الْكُبْرَى ﴿١٢﴾ ثُمَّ لَا يَمُوتُ
 فِيهَا وَلَا يَحْيَى ﴿١٣﴾ قَدْ أَفْلَحَ مَنْ تَزَكَّى ﴿١٤﴾ وَذَكَرَ اسْمَ رَبِّهِ فَصَلَّى ﴿١٥﴾

بَلْ تُؤْثِرُونَ الْحَيَاةَ الدُّنْيَا ﴿١٦﴾ وَالْآخِرَةَ خَيْرٌ وَأَبْقَى ﴿١٧﴾ إِنَّ
هَذَا فِي الصُّحُفِ الْأُولَى ﴿١٨﴾ صُحُفِ إِبْرَاهِيمَ وَمُوسَى ﴿١٩﴾

سورة الغاشية

آياتها
٢٦ترتيبها
٨٨

بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ
هَلْ أَتَاكَ حَدِيثُ الْغَاشِيَةِ ﴿١﴾ وَجُوهُ يَوْمٍ مِذِّ خَشِعَتِ ﴿٢﴾
عَامِلَةٌ نَاصِبَةٌ ﴿٣﴾ تَصَلَّى نَارًا حَامِيَةً ﴿٤﴾ تُسْقَى مِنْ عَيْنٍ آيَةٍ ﴿٥﴾
لَيْسَ لَهُمْ طَعَامٌ إِلَّا مِنْ ضَرِيحٍ ﴿٦﴾ لَا يُسْمِنُ وَلَا يُغْنِي مِنْ جُوعٍ ﴿٧﴾
وَجُوهُ يَوْمٍ مِذِّ نَاعِمَةٌ ﴿٨﴾ لَسَعِيَهَا رَاضِيَةٌ ﴿٩﴾ فِي جَنَّةٍ عَالِيَةٍ ﴿١٠﴾
لَا تَسْمَعُ فِيهَا لَغِيَةً ﴿١١﴾ فِيهَا عَيْنٌ جَارِيَةٌ ﴿١٢﴾ فِيهَا سُرُرٌ مَرْفُوعَةٌ ﴿١٣﴾
وَأَكْوَابٌ مَوْضُوعَةٌ ﴿١٤﴾ وَنَمَارِقُ مَصْفُوفَةٌ ﴿١٥﴾ وَزَرَابِيُّ مَبْثُوثَةٌ ﴿١٦﴾
أَفَلَا يَنْظُرُونَ إِلَى الْإِبِلِ كَيْفَ خُلِقَتْ ﴿١٧﴾ وَإِلَى السَّمَاءِ كَيْفَ
رُفِعَتْ ﴿١٨﴾ وَإِلَى الْجِبَالِ كَيْفَ نُصِبَتْ ﴿١٩﴾ وَإِلَى الْأَرْضِ كَيْفَ
سُطِحَتْ ﴿٢٠﴾ فَذَكِّرْ إِنَّمَا أَنْتَ مُذَكِّرٌ ﴿٢١﴾ لَسْتَ عَلَيْهِمْ
بِمُصَيِّرٍ ﴿٢٢﴾ إِلَّا مَنْ تَوَلَّى وَكَفَرَ ﴿٢٣﴾ فَيُعَذِّبُهُ اللَّهُ الْعَذَابَ
الْأَكْبَرَ ﴿٢٤﴾ إِنَّ إِلَيْنَا إِيَابَهُمْ ﴿٢٥﴾ ثُمَّ إِنَّ عَلَيْنَا حِسَابَهُمْ ﴿٢٦﴾

سورة الفجر

بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ
 وَالْفَجْرِ ١ وَلَيَالٍ عَشْرٍ ٢ وَالشَّفْعِ وَالْوَتْرِ ٣ وَالْيَلِّ إِذَا يسَّرِ
 ٤ هَلْ فِي ذَلِكَ قَسَمٌ لِّذِي حِجْرِ ٥ أَلَمْ تَرَ كَيْفَ فَعَلَ رَبُّكَ بِعَادِ
 ٦ إِرَمَ ذَاتِ الْعِمَادِ ٧ الَّتِي لَمْ يُخْلَقْ مِثْلُهَا فِي الْبِلَادِ ٨
 وَثَمُودَ الَّذِينَ جَابُوا الصَّخْرَ بِالْوَادِ ٩ وَفِرْعَوْنَ ذِي الْأَوْتَادِ ١٠
 الَّذِينَ طَغَوْا فِي الْبِلَادِ ١١ فَأَكْثَرُوا فِيهَا الْفَسَادَ ١٢ فَصَبَّ
 عَلَيْهِمْ رَبُّكَ سَوْطَ عَذَابٍ ١٣ إِنَّ رَبَّكَ لِبِالْمِرْصَادِ ١٤ فَأَمَّا
 الْإِنْسَانُ إِذَا مَا ابْتَلَاهُ رَبُّهُ فَأَكْرَمَهُ، وَنَعَّمَهُ، فَيَقُولُ رَبِّي أَكْرَمَنِ
 ١٥ وَأَمَّا إِذَا مَا ابْتَلَاهُ فَقَدَرَ عَلَيْهِ رِزْقَهُ، فَيَقُولُ رَبِّي أَهْنَنِ ١٦
 كَلَّا بَلْ لَّا تُكْرِمُونَ الْيَتِيمَ ١٧ وَلَا تَحْضُونَ عَلَىٰ طَعَامِ
 الْمَسْكِينِ ١٨ وَتَأْكُلُونَ التُّرَاثَ أَكْلًا لَّمًّا ١٩
 وَتُحِبُّونَ الْمَالَ حُبًّا جَمًّا ٢٠ كَلَّا إِذَا دُكَّتِ الْأَرْضُ دَكًّا
 دَكًّا ٢١ وَجَاءَ رَبُّكَ وَالْمَلَكُ صَفًّا صَفًّا ٢٢ وَجِئَ يَوْمَئِذٍ
 بِجَهَنَّمَ يَوْمَئِذٍ يَتَذَكَّرُ الْإِنْسَانُ وَأَنَّىٰ لَهُ الذِّكْرَىٰ ٢٣

يَقُولُ يَلِيَّتِي قَدَّمْتُ لِحَيَاتِي ﴿٢٤﴾ فَيَوْمَئِذٍ لَا يُعَذِّبُ عَذَابُهُ أَحَدًا ﴿٢٥﴾
وَلَا يُوثِقُ وَثَاقَهُ أَحَدٌ ﴿٢٦﴾ يَأْتِيهَا النَّفْسُ الْمُطْمَئِنَّةُ ﴿٢٧﴾ أَرْجِعِي
إِلَىٰ رَبِّكَ رَاضِيَةً مَّرْضِيَةً ﴿٢٨﴾ فَأَدْخِلِي فِي عَبْدِي ﴿٢٩﴾ وَأَدْخِلِي جَنَّتِي ﴿٣٠﴾

سُورَةُ الْبَلَدِ

آياتها
٢٠ترتيبها
٩٠

بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ

لَا أُقْسِمُ بِهَذَا الْبَلَدِ ﴿١﴾ وَأَنْتَ حِلٌّ بِهَذَا الْبَلَدِ ﴿٢﴾ وَوَالِدٍ وَمَا وَلَدَ
﴿٣﴾ لَقَدْ خَلَقْنَا الْإِنْسَانَ فِي كَبَدٍ ﴿٤﴾ أَيَحْسَبُ أَنْ لَنْ يَقْدَرَ عَلَيْهِ
أَحَدٌ ﴿٥﴾ يَقُولُ أَهْلَكْتُ مَا لَا لُبَدًا ﴿٦﴾ أَيَحْسَبُ أَنْ لَمْ يَرَهُ أَحَدٌ
﴿٧﴾ أَلَمْ نَجْعَلْ لَهُ عَيْنَيْنِ ﴿٨﴾ وَلِسَانًا وَشَفَتَيْنِ ﴿٩﴾ وَهَدَيْنَاهُ
النَّجْدَيْنِ ﴿١٠﴾ فَلَا اقْتَحَمَ الْعَقَبَةَ ﴿١١﴾ وَمَا أَدْرَاكَ مَا الْعَقَبَةُ ﴿١٢﴾
فَكُرْبَةٌ ﴿١٣﴾ أَوْ إِطْعَامٌ فِي يَوْمٍ ذِي مَسْغَبَةٍ ﴿١٤﴾ يَتِيمًا ذَا مَقْرَبَةٍ
﴿١٥﴾ أَوْ مَسْكِينًا ذَا مَتْرَبَةٍ ﴿١٦﴾ ثُمَّ كَانَ مِنَ الَّذِينَ ءَامَنُوا وَتَوَاصَوْا
بِالصَّبْرِ وَتَوَاصَوْا بِالْمَرْحَمَةِ ﴿١٧﴾ أُولَئِكَ أَصْحَابُ الْمَيْمَنَةِ ﴿١٨﴾ وَالَّذِينَ
كَفَرُوا أَيُّهَا تِنَاهُمْ أَصْحَابُ الْمَشْأَمَةِ ﴿١٩﴾ عَلَيْهِمْ نَارٌ مُّؤَصَّدَةٌ ﴿٢٠﴾

سُورَةُ الشَّمْسِ

آياتها
١٥ترتيبها
٩١

بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ

وَالشَّمْسِ وَضُحَاهَا ﴿١﴾ وَالْقَمَرِ إِذَا تَلَّهَا ﴿٢﴾ وَالنَّهَارِ إِذَا جَلَّهَا ﴿٣﴾
وَاللَّيْلِ إِذَا يَغْشَاهَا ﴿٤﴾ وَالسَّمَاءِ وَمَا بَنَاهَا ﴿٥﴾ وَالْأَرْضِ وَمَا طَحَاهَا ﴿٦﴾
وَنَفْسٍ وَمَا سَوَّاهَا ﴿٧﴾ فَأَلْهَمَهَا فُجُورَهَا وَتَقْوَاهَا ﴿٨﴾ قَدْ
أَفْلَحَ مَنْ زَكَّاهَا ﴿٩﴾ وَقَدْ خَابَ مَنْ دَسَّاهَا ﴿١٠﴾ كَذَّبَتْ ثَمُودُ
بِطَغْوَاهَا ﴿١١﴾ إِذِ انبَعَثَ أَشْقَاهَا ﴿١٢﴾ فَقَالَ لَهُمْ رَسُولُ اللَّهِ
نَاقَةَ اللَّهِ وَسُقْيَاهَا ﴿١٣﴾ فَكَذَّبُوهُ فَعَقَرُوهَا فَدَمْدَمَ
عَلَيْهِمْ رَبُّهُمْ بِذُنُوبِهِمْ فَسَوَّاهَا ﴿١٤﴾ وَلَا يَخَافُ عُقْبَاهَا ﴿١٥﴾

سورة الليل

آياتها
٢١ترتيبها
٩٢

بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ

وَاللَّيْلِ إِذَا يَغْشَى ﴿١﴾ وَالنَّهَارِ إِذَا تَجَلَّى ﴿٢﴾ وَمَا خَلَقَ الذَّكَرَ وَالْأُنثَى ﴿٣﴾
إِنْ سَعَيْكُمْ لَسِئَتِي ﴿٤﴾ فَأَمَّا مَنْ أَعْطَى وَاتَّقَى ﴿٥﴾ وَصَدَّقَ بِالْحُسْنَى ﴿٦﴾
فَسَنِيسِرُهُ لِلْيُسْرَى ﴿٧﴾ وَأَمَّا مَنْ بَخِلَ وَاسْتَغْنَى ﴿٨﴾ وَكَذَّبَ بِالْحُسْنَى ﴿٩﴾
فَسَنِيسِرُهُ لِلْعُسْرَى ﴿١٠﴾ وَمَا يُغْنِي عَنْهُ مَالُهُ إِذَا تَرَدَّى ﴿١١﴾ إِنَّ عَلَيْنَا
لَلْهُدَى ﴿١٢﴾ وَإِنَّ لَنَا الْآخِرَةَ وَالْأُولَى ﴿١٣﴾ فَأَنْذَرْتُكُمْ نَارًا تَلَظَّى ﴿١٤﴾

لَا يَصْلِيهَا إِلَّا الْأَشْقَى ﴿١٥﴾ الَّذِي كَذَّبَ وَتَوَلَّى ﴿١٦﴾ وَسَيَجْزِيهَا
الْآتِقَى ﴿١٧﴾ الَّذِي يُؤْتِي مَالَهُ يَتَزَكَّى ﴿١٨﴾ وَمَا لِأَحَدٍ عِنْدَهُ مِنْ
نِعْمَةٍ تُجْزَى ﴿١٩﴾ إِلَّا ابْتِغَاءَ وَجْهِ رَبِّهِ الْأَعْلَى ﴿٢٠﴾ وَلَسَوْفَ يَرْضَى ﴿٢١﴾

سورة الضحى

آياتها
١١رتبها
٩٣

بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ

وَالضُّحَى ﴿١﴾ وَاللَّيْلِ إِذَا سَجَى ﴿٢﴾ مَا وَدَّعَكَ رَبُّكَ وَمَا قَلَى ﴿٣﴾
وَلَلْآخِرَةُ خَيْرٌ لَّكَ مِنَ الْأُولَى ﴿٤﴾ وَلَسَوْفَ يُعْطِيكَ رَبُّكَ
فَتَرْضَى ﴿٥﴾ أَلَمْ يَجِدْكَ يَتِيمًا فَآوَى ﴿٦﴾ وَوَجَدَكَ ضَالًّا
فَهَدَى ﴿٧﴾ وَوَجَدَكَ عَائِلًا فَأَغْنَى ﴿٨﴾ فَأَمَّا الْيَتِيمَ فَلاتَفْهَرْ
﴿٩﴾ وَأَمَّا السَّائِلَ فَلاتَنْهَرْ ﴿١٠﴾ وَأَمَّا بِنِعْمَةِ رَبِّكَ فَحَدِّثْ ﴿١١﴾

سورة الشرح

آياتها
٨رتبها
٩٤

بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ

أَلَمْ نَشْرَحْ لَكَ صَدْرَكَ ﴿١﴾ وَوَضَعْنَا عَنكَ وِزْرَكَ ﴿٢﴾ الَّذِي
أَنْقَضَ ظَهْرَكَ ﴿٣﴾ وَرَفَعْنَا لَكَ ذِكْرَكَ ﴿٤﴾ فَإِنَّ مَعَ الْعُسْرِ يُسْرًا ﴿٥﴾ إِنَّ
مَعَ الْعُسْرِ يُسْرًا ﴿٦﴾ فَإِذَا فَرَغْتَ فَانصَبْ ﴿٧﴾ وَإِلَىٰ رَبِّكَ فَارْغَبْ ﴿٨﴾

ترتيبها
٩٥

سورة التين

آياتها
٨

بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ
 وَالتِّينِ وَالزَّيْتُونِ ١ وَطُورِ سِينِينَ ٢ وَهَذَا الْبَلَدِ الْأَمِينِ ٣
 لَقَدْ خَلَقْنَا الْإِنْسَانَ فِي أَحْسَنِ تَقْوِيمٍ ٤ ثُمَّ رَدَدْنَاهُ أَسْفَلَ سَافِلِينَ
 إِلَّا الَّذِينَ آمَنُوا وَعَمِلُوا الصَّالِحَاتِ فَلَهُمْ أَجْرٌ غَيْرُ مَمْنُونٍ ٥
 فَمَا يُكَذِّبُكَ بَعْدَ بِالذِّينِ ٧ أَلَيْسَ اللَّهُ بِأَحْكَمَ الْحَاكِمِينَ ٨

ترتيبها
٩٦

سورة العلق

آياتها
١٩

بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ
 أَقْرَأْ بِاسْمِ رَبِّكَ الَّذِي خَلَقَ ١ خَلَقَ الْإِنْسَانَ مِنْ عَلَقٍ ٢ أَقْرَأْ وَرَبُّكَ
 الْأَكْرَمُ ٣ الَّذِي عَلَّمَ بِالْقَلَمِ ٤ عَلَّمَ الْإِنْسَانَ مَا لَمْ يَعْلَمْ ٥ كَلَّا إِنَّ
 الْإِنْسَانَ لِرَبِّهِ لَكَنَافٍ ٦ أَن رَّاهُ اسْتَعْجَلَ ٧ إِنَّ إِلَىٰ رَبِّكَ الرُّجْعَىٰ ٨ أَرَأَيْتَ
 الَّذِي يَنْهَىٰ ٩ عَبْدًا إِذَا صَلَّىٰ ١٠ أَرَأَيْتَ إِنْ كَانَ عَلَىٰ الْهُدَىٰ ١١ أَوْ أَمَرَ
 بِالتَّقْوَىٰ ١٢ أَرَأَيْتَ إِنْ كَذَّبَ وَتَوَلَّىٰ ١٣ أَلَمْ يَعْلَم بِأَنَّ اللَّهَ يَرَىٰ ١٤ كَلَّا لَئِنْ
 لَمْ يَنْتَهِ لَنَسْفَعًا بِالنَّاصِيَةِ ١٥ نَاصِيَةٍ كَذِبَةٍ خَاطِئَةٍ ١٦ فليدع ناديه
 ١٧ سَدِّعُ الزَّبَانِيَةَ ١٨ كَلَّا لَا تَطِعُهُ وَأَسْجُدْ وَاقْتَرِبْ ١٩

ترتيبها
٩٧

سورة القدر

آياتها
٥

بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ
 إِنَّا أَنْزَلْنَاهُ فِي لَيْلَةِ الْقَدْرِ ﴿١﴾ وَمَا أَدْرَاكَ مَا لَيْلَةُ الْقَدْرِ ﴿٢﴾
 لَيْلَةُ الْقَدْرِ خَيْرٌ مِنْ أَلْفِ شَهْرٍ ﴿٣﴾ تَنْزِيلُ الْمَلَكِ وَالرُّوحِ
 فِيهَا يَأْذِنُ رَبِّهِمْ مِنْ كُلِّ أَمْرٍ ﴿٤﴾ سَلَّمَ هِيَ حَتَّىٰ مَطْلَعِ الْفَجْرِ ﴿٥﴾

ترتيبها
٩٨

سورة البينة

آياتها
٨

بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ
 لَمْ يَكُنِ الَّذِينَ كَفَرُوا مِنْ أَهْلِ الْكِتَابِ وَالْمُشْرِكِينَ مُنْفِكِينَ
 حَتَّىٰ تَأْتِيَهُمُ الْبَيِّنَةُ ﴿١﴾ رَسُولٌ مِنَ اللَّهِ يَتْلُو صُحُفًا مُطَهَّرَةً ﴿٢﴾
 فِيهَا كُتِبَ قِيمَةٌ ﴿٣﴾ وَمَا تَفَرَّقَ الَّذِينَ أُوتُوا الْكِتَابَ إِلَّا مِنْ
 بَعْدِ مَا جَاءَتْهُمْ الْبَيِّنَةُ ﴿٤﴾ وَمَا أُمِرُوا إِلَّا لِيَعْبُدُوا اللَّهَ مُخْلِصِينَ
 لَهُ الدِّينَ حُنَفَاءَ وَيُقِيمُوا الصَّلَاةَ وَيُؤْتُوا الزَّكَاةَ وَذَلِكَ دِينُ
 الْقِيمَةِ ﴿٥﴾ إِنَّ الَّذِينَ كَفَرُوا مِنْ أَهْلِ الْكِتَابِ وَالْمُشْرِكِينَ
 فِي نَارِ جَهَنَّمَ خَالِدِينَ فِيهَا أُولَئِكَ هُمْ شَرُّ الْبَرِيَّةِ ﴿٦﴾ إِنَّ
 الَّذِينَ آمَنُوا وَعَمِلُوا الصَّالِحَاتِ أُولَئِكَ هُمْ خَيْرُ الْبَرِيَّةِ ﴿٧﴾

جَزَاءُ لَهُمْ عِنْدَ رَبِّهِمْ جَنَّاتٌ عَدْنٍ تَجْرِي مِنْ تَحْتِهَا الْأَنْهَارُ خَالِدِينَ فِيهَا أَبَدًا رَضِيَ اللَّهُ عَنْهُمْ وَرَضُوا عَنْهُ ذَلِكَ لِمَنْ خَشِيَ رَبَّهُ ۝٨

سورة الزلزلة

بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ

إِذَا زُلْزِلَتِ الْأَرْضُ زِلْزَالَهَا ۝١ وَأَخْرَجَتِ الْأَرْضُ أَثْقَالَهَا ۝٢ وَقَالَ الْإِنْسَانُ مَا لَهَا ۝٣ يَوْمَئِذٍ تُحَدِّثُ أَخْبَارَهَا ۝٤ بِأَنَّ رَبَّكَ أَوْحَىٰ لَهَا ۝٥ يَوْمَئِذٍ يَصْدُرُ النَّاسُ أَشْتَاتًا لِيُرَوْا أَعْمَلَهُمْ ۝٦ فَمَنْ يَعْمَلْ مِثْقَالَ ذَرَّةٍ خَيْرًا يَرَهُ ۝٧ وَمَنْ يَعْمَلْ مِثْقَالَ ذَرَّةٍ شَرًّا يَرَهُ ۝٨

سورة العجاذيب

بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ

وَالْعَادِيَاتِ ضَبْحًا ۝١ فَالْمُورِيَاتِ قَدْحًا ۝٢ فَالْمُغِيرَاتِ صُبْحًا ۝٣ فَأَثَرْنَ بِهِ نَقْعًا ۝٤ فَوَسَطْنَ بِهِ جَمْعًا ۝٥ إِنَّ الْإِنْسَانَ لِرَبِّهِ لَكَنُودٌ ۝٦ وَإِنَّهُ عَلَىٰ ذَلِكَ لَشَهِيدٌ ۝٧ وَإِنَّهُ لِحُبِّ الْخَيْرِ لَشَدِيدٌ ۝٨ أَفَلَا يَعْلَمُ إِذَا بُعْثِرَ مَا فِي الْقُبُورِ ۝٩

وَحُصِّلَ مَا فِي الصُّدُورِ ۝۱۰ إِنَّ رَبَّهُمْ بِهِمْ يَوْمَئِذٍ لَّخَبِيرٌ ۝۱۱

ترتيبها ١٠١
سورة القطار
آياتها ١١

بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ

الْقَارِعَةُ ۝۱ مَا الْقَارِعَةُ ۝۲ وَمَا أَدْرَاكَ مَا الْقَارِعَةُ

۝۳ يَوْمَ يَكُونُ النَّاسُ كَالْفَرَاشِ الْمَبْثُوثِ ۝۴

وَتَكُونُ الْجِبَالُ كَالْعِهْنِ الْمَنْفُوشِ ۝۵ فَأَمَّا

مَنْ ثَقُلَتْ مَوَازِينُهُ ۝۶ فَهُوَ فِي عِيشَةٍ رَاضِيَةٍ

۝۷ وَأَمَّا مَنْ خَفَّتْ مَوَازِينُهُ ۝۸ فَأُمُّهُ هَاوِيَةٌ

۝۹ وَمَا أَدْرَاكَ مَا هِيَ ۝۱۰ نَارُ حَامِيَةٍ ۝۱۱

ترتيبها ١٠٢
سورة التكاثر
آياتها ٨

بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ

الْهَنَكُمُ التَّكَاثُرُ ۝۱ حَتَّى زُرْتُمُ الْمَقَابِرَ ۝۲ كَلَّا سَوْفَ

تَعْلَمُونَ ۝۳ ثُمَّ كَلَّا سَوْفَ تَعْلَمُونَ ۝۴ كَلَّا لَوْ تَعْلَمُونَ

عِلْمَ الْيَقِينِ ۝۵ لَتَرَوُنَّ الْجَحِيمَ ۝۶ ثُمَّ لَتَرَوُنَّهَا

عَيْنَ الْيَقِينِ ۝۷ ثُمَّ لَتَسْأَلَنَّ يَوْمَئِذٍ عَنِ النَّعِيمِ ۝۸

ترتيبها

١٠٣

سورة العنكبوت

آياتها

٣

بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ
 وَالْعَصْرِ ۝١ إِنَّ الْإِنْسَانَ لَفِي خُسْرٍ ۝٢ إِلَّا الَّذِينَ ءَامَنُوا
 وَعَمِلُوا الصَّالِحَاتِ وَتَوَّصُوا بِالحَقِّ وَتَوَّصُوا بِالصَّبْرِ ۝٣

ترتيبها

١٠٤

سورة الهمزة

آياتها

٩

بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ
 وَيَلِّ لِكُلِّ هُمَزَةٍ لُّمَزَةٍ ۝١ الَّذِي جَمَعَ مَا لَا وَعَدَّدَهُ ۝٢
 يَحْسَبُ أَنَّ مَالَهُ أَخْلَدَهُ ۝٣ كَلَّا لَيُنْبَذَنَّ فِي الْحُطَمَةِ ۝٤
 وَمَا أَدْرَاكَ مَا الْحُطَمَةُ ۝٥ نَارُ اللَّهِ الْمَوْقَدَةُ ۝٦ الَّتِي تَطَّلِعُ
 عَلَى الْأَفْعِدَةِ ۝٧ إِنَّهَا عَلَيْهِمْ مُّوَصَّدَةٌ ۝٨ فِي عَمَدٍ مُّمَدَّدَةٍ ۝٩

ترتيبها

١٠٥

سورة الفيل

آياتها

٥

بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ
 أَلَمْ تَرَ كَيْفَ فَعَلَ رَبُّكَ بِأَصْحَابِ الْفِيلِ ۝١ أَلَمْ يَجْعَلْ كَيْدَهُمْ
 فِي تَضَلُّلٍ ۝٢ وَأَرْسَلَ عَلَيْهِمْ طَيْرًا أَبَابِيلَ ۝٣ تَرْمِيهِمْ
 بِحِجَارَةٍ مِّن سِجِّيلٍ ۝٤ فَجَعَلَهُمْ كَعَصْفٍ مَّأْكُولٍ ۝٥

سورة قريش

آياتها
٤ترتيبها
١٠٦

بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ
 لِإِيلَافِ قُرَيْشٍ ۝١ إِيْلَافِهِمْ رِحْلَةَ الشِّتَاءِ وَالصَّيْفِ
 ۝٢ فَلْيَعْبُدُوا رَبَّ هَذَا الْبَيْتِ ۝٣ الَّذِي أَطْعَمَهُمْ
 مِنْ جُوعٍ وَءَامَنَهُمْ مِنْ خَوْفٍ ۝٤

سورة الماعون

آياتها
٧ترتيبها
١٠٧

بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ
 أَرَأَيْتَ الَّذِي يُكَذِّبُ بِالْدينِ ۝١ فَذَلِكَ الَّذِي
 يَدْعُ الْيَتِيمَ ۝٢ وَلَا يَحْضُ عَلَىٰ طَعَامِ الْمِسْكِينِ ۝٣
 فَوَيْلٌ لِلْمُصَلِّينَ ۝٤ الَّذِينَ هُمْ عَنْ صَلَاتِهِمْ سَاهُونَ
 ۝٥ الَّذِينَ هُمْ يَرَاءُونَ ۝٦ وَيَمْنَعُونَ الْمَاعُونَ ۝٧

سورة الكوثر

آياتها
٣ترتيبها
١٠٨

بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ
 إِنَّا أَعْطَيْنَاكَ الْكَوْثَرَ ۝١ فَصَلِّ لِرَبِّكَ وَأَنْحَرْ ۝٢
 إِنَّ شَانِئَكَ هُوَ الْأَبْتَرُ ۝٣

ترتيبها
١٠٩

سورة الكافرون

آياتها
٦

بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ

قُلْ يَا أَيُّهَا الْكَافِرُونَ ﴿١﴾ لَا أَعْبُدُ مَا تَعْبُدُونَ ﴿٢﴾
وَلَا أَنْتُمْ عَابِدُونَ مَا أَعْبُدُ ﴿٣﴾ وَلَا أَنَا عَابِدٌ مَّا عَبَدْتُمْ ﴿٤﴾
وَلَا أَنْتُمْ عَابِدُونَ مَا أَعْبُدُ ﴿٥﴾ لَكُمْ دِينُكُمْ وَلِيَ دِينِ ﴿٦﴾

ترتيبها
١١٠

سورة النصر

آياتها
٣

بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ

إِذَا جَاءَ نَصْرُ اللَّهِ وَالْفَتْحُ ﴿١﴾ وَرَأَيْتَ النَّاسَ
يَدْخُلُونَ فِي دِينِ اللَّهِ أَفْوَاجًا ﴿٢﴾ فَسَبِّحْ بِحَمْدِ رَبِّكَ
وَاسْتَغْفِرْ لَهُ إِنَّهُ كَانَ تَوَّابًا ﴿٣﴾

ترتيبها
١١١

سورة المسد

آياتها
٥

بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ

تَبَّتْ يَدَا أَبِي لَهَبٍ وَتَبَّ ﴿١﴾ مَا أَغْنَىٰ عَنْهُ مَالُهُ وَمَا
كَسَبَ ﴿٢﴾ سَيَصْلَىٰ نَارًا ذَاتَ لَهَبٍ ﴿٣﴾ وَامْرَأَتُهُ
حَمَّالَةَ الْحَطَبِ ﴿٤﴾ فِي جِيدِهَا حَبْلٌ مِّن مَّسَدٍ ﴿٥﴾

سورة الاخلاص

ترتيبها
١١٢آياتها
٤

بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ
 قُلْ هُوَ اللَّهُ أَحَدٌ ١ اللَّهُ الصَّمَدُ ٢ لَمْ يَلِدْ
 وَلَمْ يُولَدْ ٣ وَلَمْ يَكُنْ لَهُ كُفُوًا أَحَدٌ ٤

سورة الفلق

ترتيبها
١١٣آياتها
٥

بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ
 قُلْ أَعُوذُ بِرَبِّ الْفَلَقِ ١ مِنْ شَرِّ مَا خَلَقَ ٢ وَمِنْ
 شَرِّ غَاسِقٍ إِذَا وَقَبَ ٣ وَمِنْ شَرِّ النَّفَّاثَاتِ فِي
 الْعُقَدِ ٤ وَمِنْ شَرِّ حَاسِدٍ إِذَا حَسَدَ ٥

سورة الناس

ترتيبها
١١٤آياتها
٦

بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ
 قُلْ أَعُوذُ بِرَبِّ النَّاسِ ١ مَلِكِ النَّاسِ ٢ إِلَهِ
 النَّاسِ ٣ مِنْ شَرِّ الْوَسْوَاسِ الْخَنَّاسِ ٤ الَّذِي
 يُوسَسُ فِي صُدُورِ النَّاسِ ٥
 مِنَ الْجِنَّةِ وَالنَّاسِ ٦

ئەوھى ئەم نووسىنە جيا دەكاتەوھ

برىتتېھ لەم چەند خالە:-

۱. بە وردى و بە پروونى ھەموو ئەو بابەتەنە باس كراون، كە پىتويستە قوتابى لە سەرەتادا فېريان بېت.
۲. بۆ ھەر بابەتتېك نمونە ھېتراوھتەوھ و پراھىتان و پرسیار دەربارەى بابەتەكان كراوھ.
۳. گشت ئەو نمونانەى لە مەشق و پراھىتانەكاندا باس كراون ھەموويان لە جوزئى (عَم) دەرھېتراون، بە مەش قوتابى بە شېكى زۆرى ئەم جوزئە دەخوینت و فېر دەبېت، پېش ئەوھى دەست بە خویندنى جوزئى (عَم) بكات.
۴. ھەر نمونەيەك بۆ ھەر بابەتتېك ھېتراوھتەوھ، تەنیا ئەو بابەتەنەى تېدايە كە پېشتەر خویندراون، بە نمونە ئەگەر باسى فەتخە (سەر) كرابېت تەنیا ئەو نمونانە ھېتراوھتەوھ كە تەنیا فەتخە (سەر)ى تېدايە نمونەيەك نەھېتراوھتەوھ كە كەسرە (ژېر) يان ضەممە (بۆر)ى تېدا بېت، چونكە نەخویندراوھ.
۵. دوو شېواز بۆ فېربوونى خویندەنەوھى قورئانى پېرۆز بە كارھېتراوھ، شېوازەكان برىتتېن لە:
 - شېوازی عەرەبى، كە لە زۆربەى ولاتان بە كاردېت.
 - شېوازی كوردى، كە بە زۆرى لە حوجرەكان و مزگەوتەكانى كوردستان بە كارھاتووھ.
۶. رېنمایى وتنەوھى بابەتەكانى تېدايە بۆ مامۆستاكان.
۷. كۆمەلېك زانىارى دەربارەى قورئانى پېرۆز، فەزىل و گەورەيى فېربوون و فېركردنى قورئانى پېرۆز.
۸. چەند سەرنجېكى گرنگ بۆ (مامۆستا) و چۆنەتى مامەلەكردنى مامۆستا لەگەل قوتابى قورئان باسكراوھ.
۹. ھەندى لە ئادابەكانى قوتابى قورئان باسكراوھ.
۱۰. چۆنېتى نوېژ و دەستنوېژ بە تەواوى پروونكراوھتەوھ.
۱۱. مانای بە شېك لە ھېماكانى قورئان باسكراوھ.

07501269689
07511408868

hakem1423@yahoo.com
renwen2009@yahoo.com

سەلیمانى - بازارى ئاوباریك - نەۆمى یەكەم
بەرامبەر كاسۆمۆل - دوكانى ژمارە (۶۶)

۳۰۰۰ ھەزار دینار

ISBN:978-9922-646-11-4

9 789922 646114